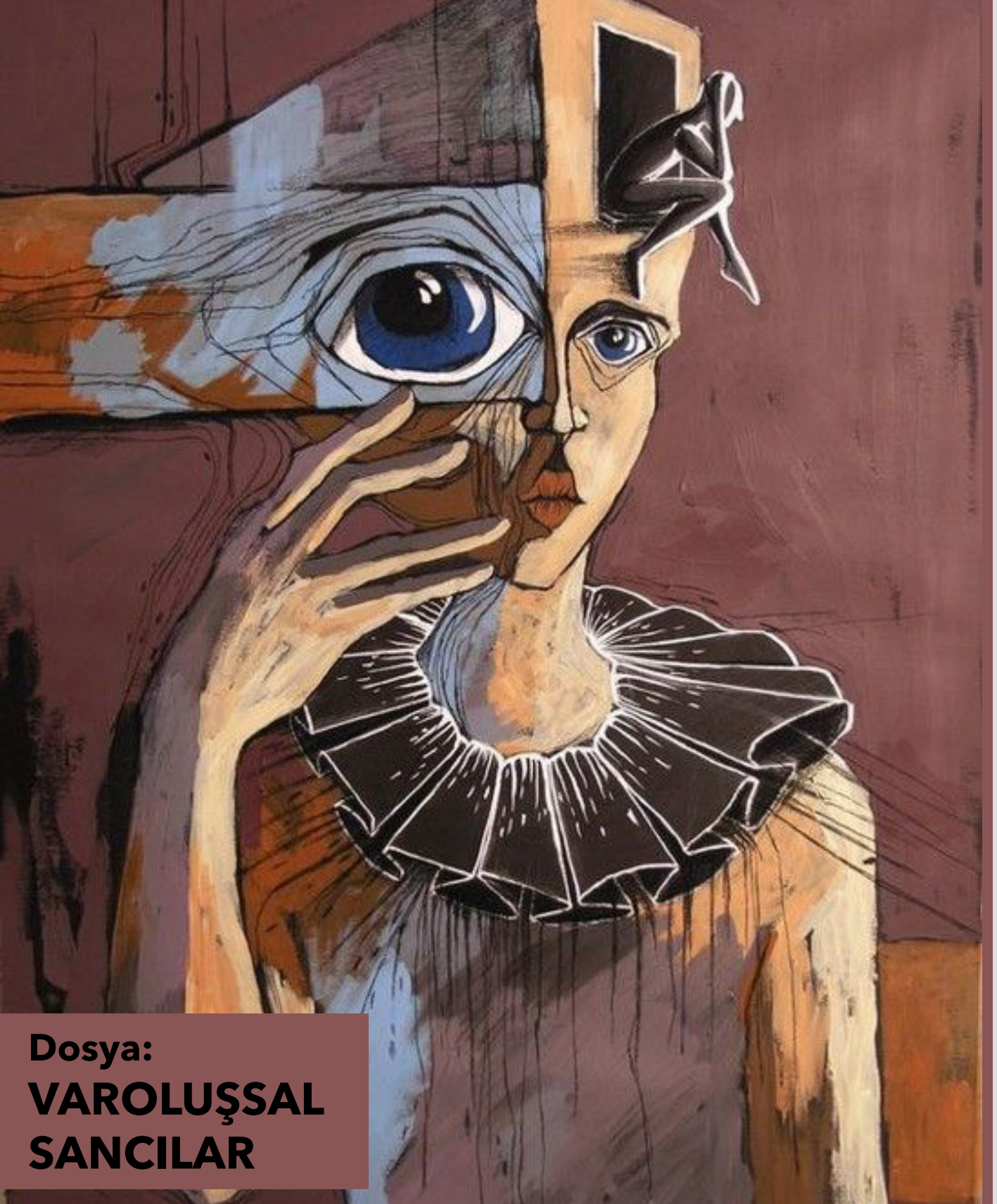

SIRA *D* İŞİ

Haziran 2024
Sayı: 17

Dosya:
**VAROLUŞSAL
SANCILAR**

SIRA DIŞI

Yıl 2024 Sayı 17

Irmak Lisesi Yayınıdır.
Her eğitim-öğretim döneminde
bir kez yayımlanır.

İmtiyaz Sahibi

Irmak Okulları adına
Metin YOLERİ
Genel Müdür

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Arkın DUMAN
Lise Müdürü

Editör

Yasemin AYDIN ŞEN
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni

Yazı Kurulu

Lise Öğrencileri

Dergi ve Kapak Tasarımı

Özge TATARİ
Görsel Tasarım Sorumlusu

İletişim Adresi

Irmak Okulları
Cemil Topuzlu Caddesi No:100
Caddebostan Kadıköy İstanbul
0216 411 39 23

İÇİNDEKİLER

Türk Edebiyatında Varoluşçuluk Akımı	2
Yabancılaşan İnsanın Toplumdaki Yeri	3
Çağdaş İnsanın Gizli Deliliği	5
Sema Ilgaz ile Röportaj	10
100. Yılında Gençler Cumhuriyeti Yazıyor	
Tek Ruh	18
Kalbimizin ve Zihnimizin Güneşi: Cumhuriyet	20
Yüzyıllık Ateş	21
Kitap Okuma Alışkanlığı Nasıl Kazandırılır?	24
Öğrenci Yazıları/ Şiirleri	
Nar Çiçeği, Ekinsu Kılıç	33
Sayaç, Elif Borucu	38
Kader Bağlamı, Rüya Gürbüz	43
Mavi Ayakkabılar	47
Ertele, Rima Sarıoğlu	50
Zambak Kokusu, Ela Jane Akay	55
Orkide Bahçesi, Kayra Ada Özer	57
Savaşın Sonunu Ölüler Görür, Mina Karamancı	59
Sultanı Öldürmek, Ege Ersoy	61
Kumarbaz, Efe Dora Külahlı	63
Yaban, Ela Bülbül	66
Madam Bovary ile Aşk-ı Memnu Romanının İncelemesi	69
Doğu'da Otoriteye Bakış, Elif Borucu	75
Ağrı Dağı Efsanesi, Emir Alexander Atabek	
Kanun, Ecem Sulukan	
İtalya Gezi Yazısı, Levent Demir Küçükfiliz	77
Aşk Şiirleri, Ela Bostancı	87
Aynalar, Deniz Yılmaz	93
Benimle Kal, Melek Nilsu Gül	95
Çalıntı, Nehir Marduç	98
Mikado'nun Çöpleri, Zeynep Gülfem Baş	103
Açlık, Düşüş, Yabancı, Sabahtan Akşama, Naz İncekara	106
Nohut Oda, Selin Erbaşol	112

Varoluşçuluk Nedir?

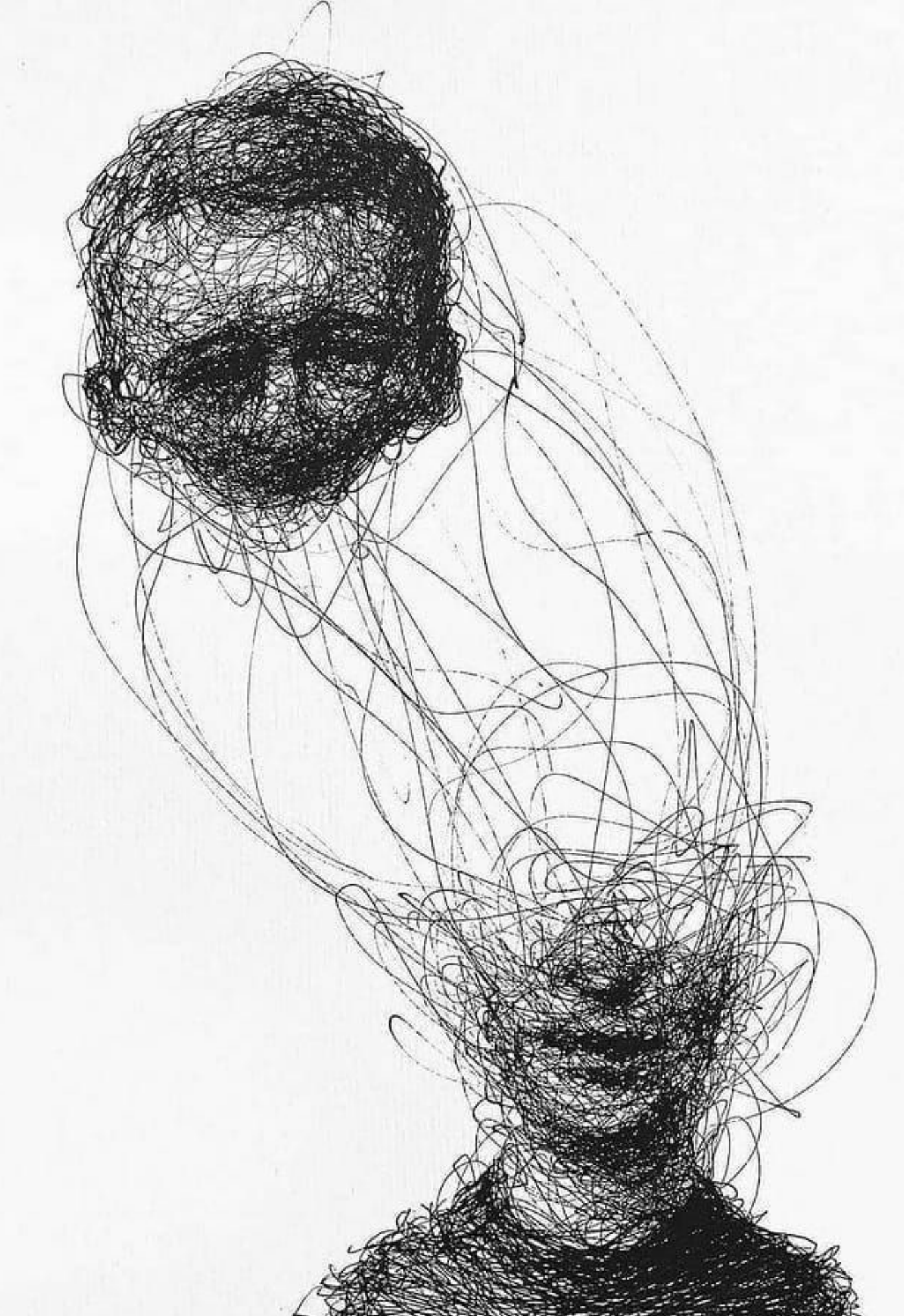
Varoluşçuluk, 19. yüzyılın ortalarında egemen sistematik felsefeye karşı bir tepki olarak ortaya çıkıp Fransa'da 20. yüzyılın ilk yarısının sonlarına doğru bireylerin kendi değerlerini yaratabilecekleri düşüncesi ve bu özgürlüğü savunan ve kendi geleceğimizi şekillendirebileceğimizi iddia eden felsefi bir akımdır. Aynı zamanda varoluşçuluk, insanın kendisinin ve dünyanın ne olduğuyla ilgili derin sorgulamalar yapar ve genellikle insanın özgürlüğü, sorumluluğu, ölüm düşüncesi ve yaşamın anlamını bulma çabasıyla ilgilidir.

Martin Heidegger tarafından ilk ortaya atılmış olmasına rağmen Fransız düşünür ve romancı Jean-Paul Sartre'nin yarattığı terimler kabul görüldüğü için ilk önemli varoluşçu ve bu akımın Batı edebiyatında en büyük temsilcilerinden birisidir ve aynı zamanda dinci olmayan (tanrıtanımaz/ateist) varoluşçulardan birisidir. Bu hareketin kökenleri Søren Kierkegaard, Friedrich Nietzsche ve Martin Heidegger gibi düşünürlerin eserlerinde yatmaktadır. Ancak varoluşçuluk, özellikle Jean-Paul Sartre, Albert Camus ve Simone de Beauvoir gibi 20. yüzyıl filozof ve yazarları sayesinde daha da geliştirilmiş ve yaygınlaştırılmıştır.

Türk Edebiyatında Varoluşçuluk Akımı

Varoluşçuluk akımı, 1950'lerden sonra Türk edebiyatında etkisini göstermeye başlamıştır. Bu dönemde Türkiye'de sosyal, kültürel ve politik değişimler yaşanmıştır ve kişisel varoluşsal sorular ve sorunlar gündeme gelmiştir. Varoluşçuluğun temelinde insanın özgürlüğü, sorumluluğu, anlam arayışı gibi temel kavramlar yer alır. Bu ekolün etkisiyle

Türk edebiyatında bireyin iç dünyası, toplumsal çatışmalar, hayatın anlamsızlığı gibi temalar ele alınmaya başlanmıştır. Varoluşçuluğun Türk edebiyatına etkilerinden birini de roman ve öykü türündeki değişimlerde görmek mümkündür. Özellikle romanlar bireyin iç dünyasını, kimliğini ve varoluşsal arzularını keşfetmeyi konu alan bir alan haline gelmiştir. Roman, modern yaşamın anlamsızlığını ve bireylerin varoluşsal ikilemlerini ele alırken aynı zamanda varoluşçuluk felsefesine de gönderme yapmaktadır. 1940'larda Türkiye'de özellikle Ahmed Hamdi Tanpınar'ın eserlerinde varoluşçulukla bağlantılı temalar görülmeye başlar. 1950'lerde, varoluşçuluk felsefesinin etkisi artmaya başlar. Özellikle Peyami Safa'nın "Dokuzuncu Hariciye Koğuşu" gibi eserlerinde varoluşçulukla ilgili unsurlar bulunabilir. 1960'larda Türk edebiyatında varoluşçuluk akımı doruk noktasına ulaşmıştır. Bilgiçlik ve aydınlanmacılık anlayışlarına karşı çıkış, toplumsala eleştiriler ve bireyciliğin vurgulanması bu dönemde öne çıkar. Yazarlar arasında Oğuz Atay, Bilge Karasu, Sevgi Soysal ve Yusuf Atılgan gibi isimler varoluşçuluk akımının etkili temsilcileridir. Bu yazarlar daha çok bireyin iç dünyasındaki çatışmaları ve varoluşsal soruları edebiyat aracılığıyla aktarmışlardır. Oğuz Atay'ın "Tutunamayanlar" ve Yusuf Atılgan'ın "Aylak Adam" gibi eserleri bu dönemin önemli varoluşçuluk eserlerindendir. 1970'ler ve sonrasında varoluşçuluk akımının etkisi azalsa da varoluşsal temalar edebiyatta kendini göstermeye devam etmiştir. Özellikle Orhan Pamuk'un eserlerinde varoluşsal sorunlar ve bireysel travmaların işlenmesi dikkat çeker.

Yabancılaşan İnsanın Toplumdaki Yeri

Son zamanlarda hiç olmadığı kadar aynaya bakmaya başladım.

Beni iki göz, iki kaş, bir burun ve bir ağızdan ayıran bir şeyler aradım. Hâlâ da arıyorum. Belki yalnızca ben modern psikolojinin kimlik çatışması olarak adlandırdığı bu manasız çırpının içinde yuvarlanıyorumdur. Belki hep gittiğim kafede kahvemi hazırlayan o garson, en sevdiğim dersin hocası, bindiğim taksinin şoförü ve küçük bir ülkenin küçük bir şehrindeki yüzlerce semtin binlerce mahallesindeki herhangi birinin o çok katlı apartmanındaki onlarca daireden biri olan evinden dışarı attığı bir adımla karşılaştığı yabancı insanların her biri... Böyle söyleyince ne kadar da bunaltıcı oldu değil mi? Milyonlarca surat aynada kendini arıyor, onu bu hâle neyin getirdiğini bilmeden hatta merak bile etmeden, ucsuz bir uçurumda düşmeye devam ediyor. Üstelik o uçurumun derinliğini ölçmek için atılmış taşların henüz sesi bile duyulmamışken.

Bir de bu ölümcül düşüşü süzölmek, uçmak sananlar, öyle olmasını tüm benlikleriyle umanlar var. Kendini o yansımada tanıyabilmek için estetik operasyonlar geçirenler, saç rengini değiştirenler, içindeki siyah beyazlığa rağmen

rengârenk giyinenler... Onlar o kadar uzun süredir süzölüyor ki tam paraşütleri olduğunu düşünmeye başlamışken zemin yaklaştıkça aradıkları paraşüt kolunu bulamamanın verdiği telaşla yere çakılmaya mahkûmlar. Çoğu zaman aksini ne kadar hayal etmiş olsalar bile mezarlarının rengârenk çiçeklerle değil de yabancı otlarla çevreleneceği gerçeğiyle yüzleşmeden bu yaşamlarından göçerler. Adil olmayan bir mağlubiyet, emeklerinin çalınması, bir hayal kırıklığı gibi. *Çevrelerinde o uçurumdan paraşütsüz bir şekilde düştüğünü bilenler ise şaşırır rengârenk çiçeklerin yokluğuna.* Düşünürler o yabancı otların sebebini. Ancak içlerinden yalnızca birkaç tanesi bu sonucu tahmin etmiştir. Onlar ise bekler kendi sonunu, renkli ve canlı bir mezar beklentisinden en uzak şekilde. Belki de kimsesizler mezarlığındaki milyonlarca cesetten biri olma beklentisiyle.

Nisanur KAYA, 12C

Çağdaş İnsanın Gizli Deliliği

İnsan kendi kendine bir odada sessizce oturduğu için delirebilir. İnsan bedeni dış uyaranlar olmadan kendine katlanamaz. Sıfır noktasından bahsediyorum. Sıfır ses ve görüntü... İnsanın uyaranlardan tamamen ayrılmış, süzölmüş hâli. İnsan uyaranlardan kurtulursa gerçekliğini de değiştirmiş olur. İnsanların dünyayı algılayabildiği kısım sadece duyularla sınırlı. Bu duyuların insana sağladığı bir gerçeklik. Bu duyuları etkileyen faktörler zamanla işlevini yitirirse ne olur? Dış faktörler zamanla iki duyuyu da zayıflatırsa neler meydana gelir? İşte burada duyuların noksanlığı insanı farklı bir gerçekliğe itiyor. Farklı bir gerçeklik insanın bünyesinde alışılmamış durumlar ortaya koyabiliyor sanki farklı bir insanmış gibi hareket edebiliyor fakat bunun biraz daha ilerisinde dış uyaranların tamamen yok olma durumunda insan delirme noktasına bile gelebiliyor. Buna ek olarak dış uyaranlar olmadığı sürece insan tamamen farklı karaktere bürünebiliyor.

Organlarınız bu yazıyı okurken çalışıyor fakat onları duyamıyorsunuz. Kanınızın şah damarınızdaki yolculuğunda yaşadığı yalpalamaları hissediyor musunuz? Damarlarımızdaki kan bizim yaşamımıza bir delil gibi âdeta orada bedenimizin içinde dolaşıyor işte. Biz bilimsel verilerle bunu kanıtlarız ama kan akarken bir şey hissetmeyiz. Sadece aktığını ve bu sayede yaşadığımızı biliriz. Bu bizim içinde bulunduğumuz gerçeklik fakat ABD'nin Minnesota eyaletinin Minneapolis kentinde bulunan Orfield Laboratuvarındaki -9.3 desibele sahip "sessiz oda" bize bu bilgiyi canlı olarak deneyimlemek ve gerçekliği değiştirmek adına çok uygun bir alan. Sesi

emen ve ekoya sahip olmayan bu odaya bir insan konulduğunda vücudunu daha yakından tanımasına korkutucu bir şekilde yardım ediyor. Bu bilgiyi insanın içinde hissediyor olması ve beyni ile algılaması çok farklı. İnsanlar kanın aktığını biliyor ama tam anlamıyla soyut değil somut olarak onu içlerinde hissettiklerinde bir süre sonra rahatsız oluyorlar. Seslerinin eko yapmadığını fark ediyorlar. Bu da insanları mekânın boyutunu anlama fırsatından mahrum bıraktığı için strese sokuyor. Kendi kendilerine kalıyorlar. Kulaklarındaki kemiklerin çıkardığı sesleri, giysilerinin kumaşının sürtünmesinden oluşan sesleri duyabiliyorlar. Kalplerinin ritimleri artık aşırı derecede net hissediyorlar. İnsan bir süre sonra o rahatsız edici kan şırıltısının susmasını ister ve kalbin sürekli tekme atışlarını bir süre sonra duymak istemez. Bedenin en önemli organı olan kalbi duymak istemezler. Zaten insan doğası da bu şekilde evirilmemiştir. Yaşanılan gerçekliğe göre anormal olarak adlandırılabilir olan kan akışının sesini duyma ve diğer tüm sesler uykuya bile engel olabilir. Çünkü insan uyurken bile ne kadar sessiz ve karanlık ortamda olsa da etrafta belirli desibele sahip ses olmadan uyuyamaz. Ayrıca insan karanlıkta da olsa yatağının, odasının bilince olarak uyur. Yani tamamen bir görememezlik söz konusu değildir. Kafasındaki idealar ve yatmadan önce gördüğü odası zihninde hâlâ tazedir bir dış etken olarak. Yani insanı delirtecek bir uyaran eksikliği yoktur. Fakat özellikle dış uyaranlarla ilişkilerini azaltmış olan yaşlılar zamanla alzheimer, demans gibi hastalıklara yakalanıp ayrıca olmayan şeyleri olmuş gibi anlatabilirler. Görme ve işitme duyularının daha az hatta en düşük seviyede

uyarılması buna neden olabilir. Halisünasyon görebilirler. Dış uyaranların olmadığı başka bir alan ise hücreler. Özellikle hücre hapsinde olan insanlar belirli bir zamandan sonra yetersiz uyarım nedeniyle işlemedikleri suçu kabul edebilecek duruma geliyorlar. Aslında bu “kabul etme” durumu tarikatlar için de geçerli. Halk dilinde “beyin yıkama” olarak adlandırılan bu dış uyaranlardan uzaklaştırarak insanları izole bir ortamda tutma fikri tarikatların temelini oluşturuyor. Dış uyaranların olmayışını eğitim seviyesi bile yenemiyor ki hem yurt içi hem de yurt dışında bulunan tarikatlarda eğitilmiş insanların da kurban olarak liderlerin istediklerini yaptığı senaryolar çokça var. Bundan hareketle insanın uyarılması gereken bir varlık olduğunu söyleyebiliriz. İnsan bu durumda çaresizdir. Uyarılmak zorundadır, arka planda bir sese bir ekoya ihtiyaç duyar. İnsan, vücudunun hayati hareketlerini dışarıdan aldığı uyaranlarla kendi gerçekliğinde kamufletmeye çalışır. Kanımca bu insanın bir çırpınışıdır. Fakat bu çırpının boyutu geçmişten günümüze değişime uğramıştır.

Günümüzde kent yaşamı dış uyaranların azalmasına fırsat vermeyecek derecede hareketli. Hatta kent yaşamının kendisi güçlü bir uyaran olmuş durumda. Öyle ki insanın delirmemesi için ihtiyaç duyduğu dış etkenlerden katbekat daha fazla uyarana sahip. Bu nedenle insanlar zaman kavramının bilincinde olmadan yaşamaya başlamışlardır. Hatta zamanı deneyimlemekten korkmaya başlamışlardır. Çünkü renkli, hareketli ve her an

değişen dünyada durup etrafa bakmak insana kendini kötü hissettirmiştir. Böylece insanlar artık ne çevreye ne de kendilerine yeterince manevi desteği sağlayıp bakabiliyorlar. Hazlar katlanarak ve çeşitlenerek arttığı hergün zamanı tek bir aktivitede deneyimleyebileceğimiz bir alan daha zihnimizden siliniyor. Bir şey izlemeden yemek yiyememekten spor yaparken müzik dinlemeye kadar her şey katmanlı zevkler halinde insana sunuluyor. Daha doğrusu insan bunu kendine yapıyor. Çünkü dışarıdan eve adımı attığı vakit bir anda o karışık kentin parçası olmayı bırakamıyor. Bir şey izlemek ve dinlemek; spor yapmak ve yemek yemek gibi ana faaliyetlerin yanında birer yancı gibi gözüktüğünden ötürü özel platformlar dışındaki televizyon dizileri tamamen gerçekten kopuk ve tıpkı bir soytarının yaptığı gibi sürekli olarak istenilen zamanda eğlendirmeye yönelik. Kaldı ki bu soytarıyı seyrederken bile bazen insanların elinden telefon düşmüyor hem video izleyip arkadan müzik dinleyip hem de filmi izliyorlar. Artık kaliteli sanat filmleri yapılsa bile bunun sağlayacağı bir fayda yok. Belki de sadece belirli kesime var çünkü insanlar tam anlamıyla yerlerinde oturup herhangi bir şeye odaklanamıyorlar. Müzik sektörünün de belirli sanatçılar (azınlık) dışında televizyondaki sektörle aynı amaca hizmet ettiğini söyleyebiliriz. Özellikle son yıllarda Türkiye’de rap müziğin revaçta olmasının şiddet ve narsistik söylemleri oldukça arttırdığını söyleyebilirim. Artık şarkılar (belirli bir çoğunluk) sorunlara parmak basmıyorlar, adeta sorunu tekme tokat dövüyorlar. Bu noktada da sorunlar üzerine düşünmeye hiç

zamanı kalmayan “sözde çağdaş” insanlar bu bol uyaranlı şarkıyı dinleyerek o dönem aralarının iyi olmadığı birileri varsa içindeki kin ve nefret duygularını besliyorlar Aynı zamanda narsistik sözleriyle gündeme oturan şarkıları sanki gerçek hayattaki ikili ilişkilerde o sözleri kullanabilecekmişgibigururlasokaklardabağıra çağıra söylerler ve sosyal medyada gözdağı vermek için kullanırlar. İnsanlar bu bol uyaranlı yeni teknolojik dünyada aslında daha da hassas hâle geldi. Sorunlarını gömdükçe gömdü ve büyük şarkı sözlerinin arkasına saklandı. Dur durak bilmeden yemeklerle tıka basa doldu. Kimse de durup düşünmedi şarkının sözleriyle birlikte küfür ederken benim içimdeki bu öfke neden diye... O öfkeyi besledikçe beslediler. Hatta bu söylemler bazı platformlarda on beş saniyeliğine bir videonun arkasına konulmaya başlanınca müzik sektöründeki sanatçılar (!) (bazı) sadece insanların ellerindeki telefonla ekranı kaydardıklarında karşılaşacakları hareketli güzel nakaratlar üretmeye başladılar. Şarkının geri kalanı fasa fiso yeter ki ritmi kulakları doldursun, akla takılsın. Bu da yine artık insanların uyarılara hizmet ettiğini hatta onlar için akılda kalıcı üretim yaptığını gösterir.

Peki, sessiz odayı simgesel olarak insanın distopyası “kendinden kaçamayışı” olarak adlandıırırsak günümüze de ütopya deme şansını kendimizde bulabilir miyiz? Bu sorunun cevabı kendisinde gizli. Belki de tüm bu teknolojik gelişmelerle ütöpik bir seviyeye taşınmış gibi gözüken şey aslında çoktan insanları gizliden gizliye içine çeken bir distopyadır. Distopya olduğunu kabul

ettiğimiz kendimizi başka bir gerçeklikte somut olarak deneyimleme hali günümüzde kendimizden tamamen kopuş anlamına gelen ütopya görünümlü bir distopya. Artık insanların sığınakları, izole bir ortamları yok. İnsanların kendini dinleyecek alanları yok oldu. İnsan başta kaçtığı o yere sanki bir tam tur attıktan sonra geri dönüyor, orayı arzuluyor gibi. Çünkü çoğu insanın fark ettiği o “boşluk hissi” insanın kendini uyarıcı bombardımanından ötürü tanıyamamasından kaynaklı. Bu da soyut anlamda aslında biraz da sessiz odaya dönüş arzusu olarak düşünülebilir. Uyarıcılar ve aslında bu uyarıcıların yaptığı baskı sonucu tüm bir nesil aynı giyinip aynı yoldan düşünüp yorumlarken her insana özgü “mizaç” özellikleri de yavaş da olsa silinmeye başladı. Bu da insanların köşelerini törpüleyerek hepsini tekdüze otomatik sürekli bir uyarıcı alıcı haline getirdi. Bunun farkına varan belirli bir kesim, köşeleri törpülenirken bocalayıp bu törpülemenin artık kendi benliğini bozmaması için özel hissederek içini açabileceği psikologlara ve psikiyatristlere akın ettiler. Aslında sessiz odanın yaratabildiği delilikten değil de dış uyarıcıları bol olan kentte her gün belirli dozlarla uyarılmak fark etmeden çağdaş insanın gizli deliliğine yol açıyor olabilir. Teknoloji, renkler, sesler ve ışıklar öyle bir düzeyde ki insan doğasının adapte olamadığı sessizliğe özlem duyuyor farkındalıklı olan bazı insanlar. Ayrıca sosyal medya her an her şeyin hızla değişebildiği bir ortam. Bu ortam hem doğaya hem de insan doğasına süre bakımından zıt. Bir çiçeğin açtığını görmek için türüne göre aylarca sulamak gerekirken sosyal medyada tüm bir yılın açan çiçekleri

karşınıza bir nevi fırlatılıyor. Arkasındaki emeği biz aşırı uyarılma kurbanlarının bilse bile unuttuğu bir şey. Bu nedenle bir şeye ulaşmak eskisinden de zormuş gibi geliyor insana. İşte orada her şey bir anda oluyor neden benim hayatımda da bir anda çiçekler açar gibi başarılar açmıyor derken buluyoruz kendimizi. Bazen sırf sosyal mecralardaki gibi hızlı sonuç alamadığımız için pes ettiğimiz oluyor ve korktuğumuz oluyor. Tıpkı küçük bir çocuk gibi eve gelen onca misafirin seslerinden rahatsız olup onları kendi dünyamızdan kovmak için ağlıyoruz. Fakat çağdaş insan ağlamıyor, strese giriyor. Depresyona giriyor. Arada zaman bulursa yine güzel bir şarkı eşlikçisi ile tabii ki gözyaşlarını döküyor ve parmaklarıyla onu daha da duygulandırabilecek yeni bir şarkıya dokunuyor. Üzüntüsünü bile salt olarak yaşamaktan mahrum kalıyor böylece.

Son olarak bir soru: İnsan doğası belirli uyarılar olduğunda rahat yaşıyor. Peki, bu kadar aşırı ve yüklü uyarı insanın doğasını değiştirebilir mi?

Nehir MARDUÇ 11B

RÖPORTAJ:

Varoluşsal Sancıların Sanattaki Hâli

Bu röportajda değerli sanatçımız Sema Ilgaz Temel'e sorular yönelttim. Röportaja geçmeden önce sanatçımızın biyografisini kısaca sizlere sunuyorum.

Nehir MARDUÇ 11B

Sema Ilgaz Temel, 1957'de İstanbul'da doğdu. Lise eğitimini Kadıköy Kız Lisesinde, lisans eğitimini İstanbul Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu Grafik Bölümünde tamamladı. 1981 yılında, aynı kurumda açılan sınavı kazanıp, Prof. Mustafa Aslıer'in asistanı olarak göreve başladı. 1983 ve 1987 yıllarında Avusturya Hükümeti Sanat Bursu ile Uluslararası Salzburg Yaz Akademisinde gravür çalıştı. 1986'da "Metal Baskıda Anlatım Çeşitliliği Sağlayan Farklı Yöntemler" konulu tezi ile sanatta yeterliliğini aldı. 1991'de yardımcı doçent oldu. Aynı yıl Amerika'da California, Simi Valley Career Enstitüsüne devam etti. 1992'de doçent, 1999'da profesör oldu. 2009 yılında IMOGA'da baskı resim çalışmaları yaptı. Temel, akademik hayatı boyunca lisans ve lisansüstü programlarında; Özgün Baskıresim, Yayın Grafiği Tasarımı, illüstrasyon ve Grafik

Şekillendirme derslerini verdi. Çeşitli idari görevlerinin yanı sıra altı dönem (18 yıl) Grafik Sanatlar Bölüm Başkanlığı görevini yürüttü. Asistanlık yıllarından itibaren başta devlet sergileri olmak üzere yüzün üzerinde karma sergiye katıldı ve on yedi (ikisi Roma ve Sofya'da olmak üzere) kişisel sergi açtı. Yapıtları hâlâ ulusal ve uluslararası çeşitli müze ve koleksiyonlarda yer almaktadır. Sanatçı halen Marmara Üniversitesinde görevine devam etmekte ve İstanbul'daki atölyesinde çalışmalarını sürdürmektedir.

- Sanatçı "iyi, yararlı" olarak adlandırabildiği yaratıcı bir duyguyu ne zaman tehlikeli bulmalı?

Bence hiç tehlikeli bulmamalı. Tehlikeli kavramı göreceli aslında. Bana göre tehlikeli diye sınırlandırıldığında sanatçıda özgürce yaratma hissi körelebilir. Bu nedenle tehlikeli bulunmamalıdır.

- Yaratıcı konumunda bulunmanın sınırları var mıdır? Sanatçı ustalaştıkça kendine sınırlar çizer mi? / Sanatçının "imza" niteliğindeki tarzını bulmuş olması onu kısıtlar mı?

- Yaratıcı konumda bulunmamın sınırları yoktur. Bazı sanatçılar ustalaştıkça sınırlar çizebilir. Ancak bana göre sanatçı sürekli yeniye arayan kişidir. Bu yeniye arama tavrı değişirse o zaman sanatçı özelliğinden bir şeyler eksilmiş olur. Dolayısıyla eğer parasal olarak çok satan bir tarz varsa belki onu engelleyen şey o olabilir. Fakat bunun dışında sanatçı sürekli yeni yollar deneyen, denemeler yapan kişidir. Dolayısıyla kısıtlamaz.

- **Postmodern dünyada sanat eserlerinin komedi aracı olması veya belirli ürünler üzerinde sıkça kullanılması sizin tarafınızdan nasıl yorumlanır? Örneğin bir "pazartesi sendromu" başlığı altında sosyal bir mecrada "Çılgılık" tablosunun kullanılması... Her kupada, yastıkta ya da çantada belirli**

sanatçıların eserlerini görmemiz...

- Postmodern dünyada bazı ürünlerin çok sık kullanılması aslında çağın bir hastalığı ve gerekliliği aynı zamanda. İki açıdan bakılabilir. Bir tanesi, olumlu açıdan bakarsak sanatla ilişkiyi bir şekilde kurmayı sağlayabilir. Onun ne olduğunu araştırıp gerçekten dönemine ilişkin veya tarzına ilişkin bir bilgi edinebilir. Fazla popüler kültür bazen de "kitsch" hale gelebiliyor. Bazen aşırı kullanıldığında rahatsız edici olabiliyor. Önüne geçilecek bir şey olduğunu zannetmiyorum. Sonuçta isteyen istediğini yapabilir ama zaten sanatçı öldükten sonra belirli bir yıl geçince telif hakkı kısıtlaması kalmıyor. Ondan sonra istenilen şekilde kullanılabiliyor.

- Acı ve keder hangi noktada "yapıcı" konuma dönüşür ve sanatçıyı harekete geçirir?

- Mutlu olduğu zaman insan sanat yapamaz derler. Gerçekten hayatla barışık olmak ya da mutlu olmak farklı kavramlar gibi geliyor bana. Keder insanı daha yapıcı hale getiriyor. Çünkü hayatı sorguluyorsun ve hayatla kendi ilişkini sorguluyorsun. Ölümü, yaşamın anlamını sorguluyorsun... Yani bu biraz sanatçıyla ilgili ama bence keder sanatçıyı harekete geçirir. Fakat çok ileri bir noktada olursa o zaman keder engelleyici de olabilir. Santimental dediğimiz duygusallık aşırı bir noktada olduğu zaman... Duygusallık başka bir de santimentalizm başka... Acı çekmeyi zevk haline getirdiğin zaman bu da üretkenliğin önüne bir engel olabilir. Biraz esnek konular bunlar. Benim görüşüm bu yönde. Acı çekmeyen insan yoktur aslında herkes kendi

çapında acı ve kederle bir şekilde yoğrulmuştur. Benim adıma söylersem bu beni derinleştiren ve üretmeme ivme katan bir şey. Çok mutluysen çok bir şey yapasım gelmiyor.

- Acıyı aktarırken amaç acıyı azaltmak mıdır yoksa tarihe bir iz bırakmak mı?

- Acıyı azaltmak için yapılmaz, oylanmak için yapılır belki. Azaltmaktan çok bir yolunu bulmak yani o fasit dairenin içinden çıkmak... Başka bir ruh halinde olmak için, başka bir platforma geçmek için belki bir avuntu nesnesi olabilir bir şekilde bir şey üretmek. Tarihe iz bırakmak doğal olarak olan bir şey. İz bırakma isteği de mutlaka bilinçaltında bir yerde vardır gibi geliyor bana. Fakat ister istemez eğer nitelikli ki o zaman içerisinde belli olur tarihe iz bırakıp bırakılmayacağı ama başına sadece kendine ait bir işaret bırakmak gibi sadece öyle görüyorum.

- Sizin için bir tablonun yapım aşamasındaki en önemli duygu nedir?

- İçimde sözle ifade edilemeyen bir şey ortaya koymak için bir güdü oluşuyor. Bu benim için tablonun yapım aşamasındaki unsurdur. Yani sözel olarak ifade edemediğim, ifade edilmesinin de anlamı olmayan, ifade edildiği zaman etkisini kaybedecek bir şey. Bazen biçimlerle renklerle ifade edildiğinde yani resimle ifade edildiğinde çok daha etkili olur.

- Bu soru yeni yetişen sanatçılar için: Bir noktada teknik ya da duygusal açıdan resmi kaybettiğimiz ve sanki dönülmez bir noktada hissettiğimiz anda ne yapmalıyız? Kısacası bir resim nasıl hayata geri döndürülür?

- Bu benim en sevdiğim şey. Yani dönülmez noktada olduğu zaman, "resmin yorulması" diye tanımlarız biz onu. Çok fazla üzerinde oynayıp oynayıp istediğin sonucu alamadığın zaman, dönülmez bir noktaya gittiğin zaman

yollar kapandığı zaman o zaman ben ya üzerine başka bir boyayla kabaca fırçalayıp tekrar başka bir yerden başlıyorum ya da resmi ters çeviriyorum. O zaman kaybedecek hiçbir şey olmamasının getirdiği bir cesaret geliyor insana. O zaman çok daha enteresan resimler çıkıyor. Bunu deneyimledim. Bu çok ilginç benim için. Dolayısıyla benim için geri dönülmez nokta diye bir şey yok. Her zaman bir şeyden bir yerden geri dönebilirim.

- Sanatçı kelimesi size göre zaman zaman yanlış kullanılıyor mu? Örneğin çocuklar adına "minik sanatçılar" dediğimizde o ustaların ünvanına saygısızlık mı etmiş oluruz?

-Yani "minik sanatçı" dediği zaman sadece resim yapmayı seven kişi anlamında algılanıyor. Ona da ilerde sanatçı olması yolunda bir motivasyon sağlıyorsa hiçbir problem yok bence. Sadece yani o alana ilişkin sevgisi olduğunu anlıyorum. Çünkü çok emek isteyen bir şey sanat.

- Sanat sadece iyi hissettirdiği ya da bir konuya dikkat çekmek için mi icra edilir? Eğer nedenler sadece bunlar değilse diğerleri nelerdir?

- Sadece iyi hissettirdiği için değil bazen acı çektiğini bile bile sanat yaparsın. Yani acı çektiyse de mutlu etse de trans halinde olmak gibi bir şey resim benim için. O süre içerisinde de dış dünyayla ilişki kesiliyor ve sadece size ait bir dünyanın kapısı açılıyor. O dünyada yaratıcı olan sizsiniz, her nesne her biçim ilişkisi

her atmosfer sizin elinizde. Her türlü düzeni sağlamak... Dolayısı ile bu gerçekten çok büyümlü bir şey. Bir konuya dikkat çekmek için yapıldığında o zaman slogancı bir şeye dönüşür yani onu yapan akımlar da var. Bana göre başka bir şey belki iletişim tasarımı da afişte yapılacak bir şey daha çok. Resimle yapıldığında bana çok sempatik gelmiyor. Bir şeyi çok öne çıkararak vurgulamak ve bir şeyi aktarma isteği çok fazla slogancı geliyor.

- "Estetik" gibi bir kavramın geldiği yer nedir? İnsanlar zamanla resim çizerken "daha iyi görmeye" daha "estetik" çizimler yapmaya başlarlar. Göze yanlış gelen bir perspektif veya tonlama aşağı yukarı herkes için aynıdır. Peki, herkesi rahatsız eden bu "estetik zevk" bizim doğaya ulaşmaya çalışmamız mıdır?

- Estetik kavramı çok farklı algılanıyor. Özellikle kavramsal sanat, enstalasyon ve performans sanatı gibi şeylerde çok farklı algılanıyor. Örneğin bedenini değiştirerek sanat yapanlar var. Mesela çokeskilerden beri, 1970'lerden beri bedenini boyaya bulayarak kağıdın üzerinde yuvarlanmak gibi... Hayvanların bedenini keserek içinden akıttıkları şeyleri bezlerin üzerine döküp onların sergilenmesi gibi... Akla hayale gelmeyen çok acayip ve absürt şeyler var. Artık estetik kavramının sanat içinde olması gerektiği tartışılıyor. Güzel sanatlar fakültesinde mesela "güzel" kelimesinin kaldırılması konuşuluyor. Çünkü sanatın güzel olmak zorunda olmadığı gibi bir düşünce de var. Yani güzel kavramı çok göreceli çünkü. Çağa göre değişiyor. Kültüre göre değişiyor. Dolayısıyla güzel tanımı bizi rahatsız etmeyen, yaşama sevinci veren bir şey olarak algılanırsa... Bunun hakikaten doğa ile ilişkisi çok yüksek. İnsan doğanın bir parçası ve dolayısı ile ürettiklerinde de doğaya her ne kadar yabancılaşsa da doğayla mücadele de etse bir şekilde doğanın içinden çıkarak yani doğadan çıkan bir kavrayışla ele alıyor tekrar her şeyi. Dolayısı ile bana göre doğaya ulaşmaya çalışmamız bir şekilde, öyle ya da böyle...

- Herhangi bir işe "işte bu sanat" diyebilmek için sizce neler gerekir?

- Bu en zor soru. Bazılarına göre şudur: "Bu sanat." dediğin zaman sanat olur. Sanat yaptım diye sanat yaparsın. Fakat o zaman şu da oluyor ki o zaman yanlış olduğunu görüyoruz. Yani amatörce resim yapanlar da sanat mı yapıyor?.. Sanat olması için bence bir şekilde bir arka

planının olması gerekiyor. Yani yeni bir söylemin geliştirilmiş olması gerekiyor başkası tarafından daha önce yapılmamış bir şeyin yapılması gerekiyor. Fakat aklıma hemen şu geldi: Bedri Baykam diye bir sanatçı vardı o da resimlerin altına "Bu, daha önce yapıldı." diye yazıyordu ki o da sanat eseri sayılıyor. Bu da daha önce yapılmamış bir şey olması gerektiğini de sorgular hale getiriyor. Dolayısıyla sanat neyi sanat diye yutturabiliyorsan odur. Çünkü kim tarafından da işin yapıldığı çok önemli. Yani Picasso yapınca başka oluyor, arkaplanı ister istemez görüyorsun. Yani onun sanata adanmış bir hayatı varsa... Sonuçta boyayı gelişine fırlatıyor ve muhteşem olmuş diyorsun. Fakat dün başlayan birisi boyayı saçma bir şekilde sıçrattığı zaman hiçbir anlamı yok. O yüzden diğer eserlerle desteklenmesi ve serüvenin bir parçası olması önemli. Kişilerin yolculuğunun içindeki bir şey. Zaman içinde belli olur.

- Sizden "sizin bir parçanızı" tanımlayan bir resim rica edeceğim. İzniniz olursa lise öğrencileri de bu resim için şiirler yazacaklar.

KARANLIK KORİDORLAR

Kimlik arayışı içinde,
kaybolmuş bir yolcuyum.
Sorularla dolu karanlık odamda
yankılanır hüznün şarkısı.
Bir anlam arayışı, bir iz sürme çabası.
Ama her adım
daha da derine götürür beni
sonsuzluğun karanlık koridorlarına

- Az gittim uz gittim, dere tepe düz gittim, bir de
arkama baktım ki...

Ela BOSTANCI 9A

DENİZ BİTTİ

Kürek çekmişler
Bana dalga kalmamış
Tüm deniz bitmiş
Sesler de gitmiş
Kaç hayat yaşadınız mavide?
Size hayat kaldı mı?
Misal bir balık
Öylece kuma dalmış
Yerine alışmış...
Kuyruğunda köpüren dalgalara
Aldırmamış (mı?) hiç.

Nehir MARDUÇ 11B

GENÇ KALEMLER
Cumhuriyet 'İ YAZIYOR

“100. YILINDA CUMHURİYET” KONULU KOMPOZİSYON YARIŞMASI

“Cumhuriyet; düşüncesi hür, anlayışı hür,
vicdanı hür nesiller ister.”

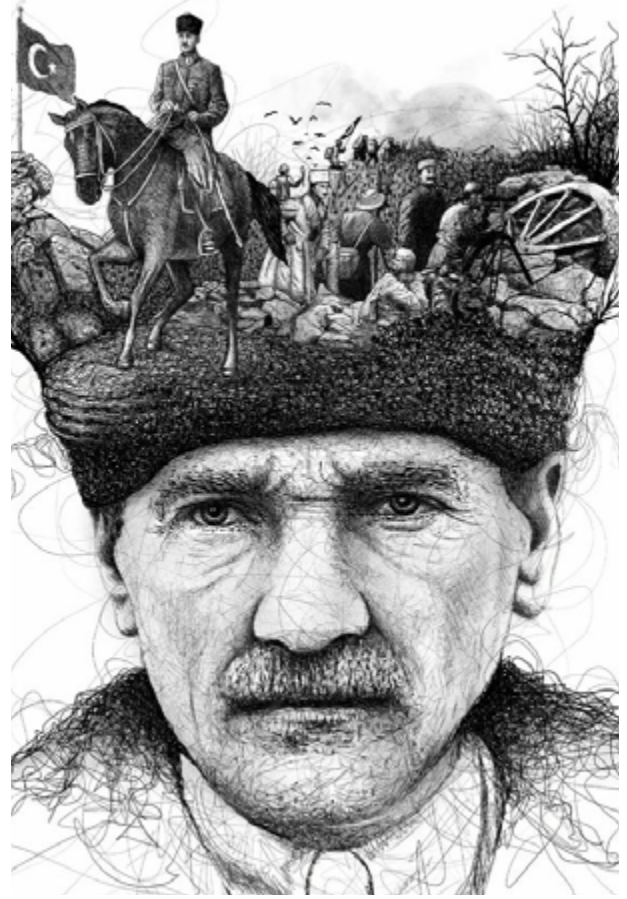
M. Kemal ATATÜRK

TEK RUH

Kuru soğuk ve acımasız siperlerin arkasından doğan ılık hüzmesi... İslî, kirli yüzlerin ortasında izleyen iki bembeyaz göz, o cılız ışığın yükselmesini. Bir yudum üzüm hoşafı ve bir parça kuru ekmeğin naçarlığında dimdik durmaya çalışan bitkin bedenler... Ailesinin, nişanlısının, belki daha bir yaşındaki çocuğunun yırtık ve yıpranmış tek bir fotoğrafına sarılan ruhlar... Belki en parlak zihinler, belki en güçlü bedenler... Aynı bayrak uğruna kanayan, aynı vatan uğruna durmadan yazan, ağırlaşan kafasını bir çift mavi göze doğru dimdik taşıyan aynı komutanın askerleri...

Anadolu'dan Ankara'ya, Samsun'dan İzmir'e yürekten inanılan o gerçek... O bayrağın dalgalanacağı, o küçük çocukların karınları ağrıyana kadar güleceği, o cepheye oğullarının ayakları üşümesin diye yorulmadan patik ören annelerin gözyaşlarının dineceği, o savaşın kazanılacağı... O bir çift mavi göze, yorgun ama bir o kadar da gururla yer eden umudun ışığı...

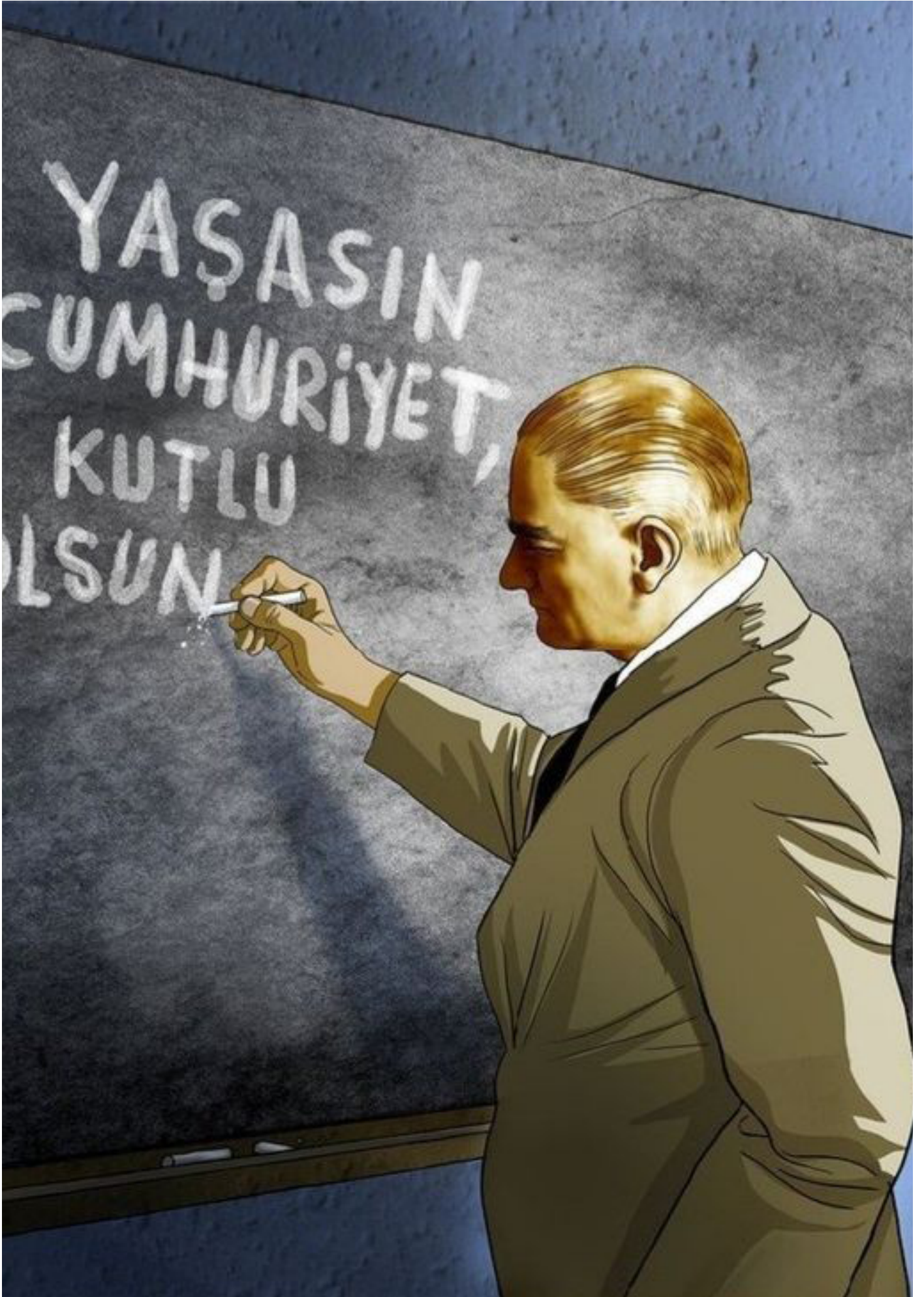
O gözlerin sahibinin, milletine olan tereddütsüz güveniydi zaferi getiren tek ruh Türk halkının birliği. Tek parça fotoğrafı uğruna savaşan askerin umudu. Tablosunun başına kırmızı boyaları bir rafa kaldırarak oturan ressam. Cebindeki beze, kaldırımlara, duvarlara kurtuluş şiirini kazıyan şair. Gizli saklı çıkarılan gazetelerin dağıtıcıları çocuklar. "Ben de savaşacağım!" diyerek herkesten gizli cephenin yolunu tutan genç. Ata'nın izinden bir an olsun ayrılmayan dostları, vatani, ülkesi...

Gelirken artık bu kanlı savaşın sonuna, habersiz yazılacak şiirlerden yüzyıl sonra, huzurdan çok uzakta. Bilinmeze yürüdüğünü bilen ama korkusuz bir halk. Ata'nın çizdiği yolda, olsa bile ucunda ölüm, tereddütsüz yürüyeceğini gösteren bir halk. Yüzyıl sonra hâlâ aynı halk, minnettar akan kanlara, kelepçe vurulan fikirlerin özgürlüğüne. Minnettar onun sahip oldukları uğruna savaşanlara.

Zaferle parıldayan güneşin altındaki köy meydanı, şehir merkezinde. Kaybedilen bedenlerin dimdik ruhları, yüzlerindeki buruk zaferle gaziler, fotoğraflardaki aileler, eşler, çocuklar... Bambaşka acılar, bambaşka hayaller, bambaşka hayatlar... Hepsi bir arada. Türk milleti olarak, Mustafa Kemal Atatürk'ün milleti olarak...

Nisanur KAYA 12C

KALBİMİZİN VE ZİHNİMİZİN GÜNEŞİ: CUMHURİYET

Türk Milleti, 29 Ekim 1923 sabahı küllerinden doğmuş bir Anka kuşuymuşçasına göğe yükselmeye başlamıştı. Verdiği onca emek ve fedakârlıktan sonra yorgun gözlerindeki umudun ışıklarıyla seyrediyordu Güneş'in doğuşunu. Güneş miydi bugünü parlak yapan yoksa gözlerindeki bu delici ışıltı mı? Kadını, erkeği, genci, yaşlısı... Yürekler kıpır kıpır, diller tutulmuş. Gözler ise tek bir yerde, o masmavi gözlerde. Bu şanlı milleti küllerinden yeniden yaratmış; güneş saçlı, gözlerinden gökyüzünü seyre daldığımız o adamda: Gazi Mustafa Kemal Atatürk'te...

Yıllarca emek verdiği tarlasından o ilk meyveyi koparmış çiftçi, yavrusunu kucağına alıp kokusunu içine çeken bir anne gibi kucakladı bu millet cumhuriyeti. Atatürk'ün meclisten dışarı attığı o ilk adım paha biçilmez bir göstergesiydi cumhuriyetin. Halkın içinden gelen Atatürk; demokrasiyi, eşitliği, özgürlüğü uygun görmüştü bu halka. Her zamanki gibi milleti için en güzelini düşünmüş, diğer milletleri imrendirmiş, farkını ortaya koymuştu çünkü bu meclis kısa bir süre sonra Türkiye'yi medeniyet yarışında arşa taşıyacak hatta kadınlara seçme ve seçilme hakkını veren ilk devletlerden olacaktı.

Atatürk'ün Samsun'a attığı o adımla canlanmaya başlayan bereketli Anadolu toprakları, bu vatan uğruna canını feda eden binlerce şehidanın

kaniyla boyanmıştı. Bu topraklar uğruna ölenlerle beraber bizimdi artık. Verilen bunca çabanın ardından yıllardır burunlarında tüten Anadolu'ya kavuşan halk; meclisi kendi alın teriyle inşa etmiş, ardından cumhuriyeti elde ederek yıllardır uğruna savaştığı hem gözleriyle hem kalpleriyle aradığı cumhuriyeti elde etmişti. Halk, zihinlerinde hapsedildikleri zindanlardan kanatlanıp uçmuş, millî iradeyi elde etmiş, yepyeni ufuklara bu toprakların altında yatanları hatırlayarak ve sayarak emin adımlarla yürümeye başlamıştı. Türkiye Cumhuriyeti'ni ilelebet payidar kılmayı amaçlayan Atatürk, mücadelesini verdiği bu amaca ulaştırmıştı.

29 Ekim 1923 sabahına uyanan bir çocuğun heyecanıyla çarpan kalplerle kutladığımız bu gün aslında her günümüzdür. İnsanlara cumhuriyetin var olmadığı bir Türkiye'nin nasıl olduğu gösterilseydi eminim ki cumhuriyetin değeri çoğu tarafından tek bir gün değil, kalbimizin çarptığı her an kutlanacaktı çünkü cumhuriyet bu milletin şah damarıdır. Atatürk, bütün çabasını bu millete cumhuriyeti armağan edebilme yolunda harcamıştır. Dolayısıyla, bizim Türk gençleri olarak yerine getirmemiz gereken vazife; Türk istikbalini, Türk Cumhuriyeti'ni, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir. Bu vazife bizim en kıymetli hazinemizdir. Gazi Mustafa Kemal Atatürk tarafından bize emanet edilen medeniyet ve istikbalin armağanı cumhuriyetimizin 100. yılı kutlu olsun!

Ekınsu KILIÇ 10C

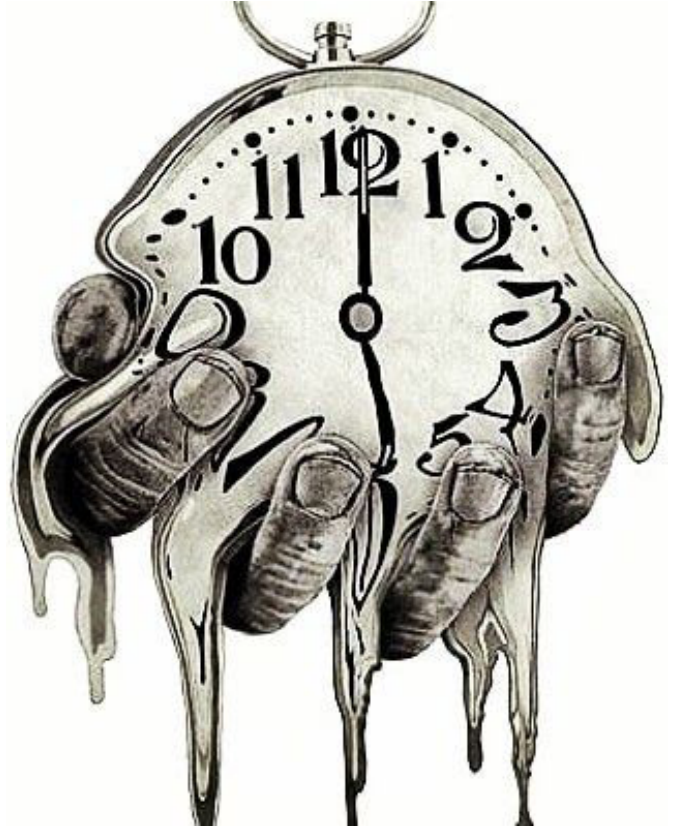
YÜZYILLIK ATEŞ

Devrimin ayak sesleri, Mustafa Kemal'in okuduğu ilk kitabın ilk sayfasını açmasıyla beraber duyulmaya başladı. Sonrasında bir üniformaya âşık oldu ve hedeflerinden vazgeçmeyişi ona tarih yazdırdı. Peki ya başkalarının söylediklerine kulak assaydı? Ölüm fermanlarını verenlerin sözünü dinleseydi mesela... Padişaha uysaydı, mandaya girip Sevr'i ve yenilgiyi kabullenseydi? Eğer bunları

ve daha nicelerini yapmış olsaydı okuduğu her kitabın içindeki her cümleye ihanet etmiş olurdu. Belki bugün cumhuriyetten haberimiz olmazdı. Cumhuriyet bu nedenle bir başkaldırı, dirayet ve metanet örneğidir. Cumhuriyet hakkımızdan daha azına razı olmamaktır. Halkı fark etmek ve zaten olması gereken hakları ona teslim etmektir.

Cumhuriyet, her Türk gencinin göğsünde yanan ve yanacak olan o ateştir. O ateş ki yüz yıl önce bir milleti aydınlığa kavuşturmuştur. Bir an olsun aydınlığa kavuşamıyorduk ne olurdu diye düşünüyorum da bileklerime kelepçeler vuruluyor bir anda köle oluveriyordum. Bir kadın olarak ses çıkaramıyordum, ikinci tür olarak görüldüyordum. Şimdi tahta yeni çıkan padişahın kutlama sesleri kulağıma geliyor ve kâbustan uyanıyorum, düşüncesi bile hayli azap verici. Minnet borcumuz bu yüzdendir Atatürk'e, şimdi düşünmesi bile güç geliyorken zamanında tam da bu kâbusu yaşayan halkını uyandırdı. Nice devrimler yaptı Türk milletine yaraşır, nice fikirler koydu gençlerin önüne ki bir daha sürüklenmeyelim o çukura. Sonra her birimize ebedî bir ödev verdi. "Ey Türk gençliği! Birinci vazifen; Türk istiklalini, Türk cumhuriyetini ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir." Bu ödevin önemini birinci yüzyılı tamamlarken ve ikinci yüzyıla girerken göğsümüzde bir ateş gibi taşıyoruz ve o zamanları yâd ediyoruz. "Cumhuriyeti biz böyle kazandık!" diyenlerin bakışlarını üzerimizde hissediyoruz ve nasıl Türk milleti o gün yeniden doğduysa biz de her seferinde yeniden doğuyoruz. Tüylerimizi ürperten bu minnet ve sevgiyi gelecek yüzyıla taşıyacak olan gençlerin heyecanı var üstümüzde.

Kurtuluş Savaşı'mızın başlaması ile cumhuriyetin ayak sesleri iyice yükseldi. Bu şanlı mücadeleyi kazanmamızın Türk milletine mükâfatı büyük olacaktı. Bu mükâfatı, "Cumhuriyet" önergesini, Atatürk 29 Ekim 1923 günü meclise

sundu. Meclisin önergeyi kabul etmesinden günümüze, 29 Ekim 2023'e, tam 3.155.842.740 saniye geçti. Saniyelerle ifade edince sanki meclisteki o karar anına daha da yaklaşıyorum. Kendimi bir an orada olacaktım gibi hissediyorum, heyecanlanıyorum ve meclis önergeyi kabul etti!.. Türkiye'nin yönetim biçimi artık "Cumhuriyet"tir!

Cumhuriyet; Türk milletine sosyolojik, tarihsel ve siyasal birçok değer kattı. Cumhuriyetin ilanından sonra yapılan yenilikler yüzyılın başlarında yakılan sönmez devrimin ateşleridir. Bu ateşi yakan Atatürk; Türk milletini, Türkiye'yi kısa zamanda iki yüzyıl ileriye taşıdı. Yıllarca süren savaş yüzünden halk bitap düşmüş, eğitimsiz ve mutsuzdu. Savaşta yüzlerce köy yok olmuştu. Yüzlerce köy ateşe verilmiş, halka zulümler edilmişti. Halkın o durumda rahatlığı ve mutluluğu söz konusu değildi.

Ne köylerde okullar ne de ülkenin genelinde doktorlar yeterliydi. Ulaşım da büyük sıkıntılar mevcuttu. Halkın okuma yazma oranı yüzde üçtü. Kadının esamesi okunmuyordu. İşte, cumhuriyetin ilanından sonraki ilk on beş yıl Türkiye köklü bir değişim yaşadı. Tekke ve zaviyeler kaldırıldı, akla ve bilime önem verildi. Halifelik ve “Devletin dini İslam’dır.” ifadesi kaldırıldı. Kadınlara seçme ve seçilme hakkı verildi. Şapka devrimi yapıldı, kılık kıyafet modernleştirildi. Öğrenci sayıları oldukça arttı. Modern okullar ve enstitüler açıldı. Ekonomi ulusallaştırıldı, fabrikalar ve bankalar kuruldu. Türkiye demir ağlarla örüldü. Halkı zora sokan vergiler kaldırıldı, tarımsal üretim arttırıldı. Doktor sayısı arttı, ülkenin her yerine hastane kuruldu ve yerli aşı üretildi.

Biz cumhuriyeti sadece ilan edilişi olarak değil sonrasında yapılan devrimlerle birlikte anıyoruz. Bu yâd edişlerimizin coşkusunu da en iyi kanıtlayan şey tarihteki törenlerimiz. Özellikle cumhuriyetin onuncu yılındaki kutlamaların içinde bulunan “Toprak Alma Merasimi” törenin önemli bir parçası. Bu eşi benzeri görülmemiş ve unutulmaması gereken merasimi anlatmayı borç bilirim. Bu olay her yörede belirlenen “Cumhuriyet Meydanları” ndan alınan bir avuç toprağın Ankara’ya, Mustafa Kemal Atatürk’e bir minnet borcu olarak gönderilmesidir. Her şehirden alınan bir avuç toprak ağzı sırma ile bağlı Türk bayraklarının içine konulur ve daha sonra da mühürlü bir kutunun içinde muhafaza edilir. Bir toplumun atasına sevgisini bu şekilde gösteriyor olmasında cumhuriyetin ve devrimlerin payı büyük.

Bu sembolik merasim bana her seferinde o ağzı sırma ile dolu keseler için çekilen acıları, dökülen kanları ve akan gözyaşlarını hatırlatır. Bu millet için savaşılan Mehmetçiği, önderliğimizi yapan Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarını ve aziz Türk milletini hatırlatır. Bu içimizdeki yüzyıllık ateş daha nice yüzyıllara taşınacak... Bunu biliyorum ve bundan eminim çünkü bunu yapacak kudretimiz tıpkı Ata’mın dediği gibi damarlarımızdaki asil kanda mevcuttur.

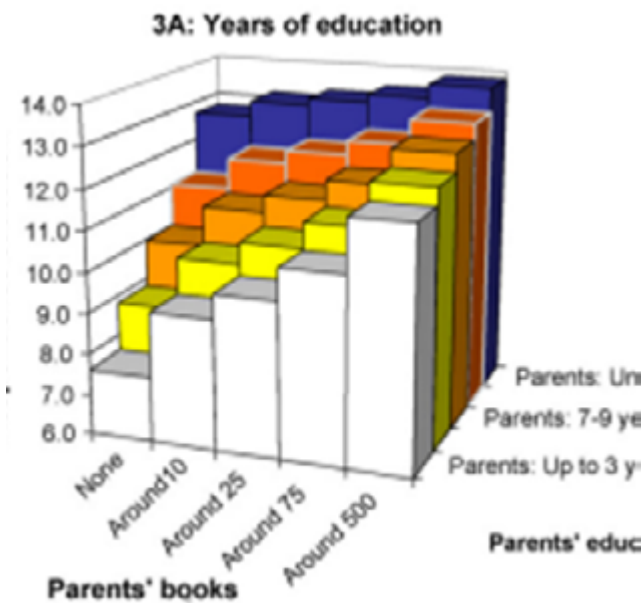
Nehir MARDUÇ 11B

Kitap Okuma Alışkanlığı Nasıl Kazanılır?

Kitap okuma alışkanlığının dünya ülkeleri arasındaki durumu nedir?

Okuma kültürü, toplumların gelişmişlik göstergelerinden biridir. Okuma kültürünün ortaya konmasında satılan ve basılan kitap sayısı, kişi başına okunan ortalama kitap sayısı, okunan gazete sayısı vb. gibi ölçütler alınabilir. Bununla birlikte bir toplumdaki kütüphane sayısı ve kütüphanelerin kullanımı ile evlerde kitaplık ya da kütüphane bulunması da okuma kültürünü belirleyen ölçütler arasında gösterilir. Dünya ülkelerinde toplumun eğitiminin kitap okuma seviyeleriyle doğru orantıda olduğunu görüyoruz. Bu bağlamda yapılan birçok araştırma ve bunun sonucu oluşturulan grafikler bulunmaktadır. Burada kitap okuma-eğitim seviyesi karşılaştırmasını gözlemleyebiliriz. Aynı zamanda ebeveynlerin eğitim seviyelerinin ve kitap okuma alışkanlıklarının da insanların okul bitirme ve eğitim seviyelerine etkisini aşağıdaki grafikte gözlemleyebiliriz.

Kitap okumanın önündeki engeller nelerdir?

İnsanlar kitap okumayı günlük bir rutin hâlinde iki dakikalık, yapılıp bitirilen veya yapılmasına gerek olmayan bir iş gibi görüyor. Son zamanlarda insanların "Kitap okumaya zaman yok!" bahanesini kullandığını çok görüyoruz. Böyle bir bahane olmamalı, kitap okumaya zaman ayrılmalı!

Kitap okuma alışkanlığının kazandırılmasında aile mi okul mu daha etkilidir?

Kitap okuma alışkanlığı, hem okul hem de aile tarafından oluşturulan bir şeydir. Aile; bu alışkanlığın alt yapısını verir ve okul da bu alışkanlığı ilerletir, işler. Yani hem ailenin hem de okulun katkısı vardır.

Bu bölümde 4 farklı röportaj yer almaktadır. İlk üç kişiye aşağıdaki sorular sorulmuştur.

1. Kitap hakkında yaptığınız proje ve çalışmalara sizi teşvik eden etkenler nelerdi?
2. Bu kapsamda yaptığınız çalışmalardan kısaca bahsedebilir misiniz?
3. Ailenize de bu kitap sevgisini aşıyor musunuz? (Evet ise nasıl?)
4. Kitap okuma ve bu bağlamda çalışmalar çerçevesinde zaman oluşturma konusunda gençlere birkaç destekleyici cümle/ öneri verebilir misiniz?

5. Kitap okuma alışkanlığının sizin projeleriniz sayesinde yaygınlaştığını düşünüyor musunuz? Bu kapsamda sizce ülkemizde nasıl aksiyonlar alınabilir?

BAHAR KARAKAYA

Bahar Karakaya, kitapseverler arasında tanınmış bir isimdir. "Ne Okuyorsun Bu Aralar?" isimli bir kitap podcasti vardır ve "Yazarıyla Konuşanlar" kitap kulübünün üyesidir.

C1: Okuduğum bir kitabı dostlarımla paylaşmayı çok severim. Bu benim okuma motivasyonumu olumlu etkilediği gibi paylaştığım kişilerden de olumlu geri dönüşler almamı sağladı. Bazen ne okuyacağını bilmediğinde ya da okuma motivasyonunu kaybettiğinde, fikrine güvendiğin birinin tavsiyesi ve yönlendirmesi ile yeniden okuma ritmine dönebiliyorsun. O yüzden bir kişinin dahi bu yolculuğuna katkı sağlayabiliyorsam bu büyük bir mutluluk benim için.

C2: Üniversite öğrenciliğim ve devamında, Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı bünyesinde drama ve okumayı birleştirerek çocuklara okuma alışkanlığı kazandırabilmek için başlatılan "Okuyorum, Oynuyorum" projesinde gönüllü eğitici eğitmenliği yaptım. Bu proje ile çok sayıda gönüllü ve çocuğun kitaplarla ve drama ile tanışma sürecine eşlik etme fırsatı buldum. Şu anda, bir grup arkadaşım ile birlikte organizasyonunu yürüttüğümüz, yaklaşık beş yıllık "Yazarıyla Konuşanlar" isminde bir kitap kulübümüz ve kitap kulübümüze bağlı, yine beraber organize ettiğimiz, moderatörlüğünü ise benim yaptığım "Ne Okuyorsun Bu Aralar?" isimli bir podcastimiz var. Kitap kulübümüzde her ay en az iki yetişkin, bir çocuk edebiyatı yazarını konuk ettiğimiz toplantılarımız ile farklı dallarda (örneğin dünya klasikleri, kadın öykücüler ...) okumalar yaptığımız gruplarımız da var. Podcastte ise her bölüm farklı bir konukla, son dönemde neler okudukları, okuma alışkanlıkları, etkilendikleri kitaplar üzerine 25-30 dakikalık sohbetler yapıyoruz.

C3: Oğluma doğduğu andan itibaren her bulduğum fırsatta kitap okudum, kitaplarla sürekli temas halinde olması için elimden geleni yaptım. Şu an sekizinci sınıfta ve artık okuma macerasını kendi istediği şekilde ve zamanda yürütüyor. Bir evde kütüphane oluşu, evde en az bir kişinin kitap okumayı hayatının bir parçası haline getirmesi ister istemez evin diğer fertlerini de etkiliyor. Ancak belli bir yaştan sonra çok da müdahale edilemiyor. Okumak, birisine istemediği halde yaptırılabilir bir şey değil bence. İlgisini çekecek bir kitapla tanışmış olmalı, içinden gelmeli... Onun için şu an artık, oğluma okuyabileceği kitaplar için fikir verebiliyorum.

Bir de pandemide evden çıkamadığımız dönemlerde babamla (farklı şehirlerdeyiz) sık sık yaptığımız telefon görüşmeleri sonrasında, kendisi yıllardır uzun soluklu okumalar yapmamışken, yeniden kitap okumaya başladı. Şimdi birbirimize tavsiyelerde bulunuyoruz ve neredeyse benden daha çok kitap okuyor.

C4: Bana göre kitap okumak, boş zamanlarda yapılacak bir etkinlik değil. Gerçekten kitap okumayı seven kişi, bunun için kendisine boş zaman yaratır. Bu bazen günde 5-10 dakika olur, bazen 1-2 saat. O tamamen o anki ruh hâline göre değişebilir. Gün olur motivasyonumuzu kaybeder tek bir cümle bile okuyamayız ama gün olur her şeyden kaçıp kendimizi kitapların şifasına bırakabiliriz. Herkesin sevebileceği, ilgisini çekecek bir kitap mutlaka vardır. Yeter ki onunla yolu kesişsin.

C5: Kitap kulüplerinin, kitap okuma konusunda kişileri motive ettiğine inanıyorum. Bazen yapmaya üşendiğimiz şeyleri, bir toplulukla yapmak nasıl ki kolaylaştırıcı oluyor, okumak da öyle. Birlikte okumak, o kitap üzerinden sohbet etmek, bu anlamda bir grubun parçası olmak önemli. Bunun için de yayınevleri, kitap kulüpleri ile bağlantı kurabilir, ortak etkinlikler düzenlenebilir. Bu sayede bu okumalar çok daha etkili hale gelebilir.

Kitap okumayı hayatının bir parçası hâline getirip, kitapları sevdirmek küçük yaşlarda hem aile hem de okulla mümkün. Bu anlamda okulların, kitabı bir ödev gibi sunmak yerine, keyifli bir grup etkinliğine dönüştürmesi gerektiğini düşünüyorum. Ortak bir kitap belirlemek, o kitap üzerinden sohbet etmek hatta belki kitabın yazarı ile bu sohbeti yapabilmek (artık günümüz teknolojisi ile herkes ulaşılabilir durumda malum) çocuklar için daha etkili olacaktır.

Ayrıca kitap fiyatlarının ülkemizde geldiği nokta da maalesef çok üzücü. Bunun için kütüphanelerin daha etkili hâle getirilmesi, kütüphanelerde okuma etkinlikleri, yazar buluşmaları yapılması da bu süreci olumlu etkileyebilir.

Sevsek de sevmesek de sosyal medya artık hayatlarımızda çok büyük etkisi olan bir unsur. Kitap üzerinden yapılan etkinliklerin sosyal medyadan duyurulması, paylaşılması hiç bilmeyenleri ya da belki çekinenleri teşvik etmek açısından çok önemli.

DAMLA CERRAH

Damla Cerrah, «Yazarıyla Konuşanlar» kitap kulübünün kurucusudur. Aynı zamanda bir «Booktuber» ve «Bookstagramer»dır.

C1: Kitap okumak bize bireysel bir eylemiş gibi öğretildi. Ben bunun hep yanlış bir kanı olduğunu için için hisseder, rahatsızlık duyardım. Bir kitabı bitirdiğimde o yolculuğun bende bıraktığı hisleri birileriyle paylaşmanın bana çok iyi geldiğini ilk önce blog yazarken anladım. Ben kitaplar hakkında fikirlerimi, hislerimi yazdıkça bu yazdıklarımı okuyan insanlar da aynı kitabı aldı, okudu ve geri dönüp kendi hislerini paylaştılar. Bu büyülü bir bağ gibi, sanki bir tek benim gördüğüm dünyayı sonunda başkaları da görüyor gibi hissettirdi. Zamanla daha fazla nasıl birlikte kitap okuyabilir ve okurken sürekli haberleşebiliriz sorusu aklımı kurcalamaya başladı. Bir online sohbet platformunda grup kurma fikri böyle doğdu.

C2: Bir online sohbet grubu kurmak ile başlayan bu macera okuduğumuz yazarın da sohbetimize dahil olmak istemesiyle

kendi ismini ve misyonunu buldu; Yazarıyla Konuşanlar Kitap Kulübü oldu.

Yaklaşık beş yıldır her ay iki kitap okuyup iki yazar konuk ederek, kitap ve edebiyat üzerine uzun sohbetler gerçekleştiriyoruz. Bu projeye uzun zaman önce “İçimizdeki Çocuk” alt başlığı altında, çocuk kitabı sevdalılarının yakından tanıyacağı bir isim olan Biranda Çoban öncülüğünde çocuk edebiyatını da dahil ettik. Şimdilerde kulübümüz sürekli büyümekte. Çevirmeniyle Konuşanlar, Klasikseverler, Kadın Öykücülerin İzinde, Fatma Burçak ile Okumalar gibi birçok yan dala ayrılmamızın yanında bir de Bahar Karakaya’nın hazırladığı “Ne Okuyorsun Bu Aralar?” podcast programımız oldu.

C3: İki oğlum var. İkisine de çok küçük yaşlardan itibaren hep kitap okudum. Kitaplarla çevrili bir evde büyüdüler. Gözlerinin önünde kitap oburu bir anneleri de var. Bunlara aşılama diyebilir miyiz emin değilim fakat umarım işe yaramıştır. Büyük oğlum düzenli kitap okuyan, bununla mutlu olan bir birey oldu. Küçük olan henüz bu sene okumayı söktü. Süreç bizi nereye götürecek göreceğiz.

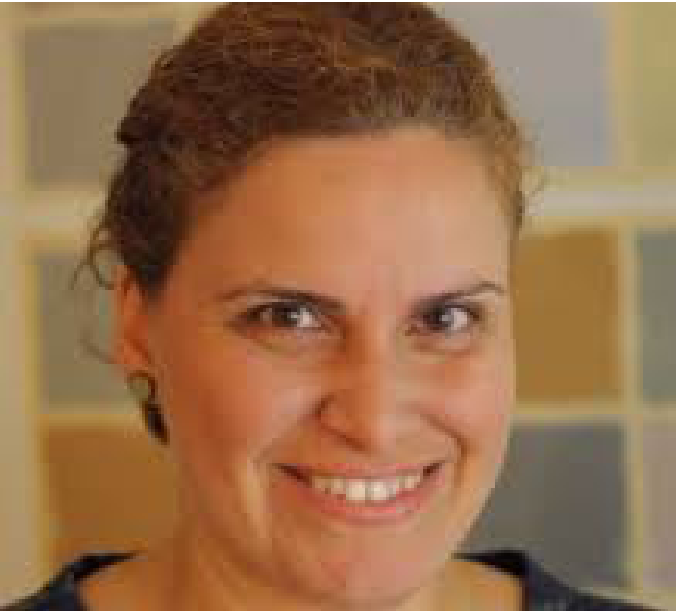
C4: Biliyorum çok fazla uyarana maruz kalıyoruz. Zaman sanki olduğundan da katbekat hızlı akıyor. Fakat kitapların iyileştirici gücünü hafife almayın. Tür, dil ve tarz dayatmalarına asla boyun eğmeyin. Her kitap herkese iyi gelecek diye bir kural yok. Hayat sevmediğimiz bir kitabı okumak için çok kısa. Siz kendi mükemmelinizi zamanla bulacaksınız. Asla pes etmeyin.

C5: Bu kadar büyük bir etki yarattığını düşünmesem de hep birlikte küçük bir dalga yarattığımıza inanıyorum. Hayatın akışında hepimiz zaman zaman okuma rutinimizden uzaklaşıyoruz. Bir grup insanın hâlâ aynı tempoyla okumalara devam ettiğine şahit olmak, insanı kendi normaline hızlıca dönmesine motive ediyor.

Bunun ülke çapına yayılabilmesi için de maalesef öncelikle eğitim sisteminin daha destekleyici olması, öğretmenlerin de okuma kültürüne hevesli olması ve ülkemizin en sahici sorunu olarak satın alma gücünün yükselmesi gerekir.

Hadi daha küçük hayaller kuralım dersek de; internetteki kitap fiyatları ile kitapçılardaki kitap fiyatlarının uçurumun kapatılması, sabit fiyat yasasının çıkarılması belki de mahalle kitapçılarının sayısının artmasını sağlayacaktır. Bu vesileyle hem kitaba ulaşmak hem de hayatın içine organik şekilde yayılımı kolaylaşacaktır.

BIRANDA ÇOBAN'ın Cevapları

Biranda Çoban, «Yazarıyla Konuşanlar» ve birçok diğer kitap kulübünün üyesidir. «İyi Cüceler» kitabevinin sahibidir.

C1: Benim okuma alışkanlığını artırmaya yönelik çalışmalarım 2011 yılında bir çocuk kitapçısı işletmeyle başladı. Aslında Türkiye gibi okuma konusunda tutarsızlıkları olan bir ülkede bu, bir çeşit Don Kişot çabasıydı. Fakat bir gün dahi pişman olmadım, çünkü kitap okuma tutkusunun öncelikle alışkanlık kazanılarak edinildiğine inanıyorum ve bu alışkanlığın gelişebileceği en kritik dönem de çocukluk, hatta okul öncesi. İşletmecisi olduğum çocuk kitabevinde ağırlıklı olarak 2-6 yaş arası çocukları ağırlamamız da bundan kaynaklıydı. Sonrasında, kitabevini devrettikten sonra bile, burada edindiğim deneyimlerle okul öncesi / okul çağı/ ilk gençlik edebiyatı konusunda önemli bir bilgi birikimim ve iletişim ağım oluştu ve bu sayede farklı kitap kulüpleri, podcastler, sosyal medya hesapları ve çeşitli aktivitelerle özellikle çocukların ve gençlerin okuma alışkanlıklarını destekleyecek projeler yürüttüm ve yürütüyorum.

C2: Çocuk kitabevinde okuma saatlerinin yanı sıra, resimli kitaplardan yola çıkarak çeşitli atölyeler düzenledim. Bu atölyeleri anaokulu ve ilkokullara da yaydık. Kitabevinden sonra, ilkokul çağındaki çocuklarla okuma kulüpleri kurduk ve sürdürdük. Bu kulüpler çocukların hem eğlendiği, hem edebiyat zevkini tattığı, hem de eleştirel bakış açısı kazandığı ortamlar oldu. Pandemi sırasında bir taraftan yetişkinlerin ve çocukların bir arada katıldığı bir kitap

kulübü kurduk, bir taraftan da haftada iki akşam instagram canlı yayınları üzerinden çocuklara kitap okudum. Hatta bu canlı yayınlarda bir çizer arkadaşım ben kitabı okurken içinden geldiği gibi çizim yaptı. Bu canlı yayınlar çocuklar için, özellikle pandemi gibi travmatik bir dönemde, önemli fark yarattı. Çocuklar ve yetişkinler haftanın belli günlerinde bu programı takip ederek zaman planı yapabildiler, bildikleri ya da bilmedikleri öyküleri dinlediler, okuyucu-çizer ortaklığını izleyerek kitap okumanın salt bir "okuma" eylemi olmadığını deneyimlediler. Kitap kulübünde de belki de ilk kez yetişkinlerle çocuklar birbirlerinin bakış açısını duyarak her ay farklı bir kitabı okuyup tartışılar.

Pandemiden sonra, okulların da açılmasıyla, çocuk kitapları kulübünü farklı bir formata soktuk. 2 yıldır, "Yazarıyla Konuşanlar" kitap kulübünün altındaki "İçimizdeki Çocuk" grubunun moderatörlüğünü yürütüyorum. Bu grup kapsamında yetişkinler olarak her ay bir çocuk kitapları yazarını ağırlıyor ve birlikte seçtiğimiz bir kitabını tartışıyoruz. Bunun yanı sıra, çocuk kitaplarını da konuşacağımız bir podcast hazırlığı içindeyim.

C3: Çocuk kitapçısını, oğlum 3-6 yaşları arasındayken işlettim ve bu dönemde kendisi orada büyüdü diyebilirim:). Dolayısıyla kitap okumak onun için normal yaşam rutininin bir parçası oldu. Eşim de ben de düzenli ve yoğun kitap okuyan insanlar olduğumuz ve evimizde zengin bir kitaplık bulunduğu için bu konuda fazladan bir çaba göstermek de gerekmiyor. Tabii ki teknoloji kimi zaman kitap okuma süresini kısaltıyor ancak bu da

artık kabullendiğimiz bir olgu. Aynı şekilde film ve dizi izlemek de kitap okumanın önüne geçebiliyor fakat bunu da farklı bir zenginleşme aracı olarak değerlendiriyorum.

C4: Herkesin kitap okuma hızı, tercihi, kitap seçimi kendi kişiliğine ve şartlarına göre şekillenir. Bize doğru gelen yöntem ya da bizim beğendiğimiz bir kitap veya yazar bir başkası için uygun olmayabilir, ya da zamanı gelince uygun olur. Önemli olan kitabı elinize aldığınızda içinizin kıpır kıpır olması. 3 sayfa da okusanız zorunlu olduğunuz için değil, "Oh iyi ki okuyorum!" diyerek okumanız.

C5: Kitap okuma alışkanlığı kazandırmada çocuk kitabevlerinin rolünün çok önemli olduğunu düşünüyorum. Benzer şekilde, farklı kültür platformlarının örneğin müzelerin, kütüphanelerin, belediye merkezlerinin de aktif olarak kitap okumayı teşvik etmesi gerekir. Bunun yanı sıra, yetişkin kitapları satan zincir ya da butik tüm kitabevlerinin de çocuk kitaplarıyla ilgili çalışmalar yapması, kitap okuma alışkanlığının küçük yaştan itibaren kazanılmasına yardımcı olacaktır. Ayrıca imza günleri, kitap okuma çemberleri, kitap kulüpleri, daha fazla insanın ulaştığı süpermarketlere kitap değiş tokuş standları kurulması da yeni aksiyonlar olarak akla geliyor.

DEFNE SUMAN'la Söyleşi

Defne Suman; sosyolog, yoga eğitmeni ve bütün dünyada kitapları yayımlanan bir yazardır. Defne Suman'a sorulan sorular ve cevapları şu şekildedir:

Tanınmış bir yazarsınız, sizi kitapsever ve yazar olmaya ne teşvik etti?

Yazmayı çok seviyordum. Çocukluğumdan beri düşünmek, kendimi ifade etmek, aklımı toplamak ve hatta ne hissettiğimin ayırımına varabilmek için yazdım. Bir kitabı beğendiysen ve devamı olsun istiyorsam onu da yazdım. Arkadaşlarıma mektuplar yazdım. Uzaklardan mektup arkadaşları uydurdum kendime, onlara yazdım. Yazmadan duramadığım çocukluk geçirdim anlayacağın. Bunun da elbette çok kitap okumamla ilgisi vardır diye düşünüyorum. Bizim ev yerden raflara kadar kitaplarla doluydu. Alfabeyi söktüğüm yıl yattığım yerden kitap başlıkları ile yazar isimlerini okumaya başladım. İstanbul'da bir kitapevi vardı. Annem üst katında kendine kitaplar alırken ben de

alt katındaki çocuk kitapları arasında gezinir, kendime kitap seçerdim. Evde birilerinin kitap okuması mutlaka beni de kitap okumaya heveslendirmiştir. Okumanın zevkine bir defa vardıktan sonra da bir daha bırakamadım. Kitaplarımın yayımlanacağını, okurlara ulaşacağını, dünya dillerine çevrileceğini beklemiyordum. Bugün dahi başarıdan ziyade çocukluğumdaki o büyülü dünyada yaşama imkânını bulduğum için yazıyorum.

Yurt dışında yaşıyorsunuz ve birçok farklı kültürleri de tanıyorsunuz, yurt dışında kitap okuma alışkanlığı ile Türkiye'de olan kitap okuma alışkanlığını karşılaştırabilir misiniz?

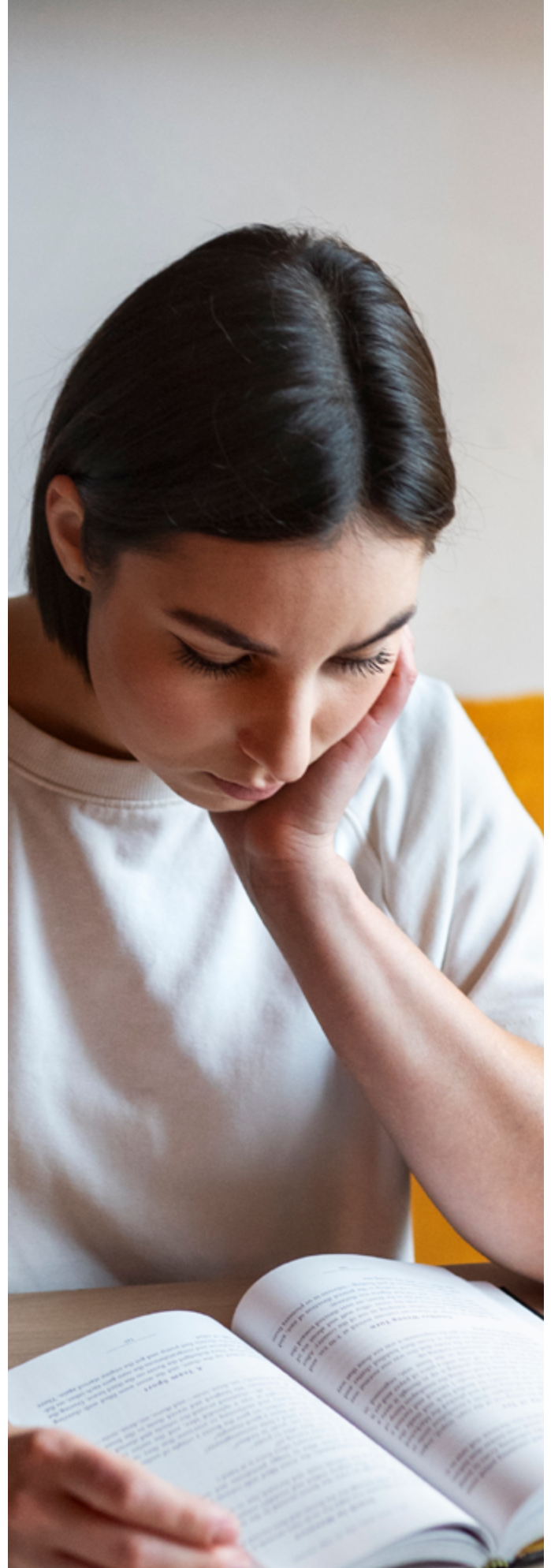
Türkiye'de bol bol kitap alınıyor ama o kitaplar okunuyor mu bilmiyorum. Hindistan'da, Avrupa'da ve Amerika'da toplu taşıma araçlarında, bekleme salonlarında mutlaka kitap okuyan insanlar görürsünüz. Kimileri tabletten, kimileri telefondan, kimileri ise matbu kitaptan okur ama okurlar. Türkiye'de şöyle bir şey daha var. Roman, öykü, şiir yani edebiyat okumak daha aşağı bir şey olarak görünüyor. İstanbul'da metroda kitap okuyan insanların ellerindeki kitaplara bakıyorum. Kişisel gelişim eserleri, siyasî, bilimsel kitaplar ya da finansal konularda akıl veren yapıtlar dolanıyor ellerde. Edebiyat hafife alınıyor. Sadece Türkiye'de romanlara ayıracak vaktim yok sözünü duyuyorum. Çoğunlukla erkeklerden. Öte yandan ben Tayland'da, Laos'ta, Singapur ve Malezya'da da vakit geçirdim. Bu ülkelerde gözlemlediğim kadarıyla kamusal alanda kitap okunmuyordu.

Bu demek değil ki evlerinde okumuyorlar.

Tùrkiye’de genç bireylerin son yıllarda kitap okuma isteklerini kaybettiklerini görüyoruz, sizce bu soruna çözüm olarak ne yapılabilir?

Bu soru her kuşakta bir defa tekrarlanır. Ben çocukken/gençken de televizyona bağımlı olduk diye bizden şikâyet edilirdi. Çok televizyon seyrediyor gençler, kitap okumuyorlar denirdi. Şimdi de internete, telefona bağımlı oldu çocuklar kitap okumuyorlar diyorlar. Daha iyi kitaplar yazmalıyız. Kitaplar çağın enerjisini yakaladıkları zaman o çağın insanları onlar okurlar. Dünya çok hızlı değişiyor, toplumsal evrimin hızına kültürel üretim yetişemiyor. Şimdilik. Bir noktada yetişecek. Kitaplar ve sundukları kurgu dünya insanı daima cezbedecektir. Ben kitaplara güveniyorum.

Deniz ÇOBAN 10B

ÖĞRENCİ YAZILARI:

Nar Çiçeği

Ekinsu KILIÇ 10C

Uzun zamandır farkındaydım ancak bir çözüm yolu aramayı bırak, hakkında düşünmeye bile korkuyordum. Bazı düşünceler olur ya insanın zihninde koşturup dururlar. Bir ebelemece oyunu gibi sonsuz bir döngüye girer, insanın kafasını kurcalamaktan başka bir noktaya varamazlar. Kovalarsınız, ebe hep sizsinizdir. Bir gün gelir, tam tutacakken bir bakarsınız ki çanak çömlek patlamış...

Uzun zamandır böyle hissediyordum. Hayatım bir döngünün içine hapsedilmiş gibiydi. Aslına bakarsanız bu durum bana göre gayet hoştu. Hatırı sayılır bir maaşım, kentin en lüks semtinde terasından boğazı seyredebildiğim bir evim, lüks bir arabam her şeyim vardı. Tek sorun, içine düştüğüm bu döngünün duvarlarını görebilmemdi. Az önce bahsettiğim duyguların aslı da buna dayanıyor. Günlerin kaosuna o kadar daldım ki hayat nedir unuttum. Her şey sahte, yalan, kurmaca geliyor ama karşı gelemiyorum. Buna bir son vermenin zamanı gelmişti ama bu kaostan kaçış yolumu kendi ellerimle hazırlamayı tercih ederdim. Keşke. Kedimin beni çağıran tatlı ama bir o kadar da hırçın miyavlamaları ile uyanmıştım. Güneş, odaya olanca ışınını sokmaya çalışıyordu ve bu durum benim içimi açmak yerine karanlığa boğuyordu. Bu odayı kendime özellikle güneşe cephesi olduğu için seçmiştim ama kendi içimi güneşe nasıl açacağımı hiç düşünmemiştim. Kedimin gırlamaları belki de beni samimi bir şekilde mutlu eden ve bana samimi gelen tek şeydi. Tüm günü onun yanında yalnızca uyuyarak geçirmeyi o kadar çok istiyordum ki oturup hıçkırığa hıçkırığa ağlamaya başlamak

geldi içimden. Onun tek hayatı bendim ama onun yerinde olmayı delicesine istediğim gerçeğinden bihaberdi. Bu durum belki bu insan bedeninde mütemadiyen devam etmeye çalıştığım "yarıştan" olan bıkkınlığımdan kaynaklıydı ancak yaşamının son nefeslerini veren bir insanın yaşamaya olan açlığı gibi bir duygu da içimde yeşermeye devam ediyordu. En azından çabalıyordu. Betondan yeşermeye başlayıp baharda açan bir çiçek gibi. Benim hayatım da tam olarak bu çiçektir.

Böyle başlayan bir sabahın ardından olacağını tükenmez bir kalemle yazabileceğimi düşünürdüm. Kurşun kalemler lise yıllarımda kalmıştı. İnsanın hayatını etkileyecek olaylar hep başkasının başında belirir, onlara olurdu. En azından öyle sanırdım. Ben hangi ayakkabıyı giysem derdindeyken telefon çaldı. Arayan halamdı, bu saatte araması acayıptı. Keza araması dahi beklenmedikti. En son bir sene önce zorla katıldığım bir düğünde görmüştüm kendisini. Oysa küçükken hep onda kalmak ister, ne kadar tartışsak da kendimi yine onun yanında bulurdum. Apar topar telefonu açtım:

-Alo.

-Alo. Özlem, kızım.

-Efendim halacığım?

-Babanı geçen gün getirdiğimiz hastaneye gelir misin? Lütfen daha fazla soru sormadan acele et ve gel.

-Hala babam iyi mi?

-...

-Hala cevap verir misin lütfen?

-Sadece gel, bekliyoruz.

dedi ve telefonu yüzüme kapattı.

Hâlâ toparlanamadım. Üzerinden daha iki ay geçmesine rağmen ben aynı olayı her bir saniye tekrardan yaşadım. Canım babam bu dünyadan bir defa gitti ama ben onu hâlâ gönderemedim. Soğuksulardökülmüş gibi içim. İçime huzur, sefa uğramıyor. Sefa, canım babamın ismi... Kedim hâlâ babamın gittiği günkü gibi miyavlıyor, boğaz aynı boğaz, gökyüzü aynı gökyüzü. Değişenin ne olduğuna anlam vermeye çalıştıkça boğazım düğümleniyor, aklım karışıyor. Değişenin üstünden günde binlerce hayatın geçtiği boğazın değil, ben olduğumu anlıyorum. Olay yalnızca babamın ruhunun, sesinin, kalp atışının, kahkahasının, gözyaşının, adım seslerinin, kokusunun ve bakışlarının gidişi değil. Annem geçen gün babamın evde benim için örmeye başladığı kazağı getirdi. Vefatından önceki gece saatlerce uğraşmış, gece geç saatlere kadar biricik kızı mutlu olsun diye didinmiş durmuş. Bana kazağımı veremedi hatta hakkında bahsedemedi gitti buradan. Küçükken en sevdiğim renk olan turkuazdan seçmiş yünü. Oysa şu an mağazada görsem yüzüne bile bakmam. Bu durumu günlerdir düşünüyordum.

Buldum.

Ben küçükken durumumuz pek iyi değildi. Annem temizliğe gider, sabahtan akşama kadar her gün çalışır üç beş kazanmaya çabalardı. Babam tamirciydi. Sabah gün ıştırken evden çıkar, akşam sokağımızın başından belirirdi. Arkadaşlarımla oyun oynarken ne

olursa olsun oyunu bırakır, koşa koşa babamın kollarına atardım kendimi. Babam her akşam işten gelirken sokağın köşesindeki bakkaldan bana en sevdiğim çikolatayı alır, çalışmaktan nasırlaşmış avcunun arasından çıkarır bana verirdi. Doyumsuz bir mutluluğa erişir, her gün bu anı iple çekerdim. Bazen çok sıkıştığımız olurdu, anlardım ki çikolata almak bile zordur. Tüm gün oyun oynarken düşünürdüm acaba babam bugün işten geldiğinde yine bana o kocaman avucundan bir çikolata çıkartacak mı diye. Bir yandan o çikolatayı almayı, özenle açmayı, bitmesin diye yavaş yavaş yemeyi düşlerken bir yandan da Allah'ım babam n olur çikolata almasın diye düşünürdüm. Babamın cebinde kalan son parayla bana çikolata aldığını bilmek beni huzursuz eder, çikolatayı yememe mâni olurdu. Bu anlarda babama tok olduğumu, çikolatanın yarısını yarın yiyeceğimi söyledim ki yarın bana çikolata almasın. Babamın bunu anladığını bilir, çikolatayı iki gün değil bir hafta saklamak isterdim.

Babam benim aklımda hep bu anılarla canlanır. O sıcak gülümseyişi, beni kucaklarken hafif sıkışı, yaptığı espriler... Oysa dönüp şimdiki hayatıma baktığımda babamı hiçbir yerde göremediğimi fark ediyorum. Ne evde ne işte babama dair bir iz yok. "Ne ara böyle olduk?" diye düşündüğümde dahi cevap bulabileceğim bir zaman göremiyorum. Oysa iki ay önce son uykusuna yatmadan evvel düşündüğü tek şey kızıydı belki ama ben bunun değerini anlayamamıştım. Babamın gidişini kabullenmek için önce anılarıyla onu yeniden yaşamam gerektiğini fark ettim.

Vedalaşmayacak, yalnızca yaşayacaktım. Annem de benim kadar etkilenmişti, hep onun yanında durmaya çabalıyordum. Sohbet dönüp dolaşıp yine babama geliyor geceyi gözyaşlarıyla kapıyorduk. Babama yazılan kaderi anneme yaşatmayacağıma ant içtim. Annem yanıma taşındı, günlerimi ona adamaya başladım. Babamla yapmadığıma pişman olduğum her şeyi annemle yapmaya başladım. Kendimi hazır hissettiğim anı bekledim ve o mahalleye geri döndüm.

Bu mahalleye dair olan son anım eski evimizin önünden kalkan kamyon ve evimizdeki sayılı eşya. Mahalleye arabamla girdim fakat eve kadar yürüyerek gitmek istedim. Yol dün gibi aklımdaydı. Eskiden bana upuzun gelen ağaçlar minicik kalmıştı şimdi. Ben mi büyümüştüm onlar mı küçülmüştü? Birçok dükkân kapanmış; yerine yenileri açılmış, bazıları virane olarak kalakalmıştı. Yeni dükkânlar içimde büyük bir huzursuzluk yarattı. Dükkân tabelalarına baktıkça içim daralıyor, eski hâllerine döndürebilmek için olanca gücümü kullanmak istiyordum. Sokağımız bir yokuştur. Arabayla yokuşun altından gelmeme rağmen farkında olmadan yolumu uzatıp yokuşun üstüne yani babamın işten geliş yoluna çıkmıştım. Bakkal kapanmamıştı. Bakkalın içinde göz gezdirirken abiyle göz göze geldik, selam verdi. Başta tanıyamasam da bu abinin eskiden bakkalı işleten adam olduğunu gördüm. Küçükken annem beni bu bakkala gönderdiğinde koşa koşa yokuşu çıkar, soluklanarak zar zor açılan kapıyı zorlar, sonunda açınca büyük bir zil sesi çıkartan kapıyı sonunda açardım. Ekmek

standından parmak uçlarımda ekmek almaya çalışırdım. Abi bu büyük çabamı görür, olur da ulaşamazsam ekmeği bana uzatırdı. En sevdiğim şey bu yokuştan koşa koşa inmekti fakat bu sefer bu yokuşu babamın gözünden, yorgun argın indim.

Çiçeklerini topladığım nar ağacının çiçekleri yine yerlere dökülmüştü. Gidip birkaç çiçek kopardım. Birini saçıma takıp diğeriyle elimde oynamaya başladım. Arkadaşlarımla kurduğumuz binbir türlü oyun canlandı gözümde. Hava kararmaya başlıyordu, içimde annem beni eve çağırarak üzüntüsü belirdi bir anlığına. Havada yanmış sedir kokusu vardı, belki de beni en güvende hissettiren koku. Sanki sokağın diğer ucundan birisi ismimi çağırıyormuş, gidince kaybedecek bir şey kalmayacakmış gibi hissediyordum. Yaşadığım eski evin önüne geldim. Baktığım ilk şey duvardaki özlem yazısı oldu. Arkadaşlarımla seksek oynarken kullandığım taşla yazdığımı hatırlıyordum. O gün çok fena dizimi parçalamış, tüm sokağı ağlamamla inletmişim.. Tek üzüntüm buydu.

Evin karşısındaki kaldırıma oturup etrafı seyretmeye başladım. Tam kalkacakken yoldan bir amca geliyordu. Siması bana pek de yabancı değildi, yaklaşmasını bekledim. Bu adamın bir yabancı değil, babamın mahalledeki arkadaşlarından Cevat abi olduğunu gördüm. Yanına gidip selam verdim. Babamın ölümüne çok üzüldü, gözlerimin dolduğunu görünce bana beni çok mutlu edecek bir şeyi olduğunu söyledi. Meğer babam ben küçükken her gün

günlük tutuyormuş. Evden taşınırken kamyonu yüklenmemiş küçük bir kutu varmış. Kutunun içinden birkaç resim ve bir de günlük çıkmış. Cevat abi babama ulaştığında kutuyu benim için saklamasını istemiş.

Cevat abi hemen sokağın aşağısında oturuyordu, bir koşu kutuyu gidip getirdi. Kutudan babamla benim dans ederken, yemek yerken, uyurken fotoğraflarımız çıktı. Bir yandan gülümsüyor bir yandan gözyaşlarıma hâkim olamıyordum. Sıra babamın günlüğüne geldiğinde benimle geçen her gününü yazmış olduğunu gördüm. Günlük, taşındığımız güne kadar yazılmıştı. Cevat abiye sonsuz teşekkür ettikten sonra arabama döndüm. Arabayı çalıştırmadan önce günlükte sayfaları karıştırırken son sayfaya geldim. Son sayfada kurumuş bir nar çiçeği vardı ve babamın yatık yazısıyla tek bir cümle yazılmıştı: *“Ya yarın ölürsem daha kendimi tanıyamadan...”* İşte bu cümleydi beni içine düştüğüm bu kaosun içinden kurtarıp taş duvarları tüy gibi yıkan.

Ekinsu KILIÇ 10C

Sayaç

Elif BORUCU 10C

Nefes aldı.

Üzerinden bir yıla yakın bir süre geçmişti. Açık kahverengi gözleri kokuşmuş, boyası akmış olan duvarda asılı duran saatte takılı kalmıştı. On bir ay, beş gün, on saat ve kırk iki dakika. Oturduğu tahta bankı kavramıştı, sıkmaktan beyazlamış olan avuçlarını dizlerinin üzerine yerleştirdi. On iki ay öncesinde de her sabah saat yediye on üç kala vapur seferini beklemek üzere aynı bu bankta otururdu.

Artık çürümeye başlamış olan tahtanın yüzeyinde yer yer görülebilen çizikleri ve karalamaları gözü kapalı bile gösterebilirdi. Gerçi akli yerinde olan bir kimsenin böylesine saçma bir soruya cevap arayacağını sanmıyordu. Yutkundu, genzi ince ince alev alıyordu ama bunun nezle olmasından mı, yoksa geçen o altı aydan dolayı olup olmadığını kestiremedi. "Neyse." diye mırıldandı. "Zaten eczaneye uğramam lazımdı."

Süpermarkete de, çarşıya da, kuru temizlemeciye de... Muhtemelen tekrar borç istemek için Egehan abiye de. Yine bu ay üçüncü kez. Nedeni bilinmez, sakatlanıp evde yaşamak zorunda kaldığından bu yana abisinin kendisinin daha önce adını sanını duymadığı insanlara olan borçları gün geçtikçe artıyor gibi geliyordu ona. Tabii bir de ailesini -yani abisini- apar topar memleketleri Hatay'dan bir hayli uzak olan bu büyük ama ruhu uzun zaman önce ölmüş olan şehre getirmek zorunda kaldığında kendi üstüne aldığı borçlar vardı.

Burnundan ağır bir nefes verdi ve sırtını gıcırdayan tahta banka yasladı. Her ne kadar bankın türlü köşesinden fırlamış olan demirlerin canını yaktığının farkında olsa da geçen bunca zamandan sonra kendisinin bellediği bu çarpık odun yığınının vazgeçmeye hiç mi hiç niyeti yoktu. Zavallı hayatındaki değişmeyen, sıkıca tutunup bırakmadan yaşamaya devam edebileceği tek varlık bu belediye bankıydı.

Saat daha ancak yediye sekiz kalaya gelebilmişti. Ofladı, kustumuk yeşilini andıran fakat ilk alındığında -Şu an hatırlamakta zorlandığı bir zaman diliminde bit pazarından bulmuştu- daha koyu bir renge sahip olan omuz çantasından bir iki market poşeti çıkarttı.

Bu sabah erken acıkmıştı, önceki iki gün boyunca abisinin peşinden koşturmaktan - hayır, abisi yürüyemiyordu ki. Daha çok yanı başına tünediği söylenebilirdi.- doğru düzgün bir yemek yapmaya vakit bulamayıp sadece kepekli ekmek ve beyaz peynirle beslenmesiydi. Ekmek veya peynir de olabilirdi, tabii.

İlk poşetten üç parça simit, ikincisinden de bir termos dolusu çay çıkarttı ve birleştirdiği dizlerinin üzerinde dengeledi. O bunlarla meşgulken göz ucuyla iskeleye yavaş yavaş doluşmaya başlayan insan silüetlerini gördü. Aynı iskelede bu kadar uzun bir zamandır her kör sabah aynı vapur seferini beklemesine rağmen bu silüetlerin bir tanesiyle bile tek kelime etmemişti, etmeyi de düşünmüyordu. Simit bayattı, çayı ise taze ve dilini kavuracak bir sıcaklıktaydı. Tam da onun sevdiği

kıvamda. Yıllarca kullanılmaktan üzeri çiziklerle kaplanmış olan matarasından bir iki yudum aldığında boğazındaki yakıcı sızının bir anlığına kaybolduğunu hissedebiliyordu, bunun neredeyse hoşuna gittiğini bile itiraf edebilirdi. Sol elinde tuttuğu simidi kemirirken gözleri tekrar karşısında -sanki onunla alay eder gibi- asılı duran duvar saatine kaydı. Yediye dört dakika vardı. Simidini daha sert ısırdı.

Termostaki çayın yarısını -vapurdan alacağı bir bardak çay için para vermek istemiyordu- ve üç parça simidin ikisini bitirdikten sonra bir anda üstüne basan sıkıntıyla ayağıyla yerde hafifçe ritim tutarak beklemeye karar verdi. İçine bir nefes çekti, her ne kadar İstanbul'un soğuğu artık o kadar keskin hissedilmese de şubat havası kendini belli ediyordu. Kaşlarını çattı, soğuktu... Sessizce kıkırdadı, ağabeyini hatırlamıştı.

Tam iki gece boyunca süren çılgınlıklarını, o zaman da aynı şimdiki gibi saniyeleri saydığını çok açık bir şekilde hatırlıyordu. O sırada yapabildiği tek şeyin saymak ve umut etmek olduğunun da. Birileri Murat'ı en nihayetinde bacaklarını neredeyse tamamen ezip parçalamış olan ağırlığın altından çekip çıkarmıştı. O enkazdan canlı çıkabilen sadece ikisiydi. Murat suratına okkalı bir tokat geçirdikten sonra üstüne yığılıp kalmıştı. Elleri sertçe kumaş ceketinin kenarını kavradı.

İşe yaramaz.
Beceriksiz.

Ona göre ağabeyinin bu geçen on iki ay boyunca ona çıkırdığı sözlerin sürekli kafasında yankılanması, bozulmuş bir kayıt gibi tekrarlanması çok da olağanüstü bir şey değildi. Sen hayatta kalan olmamalıydın.

Gözlerini kısıtı, suratına Güneş vurmaya başlamıştı, kafasını eğdi. Poşetin içinde bıraktığı simit parçasına, sonrasında da sol tarafında kalan denize baktı. Gözlerini kırıştırdı, evet, balıkları beslemeliydi ya da neredeyse kedi kadar büyük olan semirmiş martıları. Çantasını kavrayıp ayağa kalktı. İstikrarlı adımlarla tam karşısında salınıp duruveren sonsuz maviliğe doğru ilerledi. Saat yediyi beş geçiyordu.

Anındayüzünde, gözkapaklarında, kirpiklerinde hissettiği tuzlu hava belli bir neden olmaksızın dudaklarının uçlarının yukarı doğru kıvrılmasına ve usulca gülümsemesine sebep olmuştu. Sağ elinde taşıdığı poşete uzandı, plastiğin dibindeki susamları etrafa saçılmış olan hamur parçasını avucunun içine alıp parçaladı. Bankta oturmuş kendine acılamakla meşgulken gözünün ucuyla yakaladığı silüetlerden bir tanesi beklenmedik bir şekilde sol yanında belirdi. Bir şey söylemedi, avucundaki bayat simit parçalarını teker teker denize fırlatmaya başladı.

Dört simit parçasının ikisini hemen başına üşüşmüş olan balıklara ve onların tepesinde biten aç martılara yem ettikten sonra yanında dikilen karaltı dudaklarını araladı:

"Günaydın."

Durdu, bedenini sesin kaynağına doğru - sol tarafına, yaklaşık 82 derecelik bir açıyla döndürdü. Gözlerini kırıştırdı. Önünde duran adam tıpkı onun gibi sıradandı, elleri hafiften tiftikli montunun ceplerinde yüzünü izliyordu. Bir anlığına ne yapması gerektiğini kestiremedi. Sadece birkaç saniyelik afallamasından sonra adamın dediğini tekrar ederek "Günaydın," dedi. Sesi bir süredir konuşmamaktan çatallıydı, boğazını temizledi. Bir kez daha tekrarladı,

"Günaydın."

Ulan, bir işi de becerebilsen...

Adam gülümsedi. O da gülümsemeli miydi ki acaba? O daha bir sonraki hamlesine karar vermeden adam tekrar söze girdi:

"Sizi buralarda çok sık görüyorum aslında, çoğu zaman şu başka kimsenin oturmaya yeltenmediği bankta oluyorsunuz," kafasıyla bahsettiği bankı işaret etti. "Özel bir nedeni var mı?"

Ne?

Anlaşılan karşısındaki beyefendiyle sohbet etmeye devam ederse -ki bu yaptıkları şeye "sohbet" denebilir miydi, ondan bile emin değildi. Ona sorarsanız daha çok tek taraflıydı-ağzından çıkan her sözde afallayacaktı. Güneş ensesini gıdıklıyordu.

"Ben... bunu cevaplayamam. Daha önce hiç buna kafa yormamıştım. Üzgünüm."

Git artık.

Adam omuzlarını silkmekle yetindi. "Peki o zaman." Avucunun içinde hâlâ duran simit parçalarına baktı, işaret parmağıyla elini göstererek, "Sona kalanları beraber denize atmak ister misiniz?" diye sordu yavaşça.

Hafifçe kaşlarını çatı. Avucuna bir de gerisindeki adama baktı, "Çok... Tuhafsınız."

Adam tekrar ona nazikçe gülümsedi, "Siz öyle diyorsanız."

Karşısındakinin aynı zamanda hem tuhaf hem de sıradan olduğuna emindi ama gözleri... Dikkate almadan geçiştirdiği bu karaltının gözleri hiç de karanlık değildi oysaki.

"Demek istediğim..." Yutkundu, genzi yine alev almıştı. "Olur, memnun olurum." Kendisi hareket etmeden avucunu adama doğru uzattı. Adam ona doğru bir adım atıp elindeki simit parçalarından birini aldığı anda sadece bir anlığına parmakları birbirine değdi. İkisi de ellerini geri çekti.

Dört saniye sonra iki hamur parçası da su yüzeyinde yüzyordu. Nereden çıkıp geldiği belli olmayan bir karabatak ikisini de yuttu ve geldiği gibi uzaklaştı. Aklında geriye kalan tek şeyse hayvanın üzerine yapışan tuzlu suyla parıldayan simsiyah tüyleriydi.

-Abi, bak! Ördekler!

Adam montunun sol cebini yokluyordu.

-Gördün mü?

Yanından memnun bir homurtu yükseldi,
aradığını bulmuş olmalı.

-Aa, yavruları da var!

Bir çakmağın tıkırtısı, ardından alev alan bir
sigara.

-Kardeşler yani, bizim gibi!

Gözlerinin arkasından başlayıp yavaşça tümüne
yayılan o tanıdık yanma hissi.

-"Hoş."

Saat yediyi on geçiyordu.
Nefes verdi.

Cansın Erva TEMEL 11/B

Kader Bağlamı

Rüya GÜRBÜZ 10C

Küçük bedenim titrer, uykularından uyanırdı. Nereye gidersem gideyim burnuma kadar rahatsız edici kokular gelir, gölgem benim ardımdan şekillenir, gözüme inen perde ile bu husumetsiz tiyatronun benim için sonlanacağını hissederdim. Bu düşüncelerin kaynağını hiç anlayamaz olduğum yerlerden ayrılır hayatın akışına anlam veremezdim. Benim için hayat; sonu gelmez sokak arası oyunlar, su gibi terlediğim sıcaklığı annemin koynunda damla damla akıttığım günlerdi. Şimdi ise hislerin bir örs kadar ağırlığını işte o terli sırtımda hissediyorum. Her gün aynı kıyafetleri giymeyi, aynı yemekleri yemeyi, aynı dört duvar arasında olmayı isterdim. Babamla balığa gitmek, annemle menekşelerin morluğu üzerine konuşmak isterdim.

Benim adım Cliff, artık 32 yaşına geldim. Sarhoş olmayı denedim, üç gece içtiysem üç gece kayboldum. Aklıma getirdiğim her düşünce beni ölüme terk etti. Küçükken herkeste olan bir gece lambası vardı, hangi çocuk karanlığı isterdi ki? Neden bu kadar ısrarcı olduğumu hatırlamıyorum, karanlık henüz yanıma uğramamıştı. Anneme şehir merkezine gitmeleri ve bana o lambayı almaları için çok yalvarmıştım, kıramamışlardı beni. Keşke kırılısaydım, onları o akşam uçuruma kendi ellerimle teslim ettim. İşte o günden beri narin ve zayıf vücuduma, çocuksu zihnime bir aydınlık gelmedi. Ellerim kollarım çözülmez, ayaklarım adım atmaz, sırtım terlemez, sokağa çıkmaz oldum. Yaş 27, bir kadınla evlenmeye karar verdim. Çok yazardım beni esir eden düşüncelerden kaçmak için. Bu genelde bir bar

taburesinde, bir motelde olurdu. Büyükanнем ile yaşamaya gideceğim gece evi tutuşturup düşüncelerimle, üzüntülerimle kavrulup can verme girişiminde bulundum. Hep kaçtım, olduğum yerler bana rahatlık vermedi. O sırada Lenora ile tanıştım. Latince aydınlık anlamına gelen ismi ile çok zarif, anlayışlı bir kadındı. Hayat doluydu, en azından bana göre... Aynı zamanda bir ressamdı. Onu herkesin istediği o lavinia çiçeği şeklinde tasarlanmış gece lambasına benzetirdim, bana aydınlık getirir gibiydi. Dört senelik evliliğimizin ardından biraz daha toparlanmış gibiydim. Lenora bir çocuk istedi. Ben yazmaktan başımı kaldırmazdım, onu reddedemedim. İçsel bir çelişki, bir obsesif kompulsif bozuntu senelerdir geçmeyen bir ruh hâlim vardı. Örneğin, sigaranın kanser edeceğini bilirdim ama asla bırakmaz, içim içime dar gelirdi. Festinger'in bir kuramını okumuştum,

"Çelişki arttıkça, çelişkiyi azaltma eğiliminin yoğunluğu artar ve çelişkiyi artıracak durumlardan kaçınma eğilimi artar."

Lenora ile bir erkek çocuğu bekliyorduk, ben günden güne iyi hissediyordum. Lenora, kararsızlıklarımın arasındaki tek netliğim, gece parlayan Lavinia'm idi. Doğumdan önce çok stresliydi. Çocukluğumu yaşayamamış başıboş bir yazar olarak bir baba ne yapar, nasıl oğlunu mutlu eder... Bunların hepsi çok kısa solukluydu benim için. Lavinia ne derse yapmaya, içimde dönen fırtınaları biraz söndürmeye özen gösterdim. Hastaneyi üç günde süsledik, çoğunu ben yaptım. Lenora'nın beklenmedik

ağrıları çoğalmıştı. Oğlumuzun adını "Wallace" koymaya karar verdik. Lenora bir Hristiyan olarak kitabında geçen bu isimde kararlıydı.

Nihayet doğum zamanı gelmişti. Oğlumuzun gelişine kadar bir günlük tutmuştum, bu ona bir çocukluk armağanı, bilinçaltımda ise bir nasihat defteriydi fakat anlamıyordum. Lenora'nın kanaması başlamıştı, en korktuğum tondan bir kırmızıydı. Ne yapacağımı bilemedim. Onu koşarak yetkili cerrahlara bırakmaktan ve yaşadığım panik atakla beraber nefes alışverişlerimi düzeltmekten başka şansım kalmamıştı.

Kaybettim.

1999 yapımı Wachowskilerin yönetip senaryosunu yazdığı "The Matrix" serisinin ilkinde Morpheus'un Neo'ya sorduğu, çok katmanlı, derin anlamlar içeren bir kırmızı pil ve mavi pil üzerine seçimler yaptığınız bir dünyada yaşadığımızı farz edelim. Ben hep esareti seçmek zorundaydım. Wallace'i gördüğümde onun hayatımdaki tek doğrunun katili olduğunu asla düşünmemeliydim. O aşkımızın meyvesiydi! Ne hissedeceğimi bilemiyordum, hayat çocukluğumdan beri böyleydi. Acı dünyanın yükü küçücük bir bedene daha yüklenmişti. Belki ömrüm boyunca çocukluğu tatmamışken bir tatsızlık daha elde etmişim, hayat bana hiç öteki şansı tanımamıştı.

Büyükannem çok yaşlanmıştı, Wallace için bir yoldaşa ihtiyacım vardı. Artık hislerim canlanmıyordu, tamamen Wallace'a odaklanmışım. İstemsiz bir sinir, bir öfke vardı

içimde. Lenora'dan sonra bir evlilik benim için mümkün değildi fakat Gloria; çocukluk arkadaşım, neler yaşadığının farkında olmalıydı en azından.

Gloria ile yeni bir karmaşanın içinde boğuluyordum, en büyük sorun ise Wallace günden güne anlamadığım bir şekilde zaman zaman konuşmayı kesiyor, bazı hisleri konusunda bize çekingen yaklaşıyordu. Tüm gün aile soy ağacımıza ait olan bir fotoğraf albümünü inceliyor, okuldaki öğretmenlerin hakkında endişeli yorumlarda bulunuyordu. Gloria ile olan evliliğim çok beklenmedikti. Kendisi şu an bir üniversitede koçluk yapıyor, inanılmaz disiplinliydi.

Wallace günden güne çocukken yaptığım davranışları üstlenmeye başladı, elleri kolları bağlı oturuyor, çıtını çıkarmıyordu. Gloria ise disiplinli ve katı kişiliği ardından beni rehabilitasyon merkeziyle görüşmeye ikna etti. Wallace benim kötü yönlerimi irdeliyor, bana annesini hatırlatıyordu, bu öfkenin dinmesi için dualar ediyordum.

Wallace'in çantasında bir gece lambası, birkaç çift kıyafet ve büyükbabasına ait bir fotoğraf albümü vardı. Onu buraya göndermekle ne hissettiğimden emin değildim. Wallace, bu süreçte kendisinin ne kadar babasına benzediği gerçeğini ona istemsizce belli etmişti, Cliff'i rahatsız eden şey bizzat bu idi.

Wallace'in o fotoğraf albümünde gördüğü durum, bu bozuntunun bir yineleme zorlantısı

olduğu yönündeydi, benzer ve tekrarlanan kaderler onu onlarca zorlukla başladığı hayatında bir sürü engele tabi tutmuştu. Bembeyaz odanın tek ışıltısı annesinin vefat ettiği gün parçalanan lavinia lambasıydı, kırık, belki de kehanetliydi ama ona ait tek kalıntıydı. Wallace adından nefret ederdi, Londra'dan esen bir kelimeydi, anlamı tıpkı gelişi gibi yabancıydı. Babasının ondan nefret etmesini birçok nedene bağlıyor, adının gelişini bile suçluyordu.

Rehabilitasyon mükemmel bir süreç değildi ancak Wallace bu dünyaya gelirken genetik bir bağa sahip olduğunu çok net bir şekilde fark etmişti. Büyükbabasının kaderinin ve beraberinde getirdiği psikopatolojik bir kaostan ibaretti. Cliff de bunu yaşıyordu, kendini açıklamakta tıkanmasının tek sebebi bu getirilerin yoğunluğuydu. Wallace buna bir son vermek istedi.

Çocuk yaşıta annesiz büyüyen, düşüncelerle kaplı, eli kolu bağlı bir şekilde somutlaştırdığı bu probleme rehabilitasyonun getirdiği karmaşık bir cesaret ile ömrü boyunca nefret ettiği üvey annesi Gloria'yı unutmak, babasının ondan beklediği bir eylem olduğuna karar vererek odunluktaki evlerini ateşe verdi. Şehir merkezinde ona yeni bir gece lambasıyla sürpriz yapıp Wallace'ı teslim alacak olan Cliff, odunlukların içinde can veren oğlunu, kırık lambasının oluşturdđu kesikleri görür görmez kalbinde oluşan çarpıntıyı tarif bile edemedi.

Mavi Ayakkabılar

Ali, eski ve küçük bir mahallede yaşayan fakir bir ailenin çocuğuydu. Babası, her gün sabahın erken saatlerinde tarlalarda çalışırken annesi de evde temizlik işleriyle meşguldü. Ali ise ailesine katkı sağlamak için bazen gazete dağıtır, bazen su satar bazen de farklı getir götür işleri yapardı. Haftanın belirli günleri azimle çalışır, buna rağmen hiç yorulmaz, hep bir gülümsemeyle dolaşırdı mahallenin etrafında. Ali'nin okulunun karşısında bir de güzel mi güzel bir ayakkabıcı vardı. Her gün okulun karşısındaki ayakkabıcıya gider, dolaşır durur, o vitrinlerde duran rengârek, çeşit çeşit ayakkabılara büyük bir heyecanla bakıp sonra hiçbir şey almadan evin yolunu tutardı.

Yine o günlerden bir gün, Ali her zamanki gibi koşarak ayakkabıcı dükkânına, hiç bitmeyen o heyecanıyla girdi. O hep gördüğü, artık sırasını bile ezberlediği aynı ayakkabılara tek tek baktı. O an vitrinde yeni bir ayakkabı fark etti Ali. Mavi fakat biraz eski ve yaması kopmuş bu ayakkabılar, diğerleri arasından onun ilgisini çok daha fazla çekmişti. Ali dükkana alınan her ayakkabıyı aynı heyecanla sorar, parasını öğrenirdi. Yanında cep harçlığından başka bir şey olmamasına rağmen koşarak ayakkabı dükkanının sahibine ayakkabıları kaptığı gibi yine sordu.

- Amca, amca! Bu ayakkabılar yeni değil mi, kaç para?

Ayakkabı dükkânı sahibi pek soğuk, sıkıcı bir adamdı; insanlarla konuşmaktan rahatsızlık duyardı. Çocuklardan da pek hoşlanmaz,

gürültüyü sevmezdi. Adam, Ali'yi görünce yine bir iç çekti ve küçük çocuğun sorusuna ilgisizce cevap verdi:

- Yine mi sen? Her yeni pabuç için aynı şey. Ondan önce söyle bakayım paran var mı senin?

- Yok ama bayrama kadar olacak, harçlık alacağım. O zamana kadar bu ayakkabıyı satma başkasına.

Ayakkabı dükkânı sahibi yine derin bir iç çekti. Hep aynı şey, ne cimri çocuk bu böyle? Öyle olur mu hiç, ayakkabıyı satmaymış, pazarlığa bak. Adam raflara eski ayakkabıları yerleştirirken koyu kaşlarını çattı.

- Olur mu öyle şey? Müşteri gelirse satarım tabii. Her ayakkabı için aynı şey be çocuk. Paran olsun öyle satarım sana bunları. Olmadan çok umut etme.

Ali, dudağını büktü heyecanla sorduğu sorusuna böyle cevap alınca ama kafasına koymuştu bu mavi ayakkabıları bayrama kadar almalıydı. Çocuk başıyla onayladı ve hemen ayakkabıcıdan çıkıp işe koyuldu. Bir şekilde o ayakkabıyı alacaktı.

Sonraki günlerde Ali normalden çok daha fazla çalıştı. Her gün aksatmadan okul çıkışı hemen koşup ayakkabının orada olup olmadığına baktı, mavi ayakkabıların hâlâ orada olduğunu her gördüğünde yüzünü büyük bir gülümseme kaplıyor, hemen çalışmaya koyuluyordu. Dükkân

sahibi bu durumu her gün izlemiş, bu yaşıta bir çocuğun sadece bir çift ayakkabı alabilmek için verdiği uğraşı zaman zaman hayret etmişti. Bu durum, onun Ali hakkındaki düşüncelerinin tamamen değişmesini sağlamıştı.

Günler geçti, Ali azimle çalıştı ve bayram günü harçlığıyla birlikte parası o ayakkabıları almaya yetti. O günün okul çıkışı Ali yine koşarak ayakkabıcı dükkânına gitti. İçeri girdiğinde dükkân sahibine parayı uzattı hemen:

- Param burada! Hepsi yeterli, kuruşu kuruşuna. Şimdi o mavi ayakkabıları satın alabilir miyim? Neredeler?

- Satıldı. Geçen gün iyi para veren bir müşteriye sattım.

Ali, o anda büyük bir hüzne kapıldı. Onca gün almak için çalıştığı ayakkabılar şimdi nasıl olur bir yabancıya satılabilirdi? Küçük çocuk ağlamaklı bir ifadeyle evinin yolunu tutmak üzere geri çekildi . Bunu gören dükkân sahibi gülümsedi:

- Onlar satıldı satılmasına da en güzeli onlar değildi. Sen bile henüz görmedin.

Çocuk heyecanla arkasına döndü. Ayakkabıcı sonra aşığıya eğilip bir kutu çıkarttı. Ali heyecanla kutuyu açtı ve bir çift ışıltılı, masmavi ayakkabıları fark etti. Bunlar eskisinden çok daha güzel görünüyorlardı, Ali şaşkınlıkla ayakkabılara baktı. Ayakkabıcı bu ayakkabıları Ali için özel yapmıştı. Çocuğa bir çift eski

ayakkabı vermek istemeyen adam, ona sıfırdan yepyeni ayakkabılar yapmıştı. Onları Ali'ye uzattı ve konuştu:

- Ben hayatımda onca çocuk gördüm, hiçbirinin bir çift ayakkabı için bu kadar çalıştığına şahit olmadım. Çalışmanın ödülü sana bunları yaptım. Paran sende kalsın, bu ayakkabılar da benden sana hediye olsun.

Ali bunu duyduğunda heyecanla adama baktı. Yüzünde capcanlı bir glmsemi belirdi o anda. Ve o gün, Ali sadece yeni ayakkabı değil, aynı zamanda hayallerine ulaşmanın mümkün olduğunu öğrendi. Her adım attığında, onun ayaklarında parlayan yeni ayakkabılar, cesaret ve umutla dolu bir geleceğin simgesi olacaktı onun için.

Kader Bağlamı

Rima SARIOĞLU 9A

Saat 08.15. Yatağının ucuna bıraktığı telefonu bir kere daha çaldı. Ertele. Bu soğuk kış gününde yataktan çıkmak olduğundan daha da zordu. Alarmı 3 kere ertelenmiş, dün akşam "Sabah yaparım." düşüncesiyle almadığı duşunu plandan çıkarmak zorunda kalmıştı. Bir kere daha telefon çaldı, bu sefer kafasını güneşin çoktan ağardığını ve günün başladığını reddeder gibi gömdüğü yastısından kaldırdı ve ekrana baktı. "Gelen arama: Emre." Saat 8.17 olmuştu, evden en geç 8.30'da çıkması gerekiyordu.

–Alo?

– "Hazırlanıyor musun?" diye aramak istedim, çiçekçi teslim alma vaktini öğrenmek istiyor ona göre çıkaracaklarmış.

–Çiçekler? Ha evet şey bana bir 15 dakika ver, çıkıp alırım.

–Sesin neden öyle? Yeni mi uyandın? Defne geç kalamayız.

–Biliyorum, beni azarlayarak vakit kaybediyoruz.

Aramayı uzun bir iç çekerek kapattı. Duş için vakit yoktu, saçlarını yukarı topladı, üzerini hızlıca değiştirdi ve kendini dışarı attı. 8.32. Tam 15 dakika diye düşünerek kendi kendine güldü. Çiçekçi sokağın tam sonundaydı, yolunun üstünde olduğundan çiçekleri almayı kabul etmişti, Emre'yle iş yerinde buluşacaklardı. Hava gerçekten soğuktu, yüzündeki maskesinde

sıcak nefesi biriktikçe burnunun ne kadar soğuk olduğunu hissediyordu. Bugün evde kalmalıydı. Bir önceki akşam yapması gereken her şeyi görmezden gelmiş, yarın erken kalkıp hallederim diyerek erkenden yatmıştı. Telefonunu bir kere daha açtı, yapılacaklar listesi açık kalmıştı. Yarı uykulu kafada yazdığı listede düzgün yazılan tek bir kelime bile yoktu.

- Çiçrkleri twslşm al (8:30)
- Eczsneden Emre'nşn ilaçlarını al /ÖNWMLİ
- Evdw süt kalmammmmmmmmm

Bitiremediği listeyi baştan okudu, "Çiçekleri alıyorum, son cümlede ne yazmışım ya...ilaçlar? İLAÇLAR!" donakaldı. Ani duruşundan dolayı arkasında yürüyen kişiler nefeslerinin altından bir kaç laf attılar ve yanından yürüdüler. O kadar geç kalkmıştı ki, dün arkadaşına endişelenmemesi ve kendisinin halledeceğini söylediği ilaçları tamamen unutmuştu. Saat 8:36, çiçekleri alıp otobüs durağına gitse 40 gibi, eczaneye uğrasa en iyi şekilde 50... Hele sıra varsa kesin geç kalırdı. Büyük ihtimalle bugün ilaçlarına ihtiyacı olmazdı, değil mi? Kutlamadan sonra hemen gidip alabilirlerdi. İş yeri yeni şubesinin açılışı için küçük bir kutlama gerçekleştirilecekti. Bu küçük partiden yaklaşık bir haftadır haberi vardı ama senenin bütün yorgunluğu birikmiş ve tüm hafta boyunca hiç hediye almamasına neden olmuştu. İstese 10 dakikada bir hediye alabilirdi, çiçekçiden, yandaki marketten, internetten... Hep böyle yapardı, bir şeyi son dakikaya bırakıp az vakit kaldığında panikleyip hiçbir şey yapmazdı.

Çiçekçiye varmıştı. 8:39. Çiçekler çoktan hazırlanmış ve tezgâha koyulmuştu. Teslim alıp parasını verdikten sonra aceleyle durağa doğru ilerledi. Havanın duran birini donduracak kadar soğuk olmasına rağmen üstündeki kat kat giysiler koştukça boğuyor, yüzündeki maskesi nefessiz bırakıyordu. 8:43, durağa vardı. "Bir sonraki otobüs 2 dakikaya gelmeli, tam zamanında." diye düşündü ve ellerini cebine koydu.

–Bu çiçekler nereye?

Bir ses geldi yanından. Kafasını hafifçe çevirdi ve kısa boylu bir adamla karşılaştı. Adam esmerdi, saçları kısa olmasına rağmen karışık ve kirliydi. Üstündeki kıyafetler kaliteliydi fakat birbirine olan uyumsuzluğu ucuz gösteriyordu.

–Hediye.

–Kimin için?

–Biri için değil, ofis için.

–İş yerine yani. Oraya mı gidiyorsunuz?

–Evet.

–Bu kadar güzel bir hanım için çok ters konuşuyorsunuz, nezaket göstermeye çalışıyorum.

–Konuşmak zorunda değilsiniz.

–Ağzını topla.

–Lütfen uzaklaşır mısınız? Sizinle yapacak bir işim yok.

–Neyse, maskenin altında çirkinin tekisindir zaten.

Adam uzaklaşmıştı ama kalbi hâlâ çok hızlı

atıyordu. Acaba bu koştuktan mıydı yoksa bir an önceki paniğinden miydi? Kendini sakinleştirmek için kulaklığını taktı ve beklemeye devam etti. Otobüs gelmişti. 8:46, bu gidişle geç kalacaktı. Otobüse bindi ve ilk gördüğü boş koltuğa oturdu. Bugün gerçekten hiç ondan yana değildi. Kendini sakinleştirme çabasıyla kulaklarındaki müziğin sesini açtı. Yağmur geliyor gibiydi, gökyüzü kara bulutlarla kaplanmıştı. Sabah gözünün içine giren güneşten iz kalmamıştı. Dışarıdaki binalar tanıdık olmaya başladıkça dikleşti ve çiçeklerini sıkıca tuttu. Otobüs durağa yaklaştığında hızlıca kalktı ve indi. Boş eliyle cebine uzandı, müzik çalan telefonunu çıkardı. 8:54, ucu ucuna. O sırada tanıdık bir ses ona seslendi.

–Beyaz mı? Mor istedik sanıyordum

–Sana da merhaba Emre.

–Pardon, biraz gerdin beni. Geç kalıyordun.

–Ama kalmadım.

Arkadaşının yüz ifadesine gülüp kafasıyla hadi der gibi bir hareket yaptı. Beraber içeri girdiler. İçerisi çoktan insan dolmuştu, son gelenler onlardı. Arkadaşın bir müzik çalıyordu ve herkes sohbet ediyordu. Etrafı inceledikçe ilk başta çok yabancı gelen ofis, tanıdık yüzlerle doluyordu. Tanımadığı kişi sayısı çok azdı, sadece bir iki yeni işe alınanlar, ve masada pasta dağıtımı yapan kişiler. Bir anda uzaktan bir bardak sesi duyuldu. Patronları dikkatlerini toplamak için bardağına nazikçe vuruyordu. Ortam sessizleşince konuşmaya başladı. Yeni şubenin açılışını kutladı ve herkese iyi

bir çalışma ortamı diledi. Teşekkür ettikten sonra herkes tekrar sohbet etmeye dönmüştü. Kendisi de bir kaç arkadaşıyla sohbe dalmıştı, o sırada omzunda bir el hissetti.

–Ben pasta almaya gidiyorum gelcen mi?

–Olur geliyorum, bekle. Pasta? Ama alerjin?

–Patron biliyor, pastalarda yumurta kullanılmamıştır. Diye tahmin ediyorum.

Arkadaşının rahatlığına gülümseyip pastaların dağıtıldığı yere doğru ilerlediler. Gerçekten de daha önce bu insanları görmemişti. Patronlarının Emre'nin alerjisinden haberi vardı, bu yüzden kutlamalarda genellikle tatlıları ona göre yaptırırdı. Yumurtasız pasta yapan kısıtlı yer olduğundan, hep aynı firmayla anlaşırlardı. Defne uzun süredir aynı yerde çalıştığından, en azından pastaları dağıtmak için gönderilen çalışanlara aşinaydı. Fakat bu sefer çalışanlar farklıydı. Aslında kıyafetleri de öyle. Üstlerindeki kıyafetteki logo da öyle. Tasarımı mı değiştirmişlerdi? Ama renkler uyuşmuyordu. Gözünü kısıp üstündeki yazıyı okudu. Farklı bir firmaydı. Neden bunu düşünmediği sorgulayarak sabah yaşanan kaostan dolayı hala tam ayık olmadığını düşündü. Pastadan bir lokma aldı. Kreması çok güzeldi, diğer kutlamalardaki pastalardan daha hoştu. Belki de o yüzden değiştirmişlerdir. Bir lokma daha aldı, kesinlikle parti bitince bu yeri not almalıydı, hatta neden şimdi almasın? Telefonunu çıkardı ve notlarını açtı. Yapılacaklar listesi. Gözlerini hafifçe devirdi ve yeni bir not sayfası açtı. Tam pastanenin adını girerken birinin bağırmasıyla irkildi. "BİRİ AMBULANSI ARASIN"

Bağırın kişinin çaresiz cümlesini kimse dikkate almıyor ve herkes ne olduğunu merak edercesine bir daire oluşturuyordu. Ne olduğunu merak ederek dairenin içine girdi. Biri Emre'yi yere yatırmış ve kafasının altına çanta koymuştu. Bir yandan nabzını kontrol ederken bir yandan ambulansı aramaya çalışıyordu. Etrafta şaşkın laflar uçuşuyordu. "Ne oldu acaba?" "Birden bayıldı mı?" "Tansiyonu mu düştü gören oldu mu?" "Sanırım biri pasta yerken bayıldığını görmüş" "Pasta mı?" "Ama yumurtaya alerjisi yok mu?" Yumurta. Firma değişmişti. Pastalar özel yapım değildi. "ALERJİ" diye bağırdı ve herkes sesin geldiği yöne doğru kafalarını çevirdi. Başında duran kişi yavaşça ona döndü ve emin olup olmadığını sordu. Onayladıktan sonra onda ilacının olduğunu söyleyip çantasına yöneldi. Adam sorunun çözüldüğünü düşünerek nazikçe ambulansı iptal etti ve beklemeye başladı. Fakat Defne çantasını ne kadar arasa da ilaçları bulamadı. Bir anda aklına geldi. Yapılacaklar listesi. Hiç eczaneye uğramamıştı. Çaresiz bir şekilde belki arkadaşında biraz kalmıştır ümidiyle onun çantasına yöneldi. Ama yok, bir tane bile iğne kalmamıştı. O sırada bekleyen kişi endişelenmeye başladı.

–İlacı nerde? Nabzı yavaşlamaya başladı.

–Bulamıyorum.

–Bulamıyor musun?

–Hayır onda olur diye düşünmüştüm ama yok.

–Sende var dedin?

–Almamışım.

Bu lafları duyar duymaz tekrar telefonunu

çıkardı, ve ambulans çağırdı. Ambulansın gelmesi çok sürmemişti. Telaştan Defne sürekli telefonunu açıp açıp kapatıyordu. 10:23. 10:24. 10:25. Nasıl bu kadar salaklık yapabildi? Bunu engelleyebilirdi. İlacını alsaydı şimdi ambulansa olmazlardı. Ya da firmanın farklı olduğunu fark ettiğinde yumurta bağlantısını kurabilseydi. Kafası bin bir tane düşünceyle kaplıydı. Ambulansın boğuk sireni kafasını daha çok bulandırıyor. Hastaneye gitmeleri çok bulmamıştı. 10:27. Hızlıca acil kapısından içeri soktular ve hemşire ordaki doktorlara bilgilerini saymaya başladı. Defne'nin kulağı sadece anlaşılmaz derecede boğuklaşan doktorların konuşmasıyla dolmuştu. Stresliydi. Telaşlıydı. Düşünemiyordu. Saate baktı. 10:28. Vakit gittikçe yavaşlamıştı. Doktor ona doğru yönelmişti. Neden ona doğru geliyordu? Yoksa ilacını almadığı için mi suçlayacaktı? Onun yüzünden ölürse? Katil miydi şimdi o? Hapise girebilirdi. Girmese bile en yakın arkadaşını öldürmüştü. Vicdan azabı onu kafasının içine hapsedecek kadar güçlüydü.

–Arkadaşına müdahale edilirken bir kaç sorumu cevaplamani istiyorum.

–Tam- Tamam.

–Bana olanları anlatabilir misin? Ne kadar vakit bilinçsiz kaldı?

–Yaklaşık 5 dakika.

Konuşmaları başındaki hemşirenin sesiyle kesilmişti. Başındaki doktor aceleyle Emre'nin yanına gitti ve bir kaç şeyler bağırdı. Defne artık düşünemiyordu. Başka bir odaya aldılar. Defne daha çok ayakta duramayacağını anlayıp

yakınlardaki bir koltuğa oturdu. Bir kaç dakika sonra doktorlardan biri yavaşça odadan çıktı. "Saat 10:47. Ölüm vakti 10:47"

Defne şokun etkisiyle ağlayamadı. Sadece telefonunu açtı, notlara girdi, yapılacaklar listesini açtı. Yavaşça ilaçları alma hatırlatmasını seçti ve sildi. Artık ertelediği başka şeylerin arasında durmasına gerek yoktu. Görmek sadece daha da kötü hissettirirdi.

Rima SARIOĞLU 9A

Zambak Kokusu

Ela Jane AKAY 9A

Sabah, saat 06.23'te uyandı. Saatini 06.00'ya kurmuş olmasına rağmen, her zaman olduğu gibi Asiye'nin bilinçsiz aklı saatin sesini duymazdan gelmiş ve uyumaya devam etmeye karar vermişti. Saatini kaçırabileceği en kötü gün de bugündü, anca onun başına gelirdi tabii. Uyandıktan biraz sonra saatin farkına varıp her sabah olduğu gibi paniğe kapılmıştı ama bugün farklıydı. Daha doğrusu, telaşlanma nedeni farklıydı. Genellikle patronundan korkarken bugün kimseden korkmuş değildi, verdiği sözü tutamayacağından korkmuştu.

Asiye, bir nevi hazırlanabilmiş ve evden çıkabilmişti. Apartmanın kapısında, sokakta, yaşlıca bir kadın çiçek satıyordu;

- Günaydın Asiye Hanım,
- Günaydın Beylem Hanım, nasılsınız?
- İyiyiz hamdolsun, bugün ki çiçeklerim ayrı güzel, taptaze, yeni topladım.
- Beyaz zambaklardan bir demet alayım bugünlük, en sevdiklerinden.

Burnundaki o zambak kokusuna bayılıyordu Asiye, sakinleştirirdi onu, tıpkı annesi gibi...

Kulaklarında bangır bangır çalan müziğin temposu ile yürüyordu. Sonunda otobüs durağına ulaşmıştı, çiçekler bile diriliğini yitirmeye başlayacaktı. Otobüsü az beklemedi, bindiğinde sadece bir oturağın kaldığını fark etti. Tam ona göre koltuk; cam kenarı, tekli, bomboş. Koltuk resmen "Asiye" diye sesleniyordu. Oturdu, ağzına iki sakız çubuğu attı. Kollarında zambaklar, burnunda zambakların sakinleştirici kokusu, kulaklarında senelerdir dinlediği albümler, ağzında sakız, aklında hüznün, kabul

ve saadet.

Durağına vardı, saat tam 09.00 mezarlığının kapısının önünde. Nasıl olduysa tam zamanında varmıştı. En son gelişini hatırladı, gözlerinin içlerinin yaş dolmasına rağmen yüzünde belirgin bir gülümseme vardı. Sakızını attı, kulaklıklarını çıkardı, içeri girdi. Annesinin yanına oturdu. Konuştu. İşini, mezuniyetini, babasının durumunu, hayatında olup biten her olayı tıkr tıkr anlattı. Kabullenmişti. Annesinin hastalığına, hayatının gidişatına... Olup biten her şey acı tatlı bir kâbus gibi geliyor olmasına rağmen kabullenmişti. Tabii ki annesini özliyordu ama kalbinde hâlâ diri diri yaşıyordu.

Dönüşte, son iki sene içinde olup bitenleri aklından geçirdi, hemiyilikler hem uğursuzlukları ile. Üniversiteden mezun olmuş, ideal iş teklifi almış, İstanbul'da güzel mi güzel, resmen denizin üstünde bir daireye taşınmıştı. Babası, Ayvalık'tan villa almış, bahçe bakıyormuş, tek başına emekliliğini sürdürmüştü. Aslında ne kadar zor olmuş olsa da her şey düzelmışti, hayat eski hâline geri dönmüştü. Annesini kaybetmiş olabilirdi, ama burnundaki zambak kokusu gitmediği hâlde hep yanındaydı.

Ela Jane AKAY 9A

Orkide Bahçesi

Kayra Ada ÖZER 9A

Yula daha on sekiz yaşına yeni girmiş, İstanbul'da yaşayan genç ama ruhu bir o kadar da buruk bir kızdı. Bu burukluğun nedeni ise yakın zamanda anneannesini kaybetmesindendi. Küçük yaşta yetim kalan Yula için anneanesi sadece onu sahiplenene değil aynı zamanda da ona yol gösteren kişiydi. Bu hayatta ona çok değerli öğütler vermiş, yeri geldiğinde aldırış göstermese de Yula. Evlerinde rengârenk çeşit çeşit çiçekler bulunurmuş ama en çok da orkideler. Anneanesi, orkidelerin narin ve zarif yönleri olduğı kadar asil ve dayanıklı çiçekler olmalarını beğenir ve karakter olarak Yula'ya benzetirmiş. Anneanesinin vefatının ardından, yoğun sert kış aylarının başlangıcıyla birlikte kendini dış dünyaya kapamış Yula. Evde her gördüğü çiçek ona anneanesinin yanında olmayışını hatırlatmakla birlikte kalbini daha da taşlaştırmış. Buna dayanamayan Yula, evde gördüğü her bitkiyi evden dışarı atmış. Ne acı, anneanesiyle birlikte büyötmekten keyif aldığı bitkiler şu an onda nefretten başka bir şey uyandırmıyormuş. Günler haftalara kaptırmış kendini, kış daha da çetin bir hâl aldıkça Yula daha çok ağlamış. Ta ki balkonundaki bir şey gözüne çarpana kadar. Balkonunda, bembeyaz yıpranmış bir şekilde hayata tutunmuş bir orkide duruyormuş. Yula âdeta kendisini görmüş o yorgun çiçekte. Aklına on bir yıl önceden kalma bir anı gelmiş. Anneanesiyle kalmaya başlayalı daha 5 ay olmuş ve Yula aynı şimdiki gibi yaşadığı olay yüzünden sessizliğe gömülmüştü. Onu o sefer kurtaran şey de anneanesinin aldığı orkideden farklı değildi. Anneanesiyle bağını kuvvetlendirmiş bir çiçek, ona farkında olmadan bir hediye bırakmıştı ama Yula geri dönüş olarak

sadece ondan kurtulmak istemişti. Yula'nın gözlerinden tekrar yaşlar dökülmüştü ama bu sefer son olmak üzere. Kışın soğuşunu aldırış etmeyip. arka bahçelerinde bahar için hazırlığa başlamıştı Yula. İç karartıcı kış mevsiminden sonra beklenen bahar gelmişti. Yula kulaklığı kulağında elinde mis kokulu orkideler ile otobüsten inip evin yolunu tutmuştu. Bahçesi rengârenk çeşit çeşit çiçeklerle çevriliydi. Bahçesinden yayılan misk kokulara dayanamayan komşular kapısına üşüşmüştü, etraf cıvı cıvıldı. Yula elindeki orkideyi kokladı, o artık yalnız değildi bir daha da olmayacaktı.

Kayra Ada ÖZER 9A

Savaşın Sonunu Ölümler Görür

Mina KARAMANCI 11B

İnsan, doğası gereği bencil ve çıkarıcı mıdır? Merhametten vazgeçilmesi gereken durumlar var mıdır yoksa merhametten vazgeçildiği için mi insanoğlu geçmişten bu yana acı çekmektedir? İnsan, karmaşık bir varlık olduğu için doğasının nasıl olduğu konusu felsefî olarak tartışılabilmekte ve bir sonuca varılamamaktadır. İnsanın doğası gereği bencil ve çıkarıcı olduğunu savunanlar olduğu kadar bu görüşün tam tersini savunan filozoflar da mevcuttur. Hayat koşulları, geçmişten beri bireyleri, akıllarını kendi menfaatleri uğruna kullanmalarına teşvik etmektedir ve ahlakî tarafını bastırmasına sebep olmaktadır. Savaşlar, idamlar ve katliamlar, insanoğlunun beyaz bir örtüye benzetilebilecek olan merhametini kanla lekeleyen hadiselerdir. Empati duygusu gelişmiş, iyi yürekli insanlar ilelebet doyumsuz, kibirli ve açgözlülüğüne yenik düşenlere karşı namuslarını korumak ve "lekesiz" kalmak adına savaşacaktır.

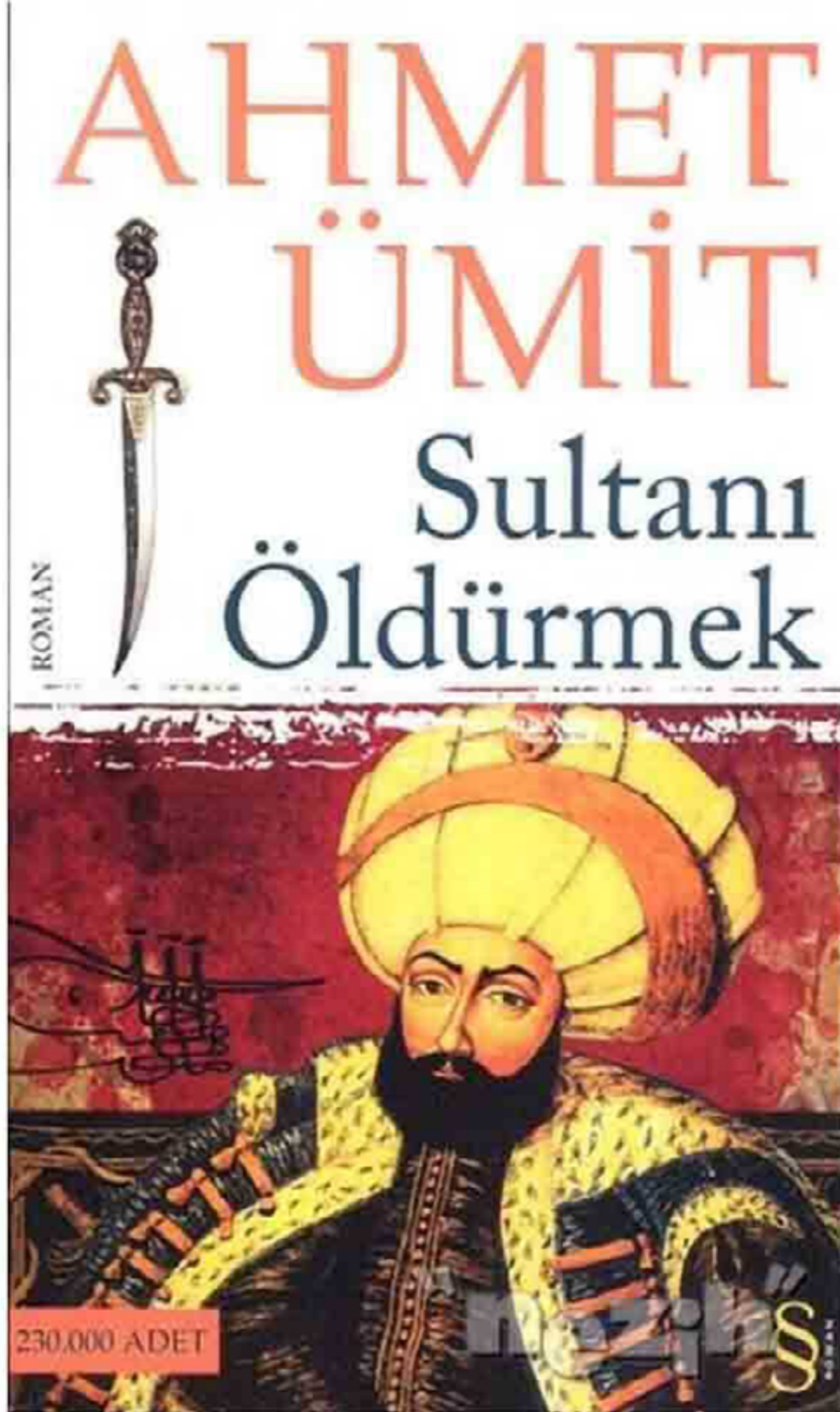
Çıkarıcılık, dünyayı şekillendiren bir unsurdur ve siyasî, teknolojik, ekonomik gelişmelere yol açırsa bile çoğu zaman aşırıya kaçarak ahlaka ters düşen sonuçlar doğurmuştur. Örneğin, Sanayi Devrimi'nin ortaya çıkardığı sömürgecilik anlayışı; dünyadaki eşitsizliklerin, açlığın ve sefaletin sebebidir. Zenginler, fakirlerle paylaşmadıkları için saadet içinde yaşamaktadırlar. 1789 yılında Fransa'da tahtta olan Kral Louis de kendi lüksünden vazgeçmediği için halk ayaklanmıştır. Victor Hugo'nun Bir İdam Mahkûmunun Son Günü'nde bir idam mahkûmu olan başkahramanın ağzından bu eşitsizliğe gönderme yapmıştır:

"Ne tuhaf, durmadan kralı düşünüyorum." Kahraman, Fransız İhtilali sırasında kullanılan giyotin (idam) makinesini de ağır bir şekilde eleştirmiştir: "Onlara teşekkür etmeye gelen ve 'Çok iyi bir icat. Mekânizması iyi,' diyen ölümler de mi var yoksa? Rosebpierre mi yoksa Louis XVI. mi dedi bunu?"

Bireyler ve toplumlar, geçmişten bu yana merhametlerini ve acıma duygularını bir kenara bırakarak menfaatlerini düşünmelerini yarattığı problemleri görmezden gelmektedirler. Buna rağmen, dünyada bu problemleri gün yüzüne çıkarıp adaletsizliklere karşı savaş açan cesur, düşünceli ve vicdanlı insanlar vardır. Merhamet sahibi insanlar, dünyayı güzelleştiren ve bencillerin yaptığı hataları insanoğlu adına telafi eden, tüfeksiz olarak savaşan kimselerdir. Victor Hugo, merhamet sahibi olduğu için "idam cezası" hakkında inandığı tezi savunmak ve "bir protesto başlatmak" için Bir İdam Mahkûmunun Son Günü'nü yazmıştır ve başarılı da olmuştur. Sonuç olarak, insanoğlu var oldukça iyilik ve kötülük çatışma içinde var olacaktır. Refah peşinde koşan kimselerin acımasızlığı, başka insanların açlığına, sefaletine ve hatta ölümüne sebebiyet vermektedir. Bencillik ve ortaya çıkardığı savaş, idam cezası gibi uygulamalar insanlık suçudur ve onlara karşı gelebilecek olan güç merhamettir.

Mina KARAMANCI 11B

Sultanı Öldürmek

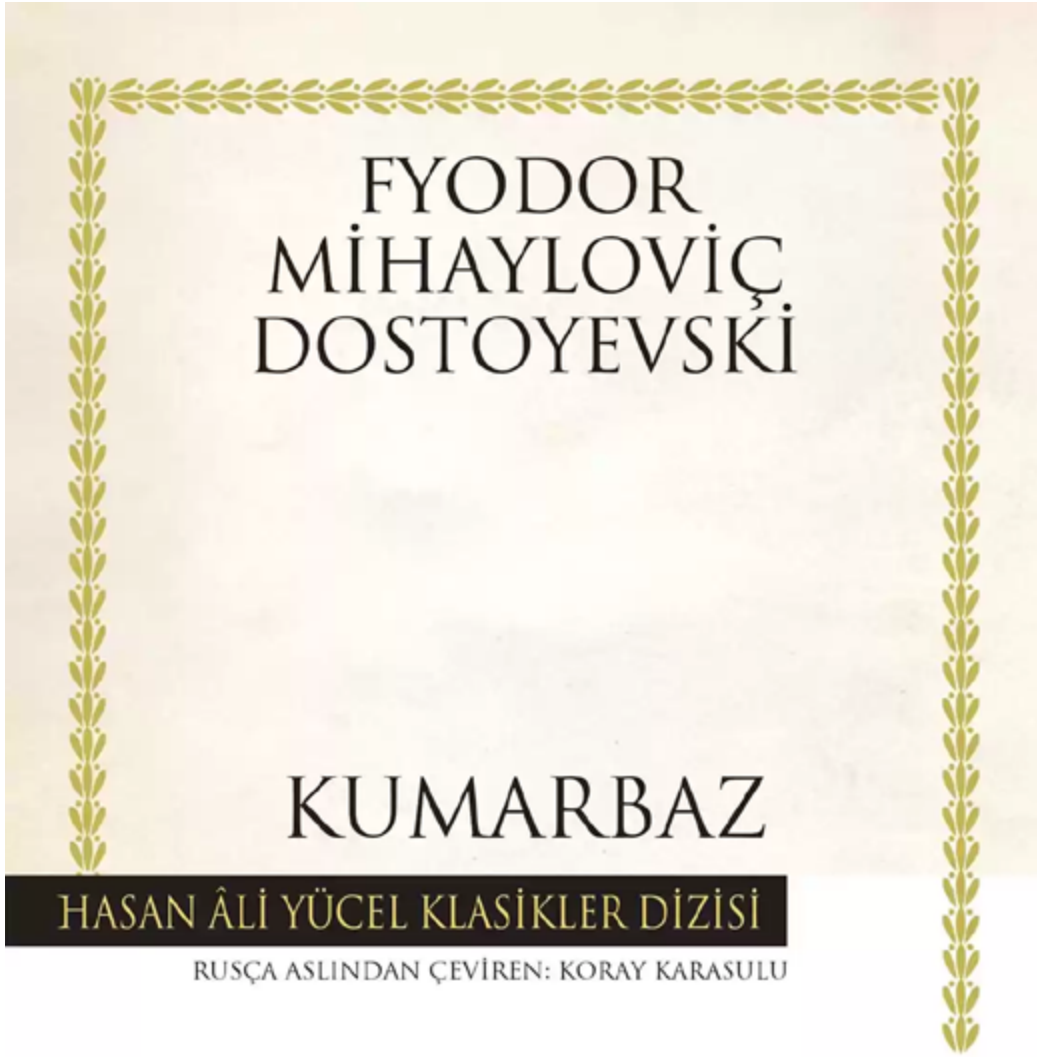
Ahmet Ümit'in "Sultanı Öldürmek" romanı, tarih ve polisiye unsurları ustalıkla harmanlayan sürükleyici bir eserdir. Kitap, yıllardır aynı kadını bekleyen bir tarihçinin hikâyesi etrafında gelişen bir dizi cinayeti konu alıyor. Bu roman, şahane bir aşk için harcanmış bir ömrün hikâyesini başkahraman Müştak Serhazin'in gözünden anlatıyor. Müştak Serhazin, İstanbul'da yaşayan bir tarih profesörüdür. Müştak'ın yıllardır haber alamadığı eski sevgilisi Nüzhet bir gün Müştak'ı arar ve evine davet eder. Müştak yıllardır özlemini çektiği Nüzhet'e tekrar kavuşacağını düşünür fakat kendisini bekleyen eski sevgilisinin trajik cinayetine karşı hazırlıklı değildir. "Biri; sizi cinayet işlemekle suçladığında deliller bulur, tanıklar gösterir, bunun bir iftira olduğunu kanıtlamaya çalışırsınız ama sizi itham eden kişi bizzat kendinizseniz ne yaparsınız?" Roman, Müştak'ın bu sözleri ile başlıyor. Sapında Fatih Sultan Mehmed'in tuğrası bulunan bir mektup açacağıyla öldürülen Nüzhet eski sevgilisi Müştak'ın kıskançlığı tarafından mı öldürülmüştü ? Yoksa kökleri "Ulu Hakan"ın şüpheli ölümüne uzanan bir entrika mı?

Roman, bir yandan Müştak'ın kişisel trajedisini ve aşk hikâyesini işlerken diğer yandan Osmanlı sarayındaki güç mücadelelerini ve entrikaları gözler önüne serer. Roman bir yandan Fatih'in ölümünün arkasındaki gizemi konu alırken bir

yandan da "Tarih; geçmişte yaşananlar mıdır, yoksa tarihçilerin anlattıkları mı?" sorusunu gündeme getirir. Ahmet Ümit, tarihsel olayları ve karakterleri kurgusal bir zeminde yeniden canlandırarak okuyucuyu hem geçmişin derinliklerine hem de günümüzün karmaşık insan ilişkilerine dair düşünmeye sevk eder.

Ege ERSOY 11C

Kumarbaz

Dostoyevski'nin 1860'lı yıllarda düştüğü kumar bağımlılığına dair olan tecrübelerine ithafen yazdığı bir roman. Roman General ismiyle anılan eski bir askerin himayesi altında olan Aleksey İvanoviç isimli bir genç öğretmenin ağzıyla anlatılır. Rusya'dan gelip Almanya'ya yerleşip kendine çok zengin bir imaj çizen General'in çocukları Mişa ve Nadya'nın öğretmenliğini yapmasına karşın aynı zamanda bir uşak görevi de görmektedir. Mesleği süresince General ve ailesi ile Ruletenburg'ta kalır. Düşkün bir kumar oyuncusu ve General'in kızı Polina'ya olan aşkı romanın temellerini oluşturmaktadır, aşkı yüzünden kör olan ve bu aşkın kölecilik oyunu hâline gelmesini bilmesine rağmen buna karşı çıkmayacak kadar kör etmiştir Aleksey'in Polina'ya olan aşkı.

Polina, bakana bir kez daha kadar baktıracak bir güzelliğe sahip ancak kolay kolay yüz ve ciddiyetinden ödün vermeyen bir şahsiyettir. Akıllı ve ağırbaşlı olmasına karşın öngörülemeyen ve stabil olmayan bir ruh hâli vardır. Generalin kızı olması onu statü olarak diğerlerinin önüne koyar. Üvey kızının statüsünü yükseltecek bir imaja sahip olan General'in ise tek beklentisi Rusya'da yaşayan zengin Antonida Vasilyevna Taraseviçeva (büyükanne)nin ölmesi ve mirasın ona kalmasıdır. Büyükanne'nin durumunu sürekli olarak telgraflarla yoklar, General'in mirasına konmaktan medet uman General'in sevgilisi

Matmazel Blance ve oteldeki diğer kişiler de büyükannenin ölmesini beklemektedir. Markiz De Grie General ile yaptığı anlaşma gereği General'in tüm mallarını büyükanneden miras gelene kadar el koymuştur. Büyükanne ölmediği takdirde De Grie oteldeki herkesi kapı dışarı edecektir. Fakat Aleksey gibi De Grie de Polina'nın güzelliği karşısında aşık olmuştur. Aleksey'in de De Grie'in de onu sevdiğini bilen Aleksey'i bir alt sınıf vatandaş olarak hatta bir köle olarak görür; basit işlerinde onu kullanır, kendi adına kumar oynatır, Aleksey'in düşünceleri onun için o kadar değersizdir ki aşkını dillendirmesine bile karışmaz. Polina'nın komutu ile Schlangenberg'de o mesireden bile atlamayı göze alan Aleksey bir gün Polina'nın lafı ile Alman baronu ile baronesine saygısızlık eder ve bu General'in itibarına zarar verdiği için işten atılır. Otelden ayrılan Aleksey otelde kalanlardan biri olan İngiliz dostu Mister Astley ile sohbet ederken herkesin ölmesine dair beklentisi olduğu büyükanne ve hizmetçilerini karşısında görür. Yaşlı kadının her şeyden haberi vardır, General ise onu görünce sudan çıkmış balığa dönmüştür. Yaşlı kadın tüm asaleti ve gaddarlığı ile oteldekileri azarlamış sonra Aleksey İvanoviç ile kumarhanenin yolunu tutmuştu. Büyükanne salona girer girmez kısa bir süre ortamı incelemiş sonra Aleksey'in yardımını ile rulet masasına oturmuştu, önce oyunu öğrenen ve sonra ısrarla "zero"ya bahis oynayan büyükanne başta uzun süre kaybetmiş

sonra kazanıp 35 katını aldığı için masadan karlı bir şekilde kalkabilmiştir.-Büyükanne'nin zero ısrarı ve kazanmasına rağmen sonraki gün daha fazlası için geri dönmesi Dostoyevski'nin kendi kumar bağımlısı olduğu zamandaki bağımlılığını temsil ediyor- Otele dönüş yolunda kazancından bahsederek parayı fakirlere dağıtan ve kazancıyla tüm rulet salonuna ismini duyuran büyükanne günün kazanan ismiydi. Diğer günler de kumar hırsına kapılıp bu sefer tüm parasını kaybeden büyükanne Rusya'ya döner ve miras bekleyenler açısından tüm işlerin rengi değişir. De Grie, General'i borçlu bırakarak Fransa'ya döner, babasını bu durumdan kurtarmak isteyen Polina, Aleksey'den yardım ister. Polina için oynadığı kumarda çok büyük bir servet kazanan Aleksey koşarak Polina'nın yanına döner. Guru yapıp kendi payını almayınca aralarında bir tartışma yaşanır ve aralarına bir soğukluk girer, tüm para ise Aleksey'e kalır. Bu sırada Polina, Mister Astley ile yakınlaşır, Aleksey İvanoviç ise Matmazel Blanche ile aşk yaşar. Blanche, İvanoviç'ten kopardığı paralarla ev alır, partiler verir ve Aleksey'i beş parasız bırakarak Ruletenburg'a geri gönderir. Borçlarından dolayı cezaevinde yatar, bir zenginin yanında uşaklık eder ve para biriktirir ancak o parayı da kumarda kaybeder. Yıllar sonra Mister Astley ile karşılaşır, bu buluşmada Aleksey, Polina'nın da kendisine karşı boş olmadığını ancak kumarı bırakması gerektiğini öğrenir. -En başından beri

Polina da ondan hoşlanıyordu ancak Aleksey aşktan öyle kör olmuş ve durumu kabullenmişti ki Polina'nın duygularını görememişti bile, kendi değerini düşürmüştü ve Polina'nın sevdiği olabilecekken kölesi olmayı yeğlemişti, aslında bir raddeye kadar Aleksey'in bağımlılığı kumara değil Polina'yaydı aslında- Aleksey'e bir miktar para veren Astley kumarı bırakırsa daha fazla maddi yardım yapacağını da belirtir ancak İvanoviç bu parayla da kumar oynar. Roman Aleksey'in ağzıyla sona erer. "Yarın her şey bitecek, yarın!"

Yaban Romanındaki Mekânların İncelenmesi

"Ben, burada diri diri, bir mezara gömülmüş gibiyim. Hiçbir intihar bu kadar şuurlu, bu kadar iradeli, bu kadar sürekli ve çetin olmamıştır." Ahmet Cemal, geldiği bu köyü işte böyle tanımlar. O, burada varlığını kaybetmekte, olduğu kişiden uzaklaşmaktadır. Büyük umutlarla kaçıp geldiği Anadolu'nun

İstanbul'un zıttı olmasını beklerken o burada İstanbul'dan da kötü bir cehennemin içine düşmüştür. O; bir yere ait olmak umuduyla geldiği bu köyde, kendi insanının gözünde bir "Yaban"dır. "Kendi vatani addettiği memleketin dibine doğru ilerledikçe kendi kökünden uzaklaştığını hissediyor." Yakup Kadri, romanda

sadece Ahmet Cemal'in çektiği yabancılığı söylemekle kalmamış okuyucusuna mekân tasvirleri ile Ahmet Cemal'in yaşadıklarını âdeta hissettirmiştir. Yazarın, yaptığı betimlemelerle köyü gözümüzde canlandırma gibi bir derdi yoktur. Bu köyde doğanın dinamikliği ve canlılığı yoktur, yaşamdan çok ölümü çağırıştır. O, romanda köyü kasvetli hatta "iğrenç" bir atmosferde betimleyerek okuruna duygu yükünü hissettirmeye çalışmıştır. Yazar, kişilerine yüklediği çirkin sıfatları mekâna da yükleyerek yarattığı atmosferin bir parçası hâline getirmiştir. Bu kitapta mekândan insanlara her şey çürümüş, kokuşmuş ve yozlaşmıştır.

"Ve tepeler... Ve tepeler birer urdur... üzerinde yaşadığın bu toprak ya içindeki gizli bir dert ile şişip çatlayacak ya da bir değışetli gürültü ile yerin dibine doğru çöküp gidecektir."

Köy, "Bir illet ve sakatlıklar yuvasıdır." Bekir Çavuş'un kızı Zehra kör, Salih Ağa'nın oğlu kamburdur ve kalçasında yumruk kadar bir ur vardır. Yazar, hastalık ögesini hem doğaya hem insana yükleyerek onları bir bütün olarak sunmuştur. Yakup Kadri, bunu yaparak okuyucudaki duygusal yoğunluğu hep canlı tutmuş ve o iğrençliği okuyucusuna hep hissettirmiştir.

"İnsanların, mağara devrindeki gibi henüz bir takım toprak ve taş kovukları içinde yaşadığı ve hayvanlarla haşır neşir olduğu bu yer."

"...bir eski Hitit harabesine benzeyen bu köyde insanların, toprak altından henüz çıkarılmış kırık

dökük heykellerden farkı ne?"

Yakup Kadri, köyü ve insanlarını eski çağlardan kalmış, ilkel, mitolojik şeylere benzetir. Bunu yapmasındaki başlıca sebep zihniyeti yansıtmak ve Ahmet Cemal'le köylü arasındaki farkın derinliğine vurgu yapmaktır. Ahmet Cemal köşklerde büyümüş bir paşa çocuğuyken, köylüler viranelerin insanlarıdır.

İstanbul, Ahmet Cemal için kimi zaman tiksinti duyduğu kimi zamansa her şeyi bırakıp tekrar geri dönmek istediği yerdir. Şehir Ahmet Cemal'in ait olduğu ama parçası olamadığı ve bir şeye ait olma umuduyla bıraktığı yerdir. Ancak yine de bakıldığında Ahmet Celal'in Anadolu'dansa İstanbul'a ait olduğu görülür. İstanbul Ahmet Celal'in geçmişidir. Roman boyunca mekânsal olarak İstanbul köyün tam zıttı olsa da anlıyoruz ki Ahmet Celal'in gözünde o kadar da farklı değiller ne de olsa onun için bir İngiliz subayı ile bir Türk şeyhinin arasında fark yoktur. İstanbul da köy de yozlaşmış yerlerdir ve Yakup Kadri tarafından Ahmet Celal'in milliyetçi ve vatansever duygularını öne çıkarmak için kullanılmıştır. Romanda İstanbul karşımıza içinde bulunulan bir mekân olarak çıkmasa da bir zihniyet unsuru olarak önemli bir mekândır çünkü Ahmet Celal, köylünün bu hâli için Türk entelektüelleri suçlarken seslendiği insanlar İstanbul'da bulunan Türk aydınlarıdır.

Roman'da öne çıkan başka bir mekân Ahmet Celal'in hiç bulunmadığı ve okuyucu için Ahmet Celal'in hiç gidip gitmediği muamma olan ama içten içe gittiğini umduğu Ankara'dır. Ankara ne

İstanbul ne de köy gibidir. Orası Ahmet Celal'in gözünde bütün kötölüklerden arındırılmış bir mekândır. Ancak yine de burası da Ahmet Celal'in kendini tamamen ait hissedebildiği bir yer değildir. İnanış ve maneviyat anlamında buraya ait olsa da kendini eksik koluyla bir fazlalık olarak hissetmektedir. Ankara, Ahmet Celal için zor anlarında sığındığı, hayallerinde yaşadığı mekândır.

"Bir gün kalkıp oraya gideceğim. Lakin bu şehir o kadar kalabalıkmış ki gidip de açıkta kalmaktan değil ama faydasız konuk olmaktan çekiniyorum."

Kitap boyunca Ahmet Celal'in kaçma arzusu içinde olduğu görülür. Kaçmak istediği yerlerden biri Ankara olsa da Ahmet Celal'in gözünde en imkansız olanı da budur. Ahmet Celal, vatani uğruna canını vermeye hazır bir Türk aydınıdır ancak o her ne kadar vatanın kurtuluşu için kolunu feda etmiş olsa da onu savaşa yararlı olmasını engelleyen de budur. Onu en çok üzen şey de Ankara da olmayan kolunun bir savaş madalyası yerine geçecekken Ankara'dan o kadar da uzak olmayan bu "illet ve hastalık yuvası"nda kolu olmayan bir insandan öteye geçmemektedir. Kitaptaki Ankara tasvirleri sayesinde aslında İstanbul ve Anadolu'nun köylerinin alternatifi olduğunu görürüz. Ankara, yazarın her şey böyle kalmayacak kurtuluş ve değişim yolda demesidir. İşte bu yüzden Ahmet Celal kitabın sonunda bulunduğu köyden ayrılır ve tüm benliğini akıttığı günlüğünü de bırakarak yola koyulur.

Madam Bovary ve Aşk-ı Memnu Romanlarındaki Kadın Karakterler

Hem Madam Bovary'yi hem de Aşk-ı Memnu'yu okurken kafamda canlanan soyut davranış biçimleri ve karakterlerin insanlarla ilişkileri anlatmadan önce projeye derinlik katmak amacıyla yazılanlardan esinlenerek belirli çizimler yaptım. Birinci resim Aşk-ı Memnu romanındaki Firdevs Hanım'ı temsil ederken ikinci resim ise Madam Bovary romanından Emma karakterini temsil ediyor. Bu resimlerin arkasından sırasıyla iki kitaptan da seçtiğim birer kadın karakterle ilgili alıntılar (iki kadın karaktere

de beşer tane olmak üzere) bulunacak. Bu alıntılar üzerinden önce karakterin özellikleri, kendisi ve yakın çevresiyle ilişkisi ile ilgili açıklamalarda ve tahlillerde bulunacağım. Ardından son kısımda yine alıntılara gönderme yapacak şekilde bir karşılaştırma bölümü bulunacak.

FİRDEVS HANIM

EMMA BOVARY

Bu romanda incelemeye alacağım kadın başkarakter Emma Bovary. Roman üçüncü kişi ağızından anlatıldığı için özellikle kendi ağızından olan cümlelerini seçerek nokta atışı yapmak istedim.

"Hayatım boyunca sürekli bir boşluk hissettim. Her şeyin derinlemesine ve anlamlı olması gerektiğini düşündüm, ama hiçbir şeyin bana gerçek bir tatmin vermediğini fark ettim."

Madam Bovary, arayış içinde olan bir karakterdir. Onun bu sürekli arayışı durup etrafına bakmasını engellemiştir. Etrafına baktığında ise içindeki o arayış duygusunu öldüremediği için hayatı, hayatını monoton bulan bir kişiliktir. Aslında arayış içinde olması da hayatı anlamlandıramaması ile ilgilidir. Ben bu durumu dönemine ayak uyduramamasına da bağlıyorum çünkü eğer eşi Charles gibi bir mesleği, bir uğraşı her şeyden önemlisi dolu bir tatmin kaynağı olsa hayatın tekdüzeliğinden bu denli şikâyet etmez. Burada kendisini suçlamamakla birlikte halihazırda hobilerinin bulunduğunu belirtmek isterim ama bu da yazının önceki bir kısmına vurgu yapıyor. "Dolu bir tatmin kaynağı" değil onun hobileri. Adı üstünde onlar zevk veren "hobiler" sadece. Hayatının merkezine getirdiği bir amaç ve hayatı yaşamaya "araç" değil. Aslında Emma'nın anlamlı bir parça arayışı bir "meslek" arayışı olabilir. O dönemde acılar içinde kıvrınmasına neden olan şey de budur kanımca. Çünkü böyle bir ihtimal etrafında dahi yok, kendisi de farkında değil böyle bir ihtimalin olduğunun. O yüzyıllar sonra yaşanacak olan kadınların sosyal hayata dahil oluşunu arzulamaktadır. Arzulama denince romantik arayış akıllara gelebilir. Bu arayış da Madam Bovary'nin ruhunda hüküm sürmektedir. Fakat bu genç romantik karakterin ihtiyacı olan şeyin başta bir meslek olduğunu düşünüyorum. Evliliklerindeki mutsuzluk da Emma'nın başta kendisini mutlu edememesinden kaynaklıdır. Kocasından satır aralarında kendi mutluluk açlığını doyurmasını ister.

"Arıyorum, bulamıyorum, bulsam ne olur ki! Arıyorum, aradığımı bulsam, yine kaybolurum."

Arayış içinde olduğunu açıkça beyan ediyor ve dolayısıyla bunun farkında olduğunu öğreniyoruz. "Neden musmutlu yaşayıp gitmiyor diğerleri gibi, neden böyle acılar çektiyor kendine ?" diye düşünmek doğal. Fakat farklı bir perspektiften bakacak olursak mutsuz olma cesaretini gösterdiğini de söyleyebiliriz. Sonuçta arayış içinde olmak bulunulan alanı terk etmeyi gerektirir ve Emma tam olarak bunu yapıyordur. Sonu bilinmeyen, kendi dönemine göre oldukça zor bir yola çıkıyordur. Aradığı şeyler kanımca ve başlıca şunlardır: aşk, ihtiras, umut, mutluluk, güç dolayısı ile para ve son olarak kendi kendine yapabileceği bir meslek.

"Her şey bana yavan geliyor, hiçbir şey gerçekten beni tatmin etmiyor, sanki içimde bir boşluk varmış gibi."

Emma'nın bu tatminsizliğini aslında romantize edip açıklamak yerine direkt olarak depresyonla da açıklayabiliriz. Evlilik ona bir ışık yakıyor ama bu evlilik onu mutlulukla doyurmuş olsaydı bile Emma'nın tatminsizliği sürerdi. Çünkü bu ışık ona sadece geçici hazlarını doyurabileceği bir alan sunuyor. Romanda geçen olayda zaten Emma'yı evliliği de doyurmuyor ama Emma doymuş olmuş olsa bile bu çözüm kısa süreli olmuş olurdu. Emma'nın içindeki boşluk hissi mantıksal olarak Charles ile tetikleniyor ama bu tetiklenme başta Emma'nın Charles'ı bir kurtarıcı olarak hayal etmesi ile alakalı bir

durum. Emma bir kurtarıcıya ihtiyaç duyuyor ama bunu tamamen kendisi ile yapabileceğinin farkında değil ve hiç de aklına gelmiyor. Bu yüzden bocalıyor.

"Yalnızlık! Ne korkunç bir yalnızlık! Dışarıda binlerce insan, içeride bir tek kişi."

Emma'nın aradığı sevgiyi Charles ile bulamadığı kesin. Fakat bu duruma çare olarak beklediği ve hissetmek istediği aşk da oldukça yanıltıcı. Kendisinin haz peşinde olma gibi bir durumu var. Durumdan öte beklenen şey yani ihtiraslı bir aşk, onun o kadar da ihtiyacı olduğunu düşündüğü şey değil. Ayrıca Charles ile evlilikten beklentileri çok farklı. Bence Emma manevi olarak sürekli yolda olmak isteyen bir karakter. Dolayısı ile Charles ile ister istemez zıtlıyorlar. Charles gerek mesleğinde gerekse hayatında daha bölgesel olarak belirli bir yerde kalmayı tercih ediyor. Stabil durumda olmayı seviyor. Emma da gerçek aşkı eşini aldatmakla bulacağını zannederek sürekli yeni yollara çıkıyor. Eczacı Homais de Leon'a sonra çiftçi Rodolphe'a... Ayrıca hırsları ve tutkuları onunla aynı duyguları taşımayan kocasını daha da aciz kılıyor Emma tarafından. Hatta bu nedenle Charles'ın düztaban birini tedavi etmesini isteyerek aslında sonradan kötü sonuçlar doğurabilecek bir işi bile heves uğruna yaptırır. İşte bu hevesi ve hırsı anlamayan belki de anlamak istemeyen kocası ile hiçbir zaman aynı kefedede bulunamaz. Bu da gittikçe onu yalnızlaştırır ve öfkeliendirir. Hatta kimi zaman hizmetçilerini aşağılar ve daha sonrasında da onlara hediyeler vererek psikolojik durumunun

dengesizliğini gözler önüne serer.

AŞK-I MEMNU ve ALINTILAR

Bu romanda incelemeye alacağım kadın karakter Firdevs Hanım olacaktır.

"Güzellik ve gençlik, insanların en kıymetli hazineleridir. Fakat ne yazık ki bu hazinelerin değeri ancak onları doğru şekilde kullanabilenler tarafından bilinir. Benim için bunlar sadece araçlardır. Onları kullanarak, istediğim hedeflere ulaşır ve hayatımı şekillendiririm."

Hedefe ulaşmak ve hayatı şekillendirmek derken Firdevs Hanım aslında tamamen duyguları doyurmaktan bahsediyor. Daha doğru bir tabirle bir "boşluğu" doldurmaktan söz ediyor. Bu boşluk sürekli kovalanılması gereken bir şeye olan inançtan kaynaklanıyor. Aşk... Dolayısı ile sevgisizlik. Sevgiye ulaşma biçimi oldukça sıkıntılı ve insanda derin hasarlar bırakabilecek cinsten çünkü somut şeylerle soyut durumlar elde etme çabasında alttan alta. Güzel, pahalı kıyafetler giyinerek Göksu'da gezmesi, görünüşüne ve yaşlılığına bu denli sinirlenmesi aslında bunlar olmadan sevgiye ulaşamayacağını düşündüğü için. Hayatın merkezine her ne kadar parayı koymuş gibi gözükse de merkezde aslında sevginin boşluğu yatıyor. Bu boşluğu ancak güzellik ve gençlik ile kapatabileceğine inanmış olan Firdevs Hanım bunlar yavaş yavaş elinden giderken aslında sevilebilme ihtimalini de kaybetmektedir ki bunun suçlusu da tam olarak

kızlarının olduğu yere çıkar. Çünkü gençliği ve zamanı iki çocukla harcanmıştır ve bu durumda kızlarına nefret duyması aslında ahlak açısından bakmadığımızda mantıklıdır.

"Sadakat, aptalların uğraştığı bir kavramdır. Gerçek güç, sadakatsizlik ve ihanet üzerine kuruludur. Kimse kimseye gerçekten sadık değildir. Herkes kendi çıkarları doğrultusunda hareket eder. Ben de bu gerçeği kabul eder, ona göre hareket ederim."

Burada aptallar derken kanımca alttan alta belirli bir zümreye de gıpta etmektedir. Çünkü ancak aldatarak mutlu olabilen ve sevgisizliği böyle kapatabilen biri bu durumların görülmediği insanları kolayca ve hışımla aşağılayabilir. İşte Firdevs Hanım da burada tam olarak bunu yapıyor. Güven üzerine kurulan ilişkilerin varlığı ona o kadar uzak ve hayal gibi bir durum ki bunu sağlayabilen insanlar onun gözünde birer aptal. Aslında aşağıladığı noktadan eksiklik hissettiğini görebiliyoruz. Sadakatsizlik ve ihaneti güç olarak tanımlaması da aslında sadece tam olarak bunları gerçekleştirebiliyor olmasından kaynaklı. Tam olarak derken de kontrolden bahsediyorum. Yani bunları yaparken kontrol elinde ve içi dolu olarak yapıyor ama iş güvenerek sevmeye gelince kontrolü karşı tarafa devretmesi gerektiğinden bunu yapmak istemiyor. Güvenle bağlananlar da aslında ona göre çıkarıcı fakat tek fark Firdevs Hanım çıkarlarını güven olmadan sağlıyor.

"İnsanlar, duygularını bastırmakta çok iyidirler. En zayıf anlarında bile, güçlerini korur ve

başkalarını kullanarak istediklerini elde ederler."

Burada Firdevs Hanım'ın kurnaz ve gizemli olma özelliği ortaya çıkıyor. İncelenmesi gereken şey ise hedeflerine ulaşma yolundaki bu özelliklerle neden bu kadar gurur duyduğudur. Buna bakmak için önce duygularını kontrol etmezse ne olur diye düşünmek gerekir. Öncelikle kızları ile yakınlık kurmaya başlar çünkü anne kendini açtıkça kızlar da kendini açacaktır. Bu şekilde birbirleri arasında karşılıklı empati gelişecektir. Bihter ile olan çekişmeler azalacak ve Peyker'in onu annearne yaptığı gerçeğine kızmayacaktır. Hedefleri onun için artık o kadar önemli olmayacak, rahat olduğu şeyleri giyecek ve kimseye yaranmaya çalışmayacaktır. Zamanla daha sade bir hayat isteyecek ve hırslarından vazgeçecektir. Kontrolün onda olduğu yanılgısına kapıldığından bunu bırakmak çok zor bir ihtimal de olsa olabilecekler çok iç açıcıdır. Bu ihtimalin getireceği onca güzel şey ona kırılan olmayı da getirecektir. İşte Firdevs Hanım tam olarak bundan korkmaktadır. Kırıldığı zaman tekrar ayağa kalkmaya çalışmaktansa hiç kırılacak bir tarafı olmayana kadar kendini törpülemeye ve ifadesizleştirmeye çalışır.

"Hayat, insanların birbirlerini kullanma sanatıyla doludur. Ben de bu sanatı ustalıkla icra ederim. Her insan, bir araçtır benim için. Onları istediğim şekilde yönlendirir ve amaçlarıma ulaşmak için kullanırım."

İnsanları kandırmak, gönüllerini çelmek ve kıskanılmak... Bu üç ögenin bir insan için çok değerli olması "beğenilmenin" bu denli önemli olmasından kaynaklıdır. İnsan bir sürü sebep

için beğenilmek isteyebilir. Fakat Firdevs Hanım zamanı geri getirebilmek amacıyla beğenilme arzusundadır. Sanki iki çocuklu bir kadının bedenine konmuş yirmi yaşındaki bir kız misali beğenilmeyi arzulamaktadır. Bu da aslında beğenilecek biri olmadığını düşündüğündendir. Çünkü gerçek hali ile insanları kandırmadan dürüstçe beğenilebileceğine inanmamaktadır. Bu görünüş telaşı ve kıskanılma arzusu bu yüzdendir. Kendi kafasında beğenilecek biri olmadığını düşündüğü halde kendini kıyafetlere sararak beğendirdiğinde gücü kendinde sanır. Bu kızları için de geçerlidir. Onları çok sevmese de yine de bir annedir ve o da çocukları tarafından sevilmek ister. Ancak sevilmediği noktada ancak onları kullanabilir.

"Oh! Halka bakarsanız hiçbir şey yapmamak gerekir, bence insan halk için değil nefsi için yaşamalıdır!..."

Burada Firdevs Hanım, doğup büyüdüğü yerin onu ne kadar etkilediğinden kapalı da olsa bahsetmiştir. "Melih Bey takımı"nın ona kattığı bu felsefe aslında bugün onun tüm davranışlarının yapıtaşıdır. Firdevs hanım çıkan dedikodulardan memnuniyetsiz olmadığını ve aksine bunlardan zevk aldığından bahsetmiştir. Bunu da nefis için yaşamak olarak değerlendirerek aslında nefsin destekçisi olarak paraya sahip olarak yaşamayı betimlemiş ve insanların bunu kıskanıyor olmasının gururu ve sarhoşluğu içerisine girmiştir.

FİRDEVS KARAKTERİ VE EMMA BOVARY KARAKTERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Emma Bovary, Firdevs Hanım'a göre daha pasif bir karakterdir. Para ve güç hırsı ile bazı şeyleri yapar fakat bu kesinlikle Firdevs Hanım'ınki kadar ileri boyutlarda değildir. İki karakter de oldukça cüretkardır, açgözlüdür ve kocalarını aciz olarak görürler. Firdevs Hanım'ın çocuklarına karşı hayattan koparılmışlıkla ilgili bir nefreti olsa da Emma bu durumu bu kadar yoğun yaşamamaktadır. Fakat hem Emma hem de Firdevs Hanım ortak olarak aşkı, parayı şöhreti arzulamaktadır. Emma'nın arzusu da Firdevs Hanım'ın arzusu da aslında hep daha fazlasına yöneliktir. Çünkü Emma zengin bir çiftçinin kızı iken Firdevs Hanım da zengin bir aileye mensuptur. Bu nedenle onlarda olmayan bir şeyi saflıkla isteme durumu da söz konusu değildir. İki kadın da kocalarını aldatır. İki kadın da sürekli yeni hazlar peşindedir. Sadece bu haz arayışı yolunda Emma daha gençtir ve yolun başındadır. Firdevs Hanım ise yaşına ve gördüklerine rağmen gençliğin verdiği hislerle bir şeyler yapan insanlar gibi yaşamını sürdürmektedir. Firdevs Hanım kontrolü elinde tutabilirken Emma bu yetkiye sahip değildir. Emma daha izole bir yaşam sürerken Firdevs Hanım'ın halk ile etkileşimi çok daha fazladır. İki kadın da evlilikte hayal ettiğini bulamaz. İki kadının da sıklıkla diledikleri ve onları en çok yanıltan iki şey aşk ve paradır. En nihayetinde yaşlanmış olan Firdevs Hanım da genç olan Emma da ölür.

Ağrı Dağı Efsanesi, Yaşar Kemal

DOĞU'DA OTORİTEYE BAKIŞ

Yakın, uzak veya orta fark etmeksizin Doğu milletlerinin kültürlerinde dinler ayrı tutulduğunda çok baskın olan bir ortak değer görmek mümkündür. Bu değer ise krala, sultana, imparatora; mutlak otoriteye kayıtsız şartsız boyun eğme eğilimliliğidir. Aynı veya benzer durumların Batı kültürlerinde de hiç olmadığı tabii ki iddia edilemez fakat bu durumun Doğu toplumlarında daha sık ve uzun soluklu dönemlerde meydana geldiği söylenebilir.

Belirtilen bu duruma örnek olarak çok basit,

muhtemelen sık duyulan bir söyleyişten bahsedilirse: "Devletin bir bildiği vardır." Bu "devlet" denilen kimdir? Neden tüm varlığımızı, benliğimizi bu devlete teslim etmek zorundayız? Devlet halkın seçimiyle bile bu rütbeye ulaşmış olsa da Doğu toplumlarında yine bir krala, padişaha karşı nasıl bir tutum sergileniyorsa aynı şekilde davranılır. Oysaki seçimlerin ve Cumhuriyetin temel taşı özgür iradedir.

Bu sağlıksız tutumun nedenine gelirsek her şeyde olduğu gibi kesin bir nedeni yoktur, birden fazladır. Ayrıca bahsettiğimiz tutum göz açıp kapayıncaya kadar oluşmamıştır, aksine

muhtemelen yüzyıllar boyunca başında dinin geldiğini düşündüğüm dış etkenler sebebiyle bu Doğu kùltürlerine yayılmış ve yerleşmiştir. İnsanlık tarihinin büyük bir çoğunluğunda (ve günümüzde) dinlerin bir devlet yönetim biçimi ve yasalar bütünü olarak kullanılmasıdır.

Peki, Yaşar Kemal'in "Ağrıdaki Efsanesi" adlı eserindeki Doğu Anadolu halkının bir Osmanlı paşası olan Mahmut Han'ın sayısız zulmüne maruz kalıp sadece sevenleri ısrarla ayırmasına isyan etmesi bu durumla nasıl açıklanabilir? Bu olay da "otoriteye boyun eğme" ile "duygusallık ve törelere bağlı kalma"nın bir birleşiminden ortaya çıkmıştır. Özellikle Doğu Anadolu halkının gelenek ve töreleri (iyi ya da kötü fark etmeksizin) ölümüne bağlı olduğu bir gerçektir. Bir şekilde bu duygusallıkları bazen otorite sevgilerine baskın gelebilir. Romandaki halk da hâlihazırda onların geleneklerini görmezden gelen, ayağının altında çiğneyen, alay eden bir paşaya karşı koymuşken iki tane birbirini seven genci (bir tanesi de Ağrıdakiından olan) ayırmaya kalkışmasıyla birden patlar ve içindeki tüm nefreti serbest bırakır.

Bu olay da tabii ki kendi kendisine gelişmez, Demirci Hüso'nun onları son bir kez kıskırtmasıyla olur. Doğu milletlerinin (veya tüm milletlerin) tarihine tekrar bir göz atıldığında, genel olarak bu toplulukların kendilerini ezen otoriteye karşı bir kişi veya grubun onlara liderlik etmesiyle ayaklandığı fark edilebilir.

Ağrı Dağı Efsanesi, Yaşar Kemal

DOĞU'DA OTORİTEYE BAKIŞ

Yakın, uzak veya orta fark etmeksizin Doğu milletlerinin kültürlerinde dinler ayrı tutulduğunda çok baskın olan bir ortak değer görmek mümkündür. Bu değer ise krala, sultana, imparatora; mutlak otoriteye kayıtsız şartsız boyun eğme eğilimliliğidir. Aynı veya benzer durumların Batı kültürlerinde de hiç olmadığı tabii ki iddia edilemez fakat bu durumun Doğu toplumlarında daha sık ve uzun soluklu dönemlerde meydana geldiği söylenebilir.

Belirtilen bu duruma örnek olarak çok basit,

muhtemelen sık duyulan bir söyleyişten bahsedilirse: "Devletin bir bildiği vardır." Bu "devlet" denilen kimdir? Neden tüm varlığımızı, benliğimizi bu devlete teslim etmek zorundayız? Devlet halkın seçimiyle bile bu rütbeye ulaşmış olsa da Doğu toplumlarında yine bir krala, padişaha karşı nasıl bir tutum sergileniyorsa aynı şekilde davranılır. Oysaki seçimlerin ve Cumhuriyetin temel taşı özgür iradedir.

Bu sağlıksız tutumun nedenine gelirsek her şeyde olduğu gibi kesin bir nedeni yoktur, birden fazladır. Ayrıca bahsettiğimiz tutum göz açıp kapayıncaya kadar oluşmamıştır, aksine

muhtemelen yüzyıllar boyunca başında dinin geldiğini düşündüğüm dış etkenler sebebiyle bu Doğu kültürlerine yayılmış ve yerleşmiştir. İnsanlık tarihinin büyük bir çoğunluğunda (ve günümüzde) dinlerin bir devlet yönetim biçimi ve yasalar bütünü olarak kullanılmasıdır.

Peki, Yaşar Kemal'in "Ağrıdağı Efsanesi" adlı eserindeki Doğu Anadolu halkının bir Osmanlı paşası olan Mahmut Han'ın sayısız zulmüne maruz kalıp sadece sevenleri ısrarla ayırmasına isyan etmesi bu durumla nasıl açıklanabilir? Bu olay da "otoriteye boyun eğme" ile "duygusallık ve törelere bağlı kalma"nın bir birleşiminden ortaya çıkmıştır. Özellikle Doğu Anadolu halkının gelenek ve törelere (iyi ya da kötü fark etmeksizin) ölümüne bağlı olduğu bir gerçektir. Bir şekilde bu duygusallıkları bazen otorite sevgilerine baskın gelebilir. Romandaki halk da hâlihazırda onların geleneklerini görmezden gelen, ayağının altında çiğneyen, alay eden bir paşaya karşı koymuşken iki tane birbirini seven genci (bir tanesi de Ağrıdağından olan) ayırmaya kalkışmasıyla birden patlar ve içindeki tüm nefreti serbest bırakır.

Bu olay da tabii ki kendi kendisine gelişmez, Demirci Hüso'nun onları son bir kez kıskırtmasıyla olur. Doğu milletlerinin (veya tüm milletlerin) tarihine tekrar bir göz atıldığında, genel olarak bu toplulukların kendilerini ezen otoriteye karşı bir kişi veya grubun onlara liderlik etmesiyle ayaklandığı fark edilebilir.

Elif BORUCU 10C

Ağrı'nın tam tepesinde bir ateş harmanı vardır. Doruğun tam ortasından bir kuyu dünyanın ortasına iner. İlk ateş bu kuyudan alınmıştır. İnsanoğlunun gördüğü ilk ateş Ağrıdağı'nın yüreğindeki ateştir. İnsanlar bu ateşi almak istemişler, almışlar da... Ateşi kaçıranlardan bir tanesi dağın gafletinden faydalanmış, ateş gölünden bir tutam ateş koparmış, başlamış dağdan aşağı koşmaya, ta aşağılara inmiş. Tam bu sırada Ağrı uyanmış, bakmış ki ateşi koparan almış başını gidiyor. Hemen eli ateşli adamı orada, olduğu yerde yakalamış, durdurmuş. Adamı da elindeki ateşi de o anda orada dondurmuş.

"Bir süre sonra, Ağrıdağı adamı olduğu yerden çözmüş ve ona emretti: "Başka hiçbir insanın kutsal ateşime dokunmamasını sağla. Çünkü siz insanların bitmek bilmeyen açgözlülüğü yüzünden gür ateşim solmaya başladı ve uyanmak zorunda kaldım, bunun bir daha asla olmamasını sağlamalısın!" Adam dehşet içinde, yüzü sapsarı, köyüne geri koştu ve dağda gördüklerini, duyduklarını diğer köylülere anlatmaya çalıştı, onları ateşe ulaşmak için tekrar dağa çıkmamaları konusunda uyardı. Köylüler, bu hikâyeyi duyunca karınlarını

tuta tuta adama güldüler, dağın nasıl olup da uyanıp onu dondurduğunu deli saçması buldular. Uyarılarına kulak asmadılar, hastaları iyileştirmesine yardımcı olduğu için dağın ateşini almaya devam edeceklerini söylediler.

Bu durumu fark eden adam, köyü kontrolü altına almak için ona Ağrı Dağı tarafından ona bahsedilen gücünü kullanmış. Toprak üzerinde yürüyen hiçbir mahluk bu güce dayanamazdı, kısa sürede komşu köylere saldırmaya, yakıp yıkmaya başlamış. Bunu gören dağ, onun yozlaştığını ve aynı köylüler gibi açgözlülüğüne yenik düştüğünü anladı ve ona aynı daha önce köylülere yaptığı gibi bir ders verme kararı almış. Dağ, köy liderlerine, adamın yok ettiği yerlerde diplomatik bir buluşma düzenlemelerini ve teslim olmayı görüşmeleri için Ağrı Dağı'nın zirvesine davet etmelerini söyledi. Adam bu haberi duyunca çok sevindi ve bu daveti büyük bir iistekle kabul etti. Ancak zirveye geldiğinde, bir tuzağa düştüğünü fark etti. Fakat çok geçti. Tüm köylüler birden saldırdı. Başta, Ağrı Dağı'ndan gelen muazzam gücü ona hep yardım ettiği için endişelenmesine gerek olmadığını düşündü ancak sürpriz bir saldırıya uğradı ve köylüler onu ateşin zirvesine sürükleyerek canlı canlı yakarak öldürdüler. Ağrı Dağı'ndan alınan tüm güç ve ateş nihayet evine ulaşmıştı ve Dağ nihayet tekrar uykuya dalabilirdi."

Emir Alexander ATABEK 10C

KANUN

Ağrı'nın tam tepesinde bir ateş harmanı vardır. Doruğun tam ortasından bir kuyu dünyanın ortasına iner. İlk ateş bu kuyudan alınmıştır. İnsanoğlunun gördüğü ilk ateş Ağrı Dağı'nın yüreğindeki ateştir. İnsanlar bu ateşi almak istemişler, almışlar da... Ateşi kaçıranlardan bir tanesi dağın gafletinden faydalanmış, ateş gölünden bir tutam ateş koparmış, başlamış dağdan aşağı koşmaya, ta aşağılara inmiş. Tam bu sırada Ağrı uyanmış, bakmış ki ateşi koparan almış başını gidiyor. Hemen eli ateşli adamı orada, olduğu yerde yakalamış, durdurmuş. Adamı da elindeki ateşi de o anda orada dondurmuş. Yıllar geçmiş fakat o adam hiçbir şekilde değişime uğramadan olduğu yerde kalmış. Gelip geçen görmüş ve Ağrı'nın gücünden tüyleri ürpermiş. Gelmiş zaman geçmiş zaman ateş harmanı sönmeye başlamış. Bunu gören halk korkudan ne yapacağını şaşırmış. Bir gün uzaklardan bir derviş gelmiş. Halka başlamış anlatmaya. Onun temel ihtiyaçlarını karşılayıp bir eş bulurlarsa ateş harmanını eski hâinden daha şaşıaalı yapacağını söyler. Buna karşılık halk ona inanmaz ve yalan söylediğini düşündükleri için idama ettirirler. Günler geçer ateş sönmeye devam eder. Tam kırk gün sonra Ağrı'ya bilge olduğunu iddia eden biri gelir. Adının Hikmet olduğunu ve karşılıksız bir şekilde yardım edeceğini söyler. Halk, ateşin yarısından fazlasının söndüğünü görünce artık bu bilge olduğunu iddia eden kişiye güvenmekten başka çare kalmadığını kabullenir. Padişah, Hikmet'i tanımak üzere

huzuruna ermesini emreder. Hikmet ile yaptığı kısa bir görüşmeden sonra ona tamamen güvenir ve ateş dışında kaybedeceği hiçbir şeyin olmadığını da kararına varır ve hatta bu durumu düzeltirse kızını ona vereceğini söyler. Hikmet'e en lüks çadırlardan birini verirler. Normal halkın bile erişemediği yemekleri ayaklarına tek tek dizerler. Buna karşılık halk biraz rahatsız olsa da sesini çıkartmaz. Ateşin azalması, Ağrı halkının da fakirleşmesiyle orantılıydı. Hikmet çadırından çıkmayı keser ve yediği yemeklerinde miktarı artmaya başlar. Yedikçe yer. Kimse yemek yemesinden başka ne yaptığını bilmiyordu. Halk artık açlık sınırına çatmıştı. Geldiği günden beri hiçbir değişiklik yoktu ve halkın buna yeter deme vakti gelmişti. Çadırına girdikleri an karşılarında ileri düzey kilolu biri çıkmıştı. Yaptığı hiçbir çalışma yoktu. Masası sadece boş tabaklarla doluydu. Bunca zaman boyunca tek yaptığı şey insanların onun tabağına yüksek kalitede yemek doldurmak için sabah akşam köle gibi çalıştıklarını izlemektir. Bu durum kısa bir sürede padişaha ulaşır. Padişah çok sinirlenir. Bunlar yaşanırken " Hikmet" adlı şahıs da kılını pırtını toplamış ve hiçbir zaman geri vermeyeceği "ödünç" aldığı eşyaları çantasına sıkıştırıp yola koyulmuştu Ağrı Dağı'nın tepesine doğru, o kadar ağır hareket ediyordu ki, daha ilk dört yüz metresine bile ulaşmadan nefes nefese kalıp yere yığılmıştı. Onu bulan padişahın adamları onu zindana atmak için taşımaya çabalasalar da yapamıyorlardı. Bunun yerine onu kurtlara bırakıp orayı terk ettiler. Ağrı Halkı artık çok umutsuzdu. Bereket azaldıkça tarım azaldı, tarım azalınca hayvancılık ve insanların

karnına giren ekmek miktarı da azaldı. Son çareyi İğdır Padişah'ından bulan Ağrı Padişah'ı onunla birleşmeyi talep eder ve bu şekilde Ağrı'nın ateşini kurtarıp bu ateşin bereketinden faydalanabilecekti. İğdır'ın Padişahı buna hayır diyemez ve hemen bir sürü insan ayarlar her saniye daha da sönen bu ateşe çözüm bulmaları için. Günler geçer kimsenin aklına fikir gelmez. Bir gün İğdır Padişah'ının oğlu Murat Şehzade'nin aklına çok mantıklı bir fikir gelir. Bu fikri babasıyla paylaşır ve Ağrı Padişah'ına iletirler. Hemen yerine getirmek için yola koyulurlar. Murat şehzade ateşi kaçırdıktan sonra donan adamı Ağrı Dağı'nın tepesindeki Ateş Harmanının içine atılmasını talep etmişti çünkü ilk kaybolan ateşin ekstra bir değeri olmalıydı. Onunla birlikte başlamıştı her şey onunla birlikte de geri gelmeliydi. Kısa bir süre sonra ateş eski ihtişamlı haline geri dönmüştü. Hatta eskiye kıyasla sekiz kat daha verimliydi. Murat Şehzadenin bu kutsal fikrine karşılık kızını vermek istediğini ve bu şekilde bağlarının da daha kuvvetleneceğini dile getiren Ağrı Padişah'ına olumlu dönüşte bulunur Murat Şehzade. Birbirlerini ilk gördüklerine anda ki büyülenmeyle adeta birbirlerine tutulurlar. Gelir zaman geçer zaman doğanın kanunu gene karşı çıkılmazdır, bu her zaman böyledir ve öyle kalacaktır.

Ecem SULUKAN 10C

İTALYA GEZİSİ

EYLÜL
2023

İTALYA

Eylül-1 Ekim 24

Levent Demir Küçükfiliz

Gün 1

Eylül ayında İtalya'ya yolculuğum yeni açılan İstanbul havalimanından başladı. Annemin paniğinden kaynaklı uçuşa 3 saat kala havalimanına gelmiştik. O sırada havalimanını biraz gezme fırsatım oldu. Duty Free bazında çok geniş bir alana sahip. Geniş yelpazede mağaza çeşidi vardı. Ben de fırsat bu fırsat diyerekten Lego Shop dan küçük bir Lego aldım. Uçağın kalkış saati geldiğinde Türk hava yollarının A330 geniş gövdeli uçağıyla uçuş fırsatım oldu. İstanbul havalimanının uzun Taksii yolundan geçtikten sonra uçağımız kalktı. Yemek servisinin de gerçekleştiği uçuşumuz güzel manzaralar eşliğinde 2 saat 30 dakika sürdü ve ardından Roma Leonardo da Vinci havalimanına inişimizi gerçekleştirdik.

İnişin ardından pasaport kontrolünde 2 saat bekledikten sonra İtalyan topraklarına ilk adımımı attım. Havalimanından dışarıya adım attığımda ilk fark ettiğim bizim taksi şoförleriyle İtalyan şoförlerin ne kadar benzediğiydi. Tek kol dışarıda sohbet muhabbet takılıyorlardı. Ardından tur otobüsüne bindik ve yaklaşık 60 km uzaklıktaki Roma şehir merkezine yol almaya başladık. Yolda trafik kurallarına ne kadar çok uyulduğu beni en çok etkileyen şey oldu; araçlar yaya şeridinde yayalara yol veriyor, insanlar şeritlere uyuyor, yol çalışması olduğunda yeni şeritler çekiliyor, insanlar gereksiz kornaya basmıyor... Yaklaşık 40 dakikalık bir yolculuğun ardından merkeze ulaştık.

İlk durağımız Kolezyum oldu. İlk bakışta biraz küçük gelse de etrafını dolandıkça gerçek büyüklüğünü gördüm. 80 yılında Titus tarafından amfiteyatrosu amacıyla inşa edildikten sonra bazı yıllarda çeşitli yangınlar ve depremlerden dolayı hasar almış ve bir kaç kere tamir edilmiştir. Bu yüzden bazı bölmelerinin rengi öbür yerlerden farklı. Vaktimiz kısıtlı olduğundan dolayı kalabalığın içinde birkaç tane fotoğraf çektikten sonra otobüse döndük ve rotamızı Piazza Navona yani ressamın meydanına çevirdik. Nehir kenarından yolculuğumuz 10 dakika kadar sürdü. Avrupa'nın katı kurallarından dolayı otobüsler her yere

giremiyor. Bu yüzden bir 5 dakika kadar yürüdükten sonra dar bir sokağın içinden görkemli Piazza Navona ya çıktık.

Piazza Navona restoranlarla çevrili bir heykelden oluşuyor. Heykel de devlet binasına benzeyen çok güzel bir mimari yapının önünde yer alıyor. Meydanı inceledikten sonra rehberimizin de şiddetle önerdiği bir restorana oturduk. Klasik bir İtalyan restoranı olan Tre Scalini oldukça güzel bir servis sundu. Annemin ve benim favorimiz olan deniz mahsüllü makarnadan söyledik ve afiyetle yedik. Makarnanın hamurunun taze açılmış olduğu, sosunun özenle hazırlandığı ve deniz mahsüllerinin taze olduğu her halinden belliydi makarnanın.

Harika bir öğle yemeğinin ardından bu sefer Romanın harika tarihi dokusu arasında süzülerek Pantheon'a vardık. Pantheon Roma döneminde bir tapınak olarak inşa edilse de İmparatorluğun Hristiyanlığı kabulü ardından bir kiliseye dönüştürülmüş. Bu büyük ve etkileyici yapının olduğu, kafelerle çevrili meydanda bir fotoğraf molası verip Roma'nın dar sokaklarından Trevi Çeşmesine doğru yolumuza devam ettik.

Trevi Çeşmesi, bilinen adıyla Aşk Çeşmesi, aslında bir binanın ön yüzünü süslemek amacıyla 18. yüzyılda yapılmış ve o zamandan beri adına bir sürü hikaye ve efsane söylenmiştir. Trevi çeşmesi, ünlü İtalyan filmi La Dolce Vita ve ünlü Amerikan komedi filmi Three Coins in the Fountain filmlerinde ikonik bir yapı olarak karşımıza çıkmıştır. Çeşmeye para atma efsanesi özellikle "Aşk Çeşmesi" filminde şu şekilde açıklanmış:

- Eğer çeşmeye sadece bir bozukluk atarsanız Roma'ya tekrar dönersiniz.
- Eğer iki bozukluk atarsanız çekici bir İtalyan'a aşık olursunuz.
- Üç bozukluk atarsanız, aşık olduğunuz o kişi ile evlenirsiniz.

Biz de bu hikayeyi duyduğumuz zaman gelenektir yapaalım dedik ve bu harikulade şehre bir daha dönme dileğiyle 1 tane bozuk parayı sağ elimizle sol omzumuzun üzerinden çeşmeye attık. Bir fotoğraf molası ardından yürüyerek yolumuza devam ettik.

Bir süre yürüdükten sonra Roma'nın en ünlü meydanlarından İspanyol Meydanına gittik ve orada büyüleyici olan İspanyol Merdivenlerini gördük. İspanyol Merdivenleri 18. yüzyılda bir tepenin üstüne konumlandırılmış olan Trinita dei Monti kilisesine ulaşımı kolaylaştırmak için inşa edilmiş. Yapımından beridir de şehrin gözde turistik yerlerinden birisi olmuştur. İspanyol Meydanının bir diğer özelliği ise meydana yaklaştıkça sıklaşan moda mağazaları oluyor. Özellikle meydanda lüks ve ultra lüks markalar göze çarpanlardan. Bunun etkisiyle de meydanın bir alt caddesi olan Via del Corso moda caddesi olmuş. Meydanı inceledikten sonra bir mağazanın sokağından girip harika bir tramisu yedik ve Via del Corso üzerinde yürüyüş yaptık.

Yürüyüş sonrasında ise günü bitirmek üzere otobüsümüzün bizi beklediği Piazza del Popolo yani Halk Meydanına ulaştık. Meydanı inceledikten sonra otobüsümüze binip Roma'nın dış ilçelerinden olan Pomezia'daki otelimize konaklamak üzere yola koyulduk. Otele yorgun bir şekilde vardikten sonra yarına dinlenmiş bir şekilde hazır olmak için uyuduk.

Gün 2

Sabah erken saatte kalktıktan sonra Avrupa genelinde yaygın olan, sadece tatlı ya da bir hamur işi yanına da bir fincan kahveden oluşan kontinental kahvaltımızı edip önce Pompei ardından da Napoli'ye gitmek üzere yola koyulduk. Otelimizden çıktuktan sonra bundan sonra da İtalya serüvenimiz boyunca sık sık kullanacağımız A1 otobanına giriş yaptık. Dağlara ve kıyı şeridine paralel bir şekilde iki buçuk saat yolculuk ettikten sonra Pompei'ye vardık.

Pompei MÖ 740-MS 79 yılları arasında İtalya Yarımadası'nın önemli şehirlerinde birisi olmuştur. Şehirdeki insanlar çoğunlukla ticaret ile uğraştıkları için de oldukça zengin ve gelişmiş bir yer olmuş Pompei. Fakat Pompei'nin en önemli özelliği bunlar değil, Pompei'nin başına gelenler Pompei'yi özel kılıyor. MS 79 yılının bir Ağustos günü çevredeki kentlerle birlikte güçlü Vezüv yanardağının iki aşamaya patlamasıyla birlikte iki günde 18 saatlik bir kül yağmuru ve ardından da şiddetli bir patlamayla yok olan Pompei, 1700 toprak altında kaldıktan sonra tesadüfen 18. Yüzyılda yeniden keşfediliyor. O zamandan beridir de kazılar devam ediyor ve şehrin şu anda sadece yarısı toprak altından çıkartıldığı tahmin ediliyor.

Otobüsümüz Avrupa Birliği ülkelerinin katı kurallarından dolayı bizi tur otobüslerinin yolcu indirip bindirebildiği tek yere bizi bırakmasının ardından 5 dakikalık kısa bir yürüyüş yaptık ve rehberimiz eşliğinde rehberimizi daha rahat duyabilmemiz için kulaklıklar alıp kente giriş yaptık. Kente girişte bizi bir avlu, yanında da bir tiyatro karşıladı. Devamında artık şehrin 2000 yılı aşkın caddelerine giriş yaptık. Antik kent oldukça büyük olduğu için sürekli 5-10 dakikalık yürüyüşlerle ulaşacağımız yerlere ulaştık. İlk önce o zamandan kalma, ekonomik durumu iyi bir ailenin evine girdik. Evde bizi ilk önce çalışma odası ardından da büyük bir avlu karşıladı. Duvarlarda da ilk dikkatimi çeken Pompei'de sıkça karşılaşılan duvar boyaları oldu. Bu duvar boyaları özel bir sıvıyla kaplandığı için günümüze kadar ulaşmayı başarmış.

karşıladı. Duvarlarda da ilk dikkatimi çeken Pompei'de sıkça karşılaşılan duvar boyaları oldu. Bu duvar boyaları özel bir sıvıyla kaplandığı için günümüze kadar ulaşmayı başarmış.

Ardından avluda rehberimizi dinledikten sonra evin arka bölümüne yani daha depo ve evdeki kölelerin kaldığı bölümlere geçtik. Rehberimiz buradayken Pompei'nin köle kültürünü anlattı bize. Pompei'de bir insan köle olsa da bazı haklara sahip olabilir. Bundan da öte köle olarak doğmuş birisi köle olarak da ölmek zorunda değildir. Bir köle rütbe atlayıp kendi evine sahip olabilir, ardından da ticarete atılıp zengin dahi olabilir. Bu da Pompei'yi özel kılan noktalardan bir tanesi.

Gezimize devam edecek olursak, anlattığım evi tamamen gezdikten sonra yürümeye başladık. Pompei'nin tarihi dokusu içerisinde yürürken kenti daha da tanıma fırsatımız oldu. Biraz yürüdükten sonra cam fanus içerisinde Pompei'nin en çok bilinen noktalarından birisi olan taşlaşmış insanlara şahit olduk. Pompei'deki patlamadan sonra sıvı insanların üstünde bir tabaka oluşturup ve öyle sertleştiği için bir kalıp şeklini almış. Kazılar sırasında da bu fark edilince 2000 yıllık kalıpların içine bir sıvı dökülerek patlama sırasındaki insanların birebir kopyaları ortaya çıkmış oldu. Gerçekten ilgi çekici olan bu deneyimin ardından yolumuza Pompei'nin ana caddesine çıkarak devam ettik.

Ana cadde aynı tarihi dokuyu barındırıyordu fakat daha geniş sokaklara ve çokça dükkanla birlikte yemek yerlerine sahipti. Caddenin devamı ise şehrin bütün ikonik fotoğraflarının çekildiği zalim Vezüv Yanardağına bakan tapınak bulunuyor. Burada rehberimizin anlatımından sonra küçük bir mola verdik ve ardından otobüsümüze geçip Napoli şehir merkezine yol almaya başladık.

Napoli şehir merkezine vardığımızda ilk fark ettiğim şey Roma'ya kıyasla ne kadar düzensiz olduğuydu ki bu da benim çok sevdiğim bir şey değil. Şehirde az zamanımız olduğu için bir şeyler yedik ve Galerî Binasını gezdik. Yemek yeme vaktinde pizzasıyla ünlü Napoli'de öğle uykusu saati olduğu için sokak lezzetlerinden katlanmış pizza, kızarmış makarna gibi lezzetleri denedik ve hepsi birbirinden güzeldi. Akşam da havanın kararmasıyla birlikte otobüsümüze geçtik ve otelimize kadar 2.5 boyunca yol aldık.

Gün 3

Sabah erken vakitte kalkıp kontinental kahvaltımızı ettikten sonra hemen bir sonraki durağımız olan Floransa'ya yol almaya başladık. A1 otobanı üzerinden 300km'ye yakın, 3 saat süren bu yolculuk sırasında Toskana bölgesinin harika doğası ve üzüm bağları arasında yol aldık. Floransa'ya vardığımızda otobüsümüz bizi Floransa tren garı önünde bıraktı ve biz de rehberimiz eşliğinde bu harika şehrin büyüğü sokaklarından yürüyerek tarihi merkeze doğru yol aldık.

10 dakikalık bir yürüyüşün ardından Floransa'nın simgesi, Avrupa'nın en heybetli ve güzel kiliselerinden Floransa şehrinin "duomo"suna Santa Maria Katedrali'ne ulaştık. Katedral 1296 yılında Arnolfo di Cambio tarafından Floransa şehir devletinin de diğer şehir devletleri gibi bir dini merkeze ayrıca bir şehir merkezine sahip olması amacıyla inşa ediliyor. Katedral ne kadar güzelse bir o kadar da güzel ve özel bir kubbeye sahip. Bu kubbe katedralin inşasından yaklaşık 140 yıl sonra ancak bir tasarım ve mühendislik yarışmasıyla inşa edilebiliyor. Yarışmayı kazanan Lorenzo Ghiberti ve Filippo Brunelleschi kubbeyi inşa ettirebilmiş. Katedral hayatım boyunca gördüğüm en harikulade yapılardan bir tanesi olmayı başardı. Katedralin tamamlayıcıları vaftizhane ve çam kulesi de yapının bütünlüğünü o kadar güzel sağlamışlar ki gerçekten çok etkileyici olmuş.

Duomo amacına ulaşmış ve Floransa'nın merkezi olmayı başarmış bir yapı. Floransa gezimizde her zaman bize yol gösterici olan bu katedral oldu. Duomo'nun sağından yolumuza devam ettik. Alışveriş yerlerinin de bulunduğu Halk Meydanına geldik. Bu güzel meydanda Hard Rock Cafe dahil olmak üzere bir sürü yemek yerleri de bulunmakta. Gezimize bu meydanın birkaç dakika yürüyüş mesafesinde olan Signoria Meydanı'ndan devam ettik. Bu meydan içerisinde belediye sarayını ve bir sürü heykelin olduğu bir alan barındırıyor. Günümüzde de kullanıldığı gibi geçmiş zamanlarda da idari amaçla kullanılan bu belediye sarayı 1299 yılında inşa edilmiş. Meydanın en önemli özelliklerinden bir tanesi de içerisinde rönesans sanatçısı Michelangelo'nun Davut heykeli de bulunmakta.

Heykelleri inceledikten sonra yolumuza Floransa'nın simgelerinden olan Arno Nehri kıyısına çıkarak devam ettik. Arno Nehri'nin en önemli simgesi olan Ponte Vecchio'yu gördük. Ponte Vecchio Arno Nehri üzerine inşa edilmiş, üzerinden dükkanlar olan bir köprü. Ayrıca bu köprü 2. Dünya Savaşı sırasında Naziler tarafından yıkılmayan tek köprü olmuştur. Ardından ise gezimize Floransa'nın yerel sandviç dükkanlarından birisinden sandviç alarak devam ettik.

Daha önceden de bahsettiğim gibi Duomo Floransa'nın merkezi bu yüzden de gezimize her zaman Duomo'ya tekrar ve tekrar dönerek devam ettik. Sandvi lerimizi yedikten hemen sonra Duomo'nun oldud ğ meydan üzerinden Floransa'nın ünlü pazarına gittik. Bu pazar tüm İtalya'nın en gözde pazarlarından bir tanesidir. Özellikle deri ticareti ve deriden yapılmış yer türlü eşya bu pazarda bulunabilir. Genellikle Pazar içerisinde göçmen çalışanlar var ve bu göçmenler pazarlığa oldukça açık satıcılar. Biz de bu sebepten dolayı alışveriş yaparken pazarlık yapmayı tercih ettik. Alışverişin ardından da rehberimiz ile Floransa tren garı önünde buluşup Floransa'nın çevresindeki küçük yerleşim yerlerinden olan Montecatini Terme'de bulunan otelimize gitmek içi 45 dakika sürecek bir yolculuğa çıktık.

Montecatini Terme Floransa'nın batısında yer alan, Apenin Dağlarından ve oradaki faylardan çıkan termal suyu ile ünlü bir kasaba. Genellikle Floransa'ya göre daha ucuz olan bu kasaba turistler tarafından konaklama için kullanılmakta. Ayrıca buraya kasaba diyip de geçmemek lazım çünkü kasaba içerisinde Gucci, Rolex vb. bir sürü markanın mağazaları bulunmakta. Bunun en büyük sebebi Kuzey İtalya'nın güzel hayat şartları ile bu kasabadaki kaynak suyu turizmi. Biz de otelimize vardıktan sonra küçük bir yürüyüşün ardından günü noktalandık.

Gün 4

Sabah erkenden kalkıp kontinental kahvaltımızı edip ilk durağımız olan Siena'ya hareket ettik. Siena, Toskana bölgesindeki ortaçağ şehirlerinden bir tanesi. Toskana'nın bağlarının arasında yükselen tepelerden bir tanesine kurulan şehir d n eminin önemli şehirlerinden bir tanesi olarak karşımıza çıkıyor. Siena'ya olan yaklaşık 1 buçuk saatlik yolculuğun ardından otobüsümüz Avrupa'daki katı kuralların serbest kıldığı noktalardan birinde bizi indirdi. Tur kafilesi olarak da Siena belediyesi tarafıdan inşa edilmiş bir elektrikli merdivenden ile tepeye çıktık.

Siena'nın dar ve büyüleyici sokakları arasından süzülerek şehrin simgesi olan ve Siena'nın yüzlerce yıldır düzenlenen geleneksel at yarışlarının da aynı zamanda düzenlendiği belediye meydanına ulaştık. Meydanda göze çarpan ilk şey tabi ki de büyüleyici belediye binası ile belediye binasının saat kulesi 1297 yılında kraliyet ailesine saray olması amacıyla inşa edilen bu binadan yokuş yukarıya doğru yürüdüğümüzde ise her şehirde olan duomolardan Siena'dakine rastlıyoruz Duomo di Siena kilisesi adıyla da bilinen bu katedral şehrin dini merkezi ve renk olarak da Floransa'daki duomoyu andırıyor. Kilisenin etrafında bir süre dolandıktan sonra yeniden belediye meydanına indik ve oradan da bir sonraki durağımız olan San Gimignano'ya yola çıktık.

Toscana bölgesinin üzüm bağları arasında virajlı yollar eşliğinde yarım saatlik bir yolun ardından da bir sonraki durağımız olan San Gimignano'ya, bir diğer adıyla kuleli şehir, vardık. Ortacağ şehir devletlerin özelliklerinden olan tepelere kurulmuş yerleşim alanı ve etrafına da bir sur çekilmesinin en belirgin olduğu yerlerden biri olan San Gimignano'da 70 kule inşa edilmiş fakat Floransa işgalinden sonra bu kulelerin bir çoğu yıkılmıştır.

Biz de şehire ilk girdiğimiz andan ihtibaren tarihi dokusunu bizi büyüledi. Şehir sadece aynı renk tuğla ve taşlardan yapılmış binalar ve dar sokaklardan oluşuyor. Bu sayede ambiyanstan çıkmak da imkansız hale geliyor. San Gimignano'nun surlarından girdiğimizde lokal bir pizzacıda pizza yedik sonrasında ise Toskana şarabı satan dükkanlardan alışveriş yapıp ardından da şehri dolaştık. Şehir turumuz bittikten sonra otobüsümüze binip bir sonraki durağımız olan Pisa'ya bir buçuk saatlik bir yolculuğa çıktık.

Pisa'ya varışımızla birlikte az vaktimiz kaldığından kaynaklı 1372 yılında inşa edilmiş Santa Maria kilisesi ile ona bir çan kulesi olarak inşa edilen, yumuşak zemine yapılması sebebiyle eğik duran Pisa kulesini gördük. Ardından hediyelik eşya alışverişimizi gerçekleştirip Montecatini Terme'deki otelimize doğru yola çıktık

Gün 5

Sabah erkenden kalkıp kontinental kahvaltımızı ettikten hemen sonra bir sonraki durağımız olan kanallar şehri Venedik'e yol almaya başladık. Yolda sırasıyla Apenin dağlarını ve Po ovasını aşıp Venedik'e vardık. Venedik ortaçağda istilalardan kurtulmak için bazı toplumların anakaradan alüvyonlardan oluşan adalara yerleşmesi ile ortaya çıkmaya başlamış. Yerleşim yaygınlaştıkça binaların yamulmaması için de Alplerden getirilen kazıklar ile yumuşak zemine sabitlenmiş. Venedik'e vardığımızda ise ilk ziyaret ettiğimiz yer yer San Marco meydanı oldu. San Marco meydanı Venedik'in merkezi sayılan yer olarak karşımıza çıkıyor. Hatta rehberimizin dediğine göre Venedik'te her yol San Marco'ya çıkarmış. San Marco meydanında San Marco kilisesi de Venedik'in Duomosu olarak karşımıza çıkıyor. Hatta duomo üzerindeki şahlanan iki at heykeli önceden Sultanahmet meydanından getirilmişler. Meydanın bir diğer özelliği kraliyet sarayının da burada bulunuyor oluşu. Meydanda fotoğraf çekiminden sonra şehir turuna başladık.

Venedik'in dar ve büyüleyici sokakları arasında süzülerek gondola bineceğimiz yere vardık. Gondola binerken biraz zorlansak da ağırlık merkezini tutturuncu problem yaşamadık. Gondol gezisi kesinlikle herkesin hayatı boyunca deneyimlemesi gereken inanılmaz bir tecrübe. Venedik'in tarih kokan büyüleyici kanallarında harika manzaralar eşliğinde usul usul ilerlerken zevk almamak imkansız. Yaklaşık yarım saat süren bu gezinin ardından da yine Venedik'in kanalları boyunca yürüyerek yerel bir restoranta oturduk ve İtalya genelinde yapılan makarnalardan olan Spaghetti Carbonara'yı deneyimledim.

Ardından da biraz alışveriş yapıp günün son aktivitesi olan ana kanal turunu yapmak üzere iskeleye ilerledik. Venedik'te gün batımında ana kanal üstünde kargaşanın arasından süzülüp geçerken yüzlerce yıllık köprüleri inceleme fırsatını da yakaladık. Turumuz bittikten hemen sonra otelimize geçip dinlendik

Gün 6

Sabah erkenden kalkıp kontinental kahvaltımızı ettikten hemen sonra yeni bir coğrafya ve ülke görmek amacıyla Slovenya'nın başkenti Lübyana'ya doğru yola çıktık. Venedik'ten kuzeye doğru ilerledikçe Alp Dağları'nın görünmesiyle harika manzaralar eşliğinde yol almaya başladık. Dağların arasından geçtikten sonra Slovenya ülke sınırları içerisine girdik ve bir süre sonra Avrupa'nın en gözde göllerinden Bled Gölünü görmek için durduk.

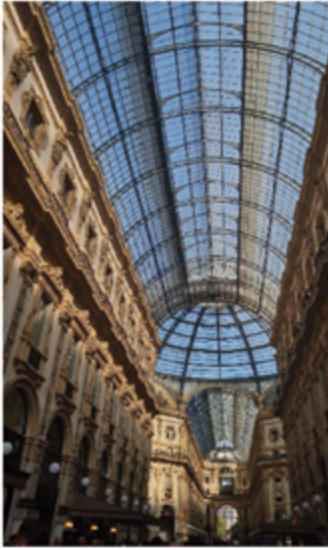
Bled Gölü dağların arasında bulunan ve ortasında da bir sürü efsaneye sahip bir kilisenin olduğu adaya sahip olan bir göl. Bu efsanelerden de en yaygını olan çan efsanesi. Efsaneye göre zengin bir adam ölür ve bunun üzerine de eşi kiliseye büyük bir çan yaptırıp bağışlar fakat gölün ortasında çanın olduğu kayık batar ve çan bir daha görülmez. Ancak çan görülmemesine karşın geceleri gölden çan sesleri geldiği iddia edilir. Biz de bu efsanevi gölün etrafında yürüyüş yaptıktan sonra otobüsümüze geri döndük ve başkent Lübyana'ya yol almaya devam ettik.

Lübyana'ya varışımız ardından ilk fark ettiğim şey mimari tasarımı oldu. Şehir oldukça bir Batı Avrupa şehri gibi tasarlanmış. Bunun en büyük sebebi şehit olduğu savaşların çoğunda bombalanarak hasar almasıymış. Biraz şehirde dolaştıktan sonra yemek yemek için geleneksel geyik eti pişiren restoranlardan birisine oturup vişne soslu geyik eti yedik. Oldukça kuru fakat bir o kadar da lezzetli bir et olan geyik eti herkese hitap etmeyebilir fakat benden tam puan aldı. Biraz daha şehir etrafında dolaştıktan sonra yaklaşık 3 saat sürecek bir yolculukla Venedik'teki otelimize vardık.

Gün 7

Sabah erkenden kalkıp kontinental kahvaltımızı ettikten sonra bir sonraki destinasyonumuz olan Milano için yola çıktık. Trafik dolayısıyla oldukça uzun ve yorucu geçen bir 6 saat sonunda Milano'ya varabildik. Milano yeri geldiğinde büyük ve güçlü bir şehir devleti olmuş, yeri geldiğinde İtalya'ya başkentlik etmiş, yeri geldiğinde de modern hayata ayak uydurup Dünya'nın moda ve fuar merkezlerinden birisi olmuş bir şehir. Bu şehir de ilk başlarda oldukça ihtişamlı olan 1360 yılında inşa edilmiş Milano kalesini merkez olarak almış fakat ortaçağ ile bir duomo'ya ve galeri binasına kavuşmuş ve bu binalar ekseninde büyümeye devam etmiş.

Duomo di Milano kilisesi yani Milano'nun duomosu 1075 yılında inşaa edilmiş Dünya'nın en güzel kiliselerinden bir tanesi. Kilisenin hemen yanında da aynı güzellikteki, Avrupa'nın birçok şehrinde rastlanılan bir nevi alışveriş merkezleri olan galeri binası inşaa edilmiş ve bir sürü moda efsanesine tanıklık etmiş tarih ve moda kokan bir yer. Binanın içerisinde ilk Prada mağazası yer almakla birlikte bir sürü lüks marka ürünlerini ilk bu mağazalara teslim ediyor. Galeri binasını gezdikten sonra bir şeyler yemek için galeri binasının arkasında bulunan bir dükkanda şehrin lezzetlerinden panzarotti yemek için sıraya girdik ve bu pişi tarzındaki yiyeceği yiyerek şehre asıl gelme amacımızı hatırlayıp işe koyulduk. Milano gibi bir şehirde yapılacak en güzel aktivite alışveriştir kesinlikle.

Moda caddesinde mağazalarda dolaştıktan sonra havanın kararmasıyla birlikte Milano'nun harika mimarisi ve güzel giyinimli insanların arasında yürüyerek otobüse binme alanına ilerledik. Milano dışında bulunan otelimize olan yarım saatlik bir yolculuğun ardından otelimize yerleştik ve bir sonraki gün için dinlenmeye başladık.

Aşk Şiirleri

Ela BOSTANCI 9

Aşk...
Love is...

KİMİ SEVSEM SENSİN

Kimi sevsem sensin / hayret
Sevgi hepsini nasıl değiştiriyor
Gözleri maviyken yaprak yeşili
Senin sesinle konuşuyor elbet
Yarım bakışları o kadar tehlikeli
Senin sigaranı senin gibi içiyor
Kimi sevsem sensin / hayret
Senden nedense vazgeçilemiyor

...kocaman sarılmaktır.

Her şeyi terk ettim / ne aşk ne şehvet
Sarışın başladığım esmer bitiyor
Anlaşılmaz yüzü koyu gölgeli
Dudakları keskin kırmızı jilet
Bir belaya çattık / nasıl bitirmeli
Gitar kımıldadı mı zaman deliniyor
Kimi sevsem sensin / hayret
Kapıların kapalı girilemiyor

Kimi sevsem sensin / senden ibaret
Hepsini senin adınla çağırıyorum
Arkamdan şımarık gülüşüyorlar
Getirdikleri yağmur / sende unuttuğum
Hani o sımsıcak iri çekirdekli
Senin gibi vahşi öpüşüyorlar
Kimi sevsem sensin / hayret
İn misin cin misin anlamıyorum

Atilla İLHAN

ÖZLETİYOR SENİ BU YAĞMURLAR

Burada yağmur yağıyor
Aralıksız yağıyor günlerdir
Ama sen yine de şemsiyeni
Almadan gel ilk otobüsle

Buğulanan camlara usulca
Yüzünü çiziyorum ki yüzün
Bir yağmur damlası olup
Düşüyor yapraklarına gülün

Güller de bozamıyor bu uzun
Karanlık sessizliğini kentin
Anılarını yitiriyor sokaklar
Bezirgânlaşıyor bulvar ışıkları

Tarih de kekemeleşiyor bazan
Ki o zaman aşktır tek bilici
Aşksa yürümek gibi bir şey
Duyabilmek kuşların gelişini

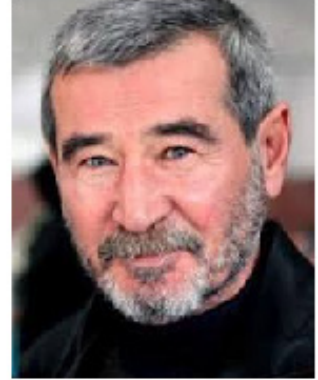
Anısı bizsek eğer bu kentin
Unuttuğu türküler bizsek
Acıyı rehin bırakıp bir güle
Anımsatmalıyız bunları bir bir

Sonra yürümeliyiz seninle
Sokaklara caddelere çıkmalıyız
Belki bir aşktır bu kentin
Belleğini geri getirecek olan

Burada yağmur yağıyor ama sen
Şemsiyeni almadan gel yine de
Özletiyor bu çılgın sağanak seni

Sırılsıklam özletiyor biliyor musun

Ahmet TELLİ

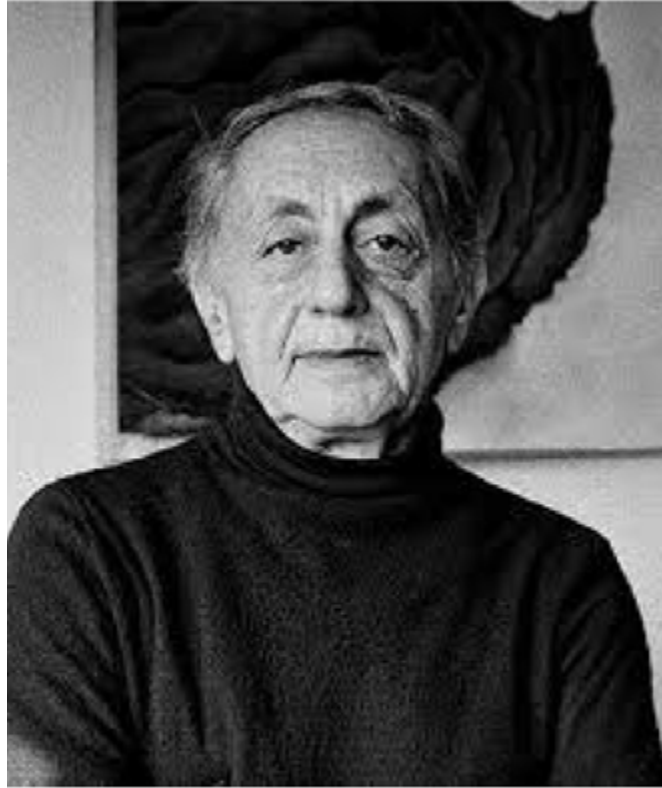

AŞK

Sen varken kötü diye bir şey bilmiyorduk
 Mutsuzluklar, bu karalar yaşamada yoktu
 Sensiz karanlığın çizgisine koymuőlar umudu
 Sensiz esenliğimizin üstünü çizmiőler
 Nicedir bir pencereden deniz güzel değil
 Nicedir ıőımayan insanlığımız sensizliğimizden.

Sen gel bizi yeni vakitlere çıkar.

İlhan BERK

SEVGİLİM

Sevgilim,
yetimim benim,

aylar nasıl geçiyor zaman hiç geçmezken

kapılar kapalı, dünya buzlu cam
uyuşmuş gözlerimin önünde
hayat akıp gidiyor hiç kımıldamadan

ikimizin yerine dinliyorum
sevdiğin şarkıları
siyah tişörtünü giyiyorum yatarken
gömlüklerini, kazaklarını, kokunu
senin rüyalarını görüyorum ölür gibi uyurken
gün boyu elimde kahve fincanı

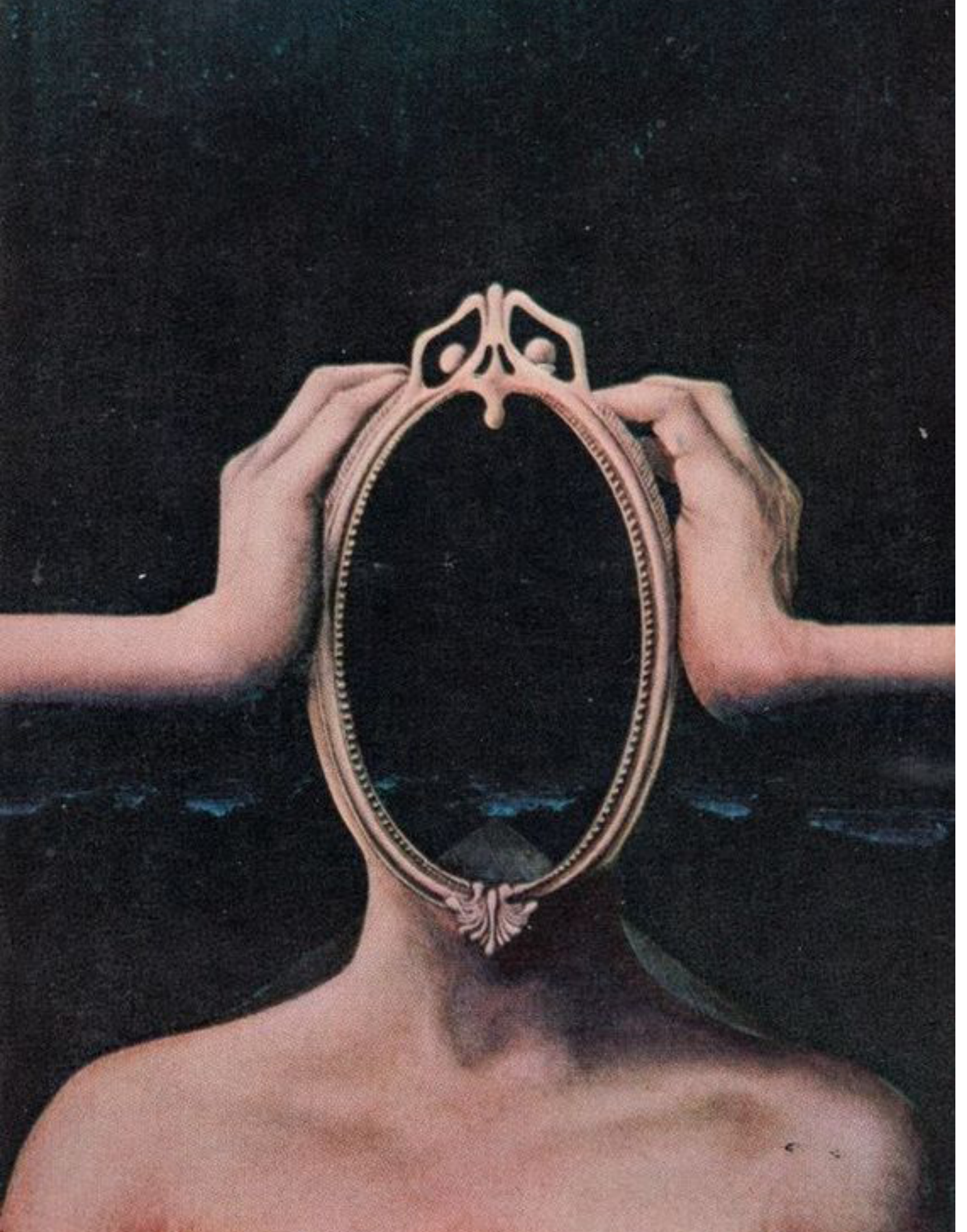
kapıyı açmıyorum
telefonlara çıkmıyorum
başını bekliyorum geleceği olmayan hatıraların

Sevgilim,
yetimim benim,
nasıl da kayıtsız gülüyorsun hayata
öldüğünden haberi yok fotoğraflarının

Murathan Mungan

Aynalar

Asılır duvarlara,
yansır ruhundaki en ufak yaraları da.
Kendini görürsün,
ama bu gördüğün kimdir ki aynada?

Gülümsemeler nerede,
Nerede o şen şakrak kişi,
Hani gözünün içi parlayan sen?

Dağınık saçın, gözaltların çukur çukur.

Çıkmış maskeler,
Bir tek aynalar bilir.
Herkesten gizlenir,
o karanlık sırlar.

Ayrı ayrı hikâyeler,
her birinin yüzünde yazılı.

Görünce artık bu tanıyamadığın yüzü,
bir yaz yağmuru hafifliği ile
süzülür gözyaşları.

Hani kan kırmızısı ruj,
Hani kömür kömür far,
Hani fönlü saç,
Hani o parlak gülümsemen?
Bu gerçek halin galiba.

Aynalara yansır tüm sırlar,
yüzüne soğuk bir rüzgar gibi vurur.
Kaldın kendinle baş başa.

Ağzının kenarında çizgiler,
çok gülmüşsün galiba.
Ne kadarı gerçektir, söyle bana?

Sırlar döküldü artık,
Çıkamaz sokak...
Karşı karşıyasın şimdi,
o sahte gülüşler de yaramaz.

Ama her seferinde,
siliyorsun gözyaşlarını;
o maskeyi geri takıyorsun.
Sır tutuyorsun ruhunu.

Duvarların arasında,
ayna ile karşı karşıya.
Odadan çıkıyorsun
ve bambaşka bir sen yazıyorsun.

Kimsin sen?

Deniz YILMAZ 11DP

Benimle Kal

sessizlik. Sessizlik? SESSİZLİK!
 söyleme, sakın söyleme
 bilmemeliler, bilemezler
 nereden bilecekler ki?
 bağıyorlar bana, susmuyorlar
 kimse duymuyor
 derin bir sessizlik
 bu bağıışın, bitmeyen çınlamanın yeri ne bu
 sessizlikte?
 duymuyorum duymuyorum duymuyorum
 susun!
 yapamıyorum
 yapmak zorundayım

düşünüyorum da
 ölüm ne garip şey, ne büyüleyici ne kutsal şey
 hayır, hayır bırakıp gidemezsin!
 gidemezsin.
 epeyce de huzurlu şey aslında bakıldığında
 o gitti kabul et artık!
 bana bak, yüzüme bak, bunu yapmak zorunda
 değilsin
 nasıl gittin?
 senin de hayatın ne zormuş kardeşim, nasıl
 dayandın bunca yıl?
 beni de götür.
 ben olsam dayanamazdım
 dayan, dayanmak zorundasın
 onun için.
 öğrenmeliyim
 düşün düşün düşün düşün
 hatırla!
 unutmaya çalışmalısın, çok zaman oldu
 bilmeliyim.
 düşünme bu kadar, dağıt biraz kafanı

bilmiyorum.

İşte buradasın, yanımdasın
 Seni görüyorum, dokunuyorum sana,
 hissediyorum
 Saç tellerin salkım salkım kayıyor
 parmaklarımdan
 Gerçek değilsin
 O zeytin dallarına vurmuş bahar güneşi kokunu
 çekiyorum içime
 Gerçek olamazsın
 Taze demlenmiş iki fincan çayın dumanı tütüyor
 gözlerinde
 Gerçek olmamalısın
 neredesin?
 Ama
 geri gel
 Ama karşımdasın
 lütfen.
 Tüm tininle dimdik karşımda
 bu gördüğüm sen misin
 Duruyorsun öylece
 olamazsın, olmamalısın
 Yanağının altına kondurulmuş iki kalem darbesi
 benlerin
 bir dakika, anlamıyorum
 Bal üstüne yağmur damlası gözlerin
 aslında kimsin sen?
 Dudağının iki yanında deprem çukurları
 benim bir zamanlar tanıdığım
 Denizde meltem saçların
 gerçek sandığım
 Gülümsüyorsun
 gerçek bildiğim
 Bir başkasına gülümsüyorsun

sen buradasın
hayır hayır hayır
sen
sen bu olamazsın
Sen gitmiştin
"lütfen bir daha olamaz hayır!"
Gelmeyecektin geri
"nefes al, nefes almak zorundasın!"

Ben seni tanımıştım
"sen ölemezsin, ölmeyeceksin, bırakamazsın beni!"
Gerçek misin?
"ambulans, ambulansı ara!"
Ben seni hiç tanıyamamışım
"biraz daha dayan yalvarırım"
Kimsin sen?
"elimizden geleni yaptık"
Kimse bilmiyor
"ölüm saati 03.42"

bugün onu yine gördüm
gizli kalmalı
koltuğumda uzanıyordu
gizli tutmalıyım
bana inanmak zorundasın!
kimse öğrenmemeli
ölmek istiyorum
ama benim
ölemiyorum
benim bilmem gerekiyor
öldürün beni
nasıl, neden oldu öğrenmeliyim

öldürün beni!

yanındayım
sakin ol, yanındayım
derin bir nefes al
hayattasın
şimdi nefes ver
yaşayacaksın
hissedeceksin doya doya
bak saatine, henüz durmadı
artık sır yok
her şeyi öğreneceksin
benimle kal.

Melek Nilsu GÜL 11DP

Çalıntı

I.

şimdi tanımadığım birine biçare özlemim
 yavaş yavaş söylenenlere cevap
 sinmekteyim
 ne gizimin ne de kendi ciddiyetimin farkındayım
 kendi hâlinde olan yaşam için
 ihtiyatsızca laflar savurup tehlikeli saklıyı
 perçinlerim
 o bazı zamanların yaygın sevgisi
 bense olduğum gibi kalmak ısrarı yolunda
 kendime mağlup olman
 elimden alınanı seyrettim
 kaç kere apansızca inkâr ettim
 gümüş kaşıklarla doğan ağızlarla işli
 benim sırrım
 kafamı mundar edip dağıtan kaşıkların
 ağızlara ilmek ilmek sevgi dokuması ile ilgili
 çalıntı olan ve hak edilmeyen
 gümüş kaşıklar yanında kalan telkâri gibi
 emsalsiz ve acımasız
 tüm detaylarıyla ve ince tellerinin arasındaki
 yasaklarla
 gümüş bir kaşıktan çok daha karmaşık
 çok daha meşakkatli
 çok daha kendi hâlinde ve keşfedilmesi yürek
 isteyen

II.

tanırım hiçliğin içindeki beni
 yapıldığım çamuru
 yoğrulduğum ruhu
 sıcakta kurduğum güneşi
 beni savuran aşına yeli

toprağın rüzgârı bildiği gibi
 peki ya rüzgârgülleri?
 hani gümüşten yapılmış olanlar
 dinmeyen heves rüzgârları içlerinden birini
 döndürüp durur
 o da şevkle döner
 toprağın bağrına saplanmış
 iyice korunmuş, sarmalanmış
 toprak bu rüzgârları epeydir tanır, hisseder
 kasten taneciklerini savurur
 ama niye o rüzgârgülünü savurmaz
 hem de fütursuzca
 haddini bilmeden
 istemedi ya da isteyerek
 yağmur sularıyla dibe gömülürken onu da içine
 alır
 yaptığı öyle bir yüceliktir ki nicelerini saklar
 her hareketinde sanki kökleri varmışçasına
 etrafında döner
 ona çaresizce acır
 bir işe yaramadığını bilse de doğru yönde
 dönemese de
 öğütler veririm ardından musibetler dilerim ki
 yasaklarım meşrulaşsın
 bu boğazımdaki düğümlerin iznine bağlı
 dilediği gibi yönlendirilebilir şimdi beni
 fakat sadece bir an
 bu biçilen müddetin bilincindeyim
 beni seyrediyorlar
 idrak ve vicdan
 varlıklarını yok saydığım
 sıra bende ve her şey vicdanımla sözlerim
 arasındayken
 tüm gizler kapıyı zorlayacak, yine tümü beni
 seyredecek

bir karar verildiğinde
bir söz ağızdan çıktığında
toprak kuruyup kabaracak
yine de toprak son mecali ile güle sarılacak
bu bir çaba meselesi gibi yükselişte olan
çözümlerin rehavete kapılmış müzmin hayat
mücadelesi
farklı omuzlar ardından gözlenen çalıntı
benimle benim aramda olan

Nehir MARDUÇ 11B

Mikado'nun Çöpleri

Mikado'nun Çöpleri, 1967 yılında Melih Cevdet Anday tarafından yazılmış iki perdelik, dram türünde bir oyundur. İlk sahnelenmesi 1967 yılında, 'Kent Oyuncuları' tarafından oynanmıştır. Oyun, 1971-1972 yıllarında Sanat Sevenler Derneği tarafından yılın en iyi oyunu seçilmiştir.

Mikadonun Çöpleri iki kişilik bir oyundur. Bir kış gecesi, sabahın ikisinde, bir evde ilk kez karşı karşıya gelmiş olan bir kadın ile bir erkek şafağa dek konuşurlar. Tüm oyun sadece bu uzun diyalogu içerir. Konuşma tek bir odada geçer, yer değişikliği yoktur. Bir masa ve iki sandalye, içki, soba; her biri sahne dekorudur.

Erkek, çocuklu-bebekli- bir kadını karlı bir kış günündedışarıda, evsiz bulur ve evin onlara açar. Her iki karakter de konuşma ihtiyacındadırlar. Kadın sokakta kalışını açıklamak, bilmediği bir eve girmeye razı oluşunu düzgünce açıklamak, kısacası aşağılayıcı durumundan kurtulup kendini erkeğin gözünde bir yerlere koymak çabasıdadır. Erkek ise sevmediği ve sevilmediği bir dünyada sadece bir kez daha öfkesini boşaltmak için konuşmak ister. İki karakter, ara sıra iletişim sıkıntısı yaşayarak içki içip sabahlarlar.

Her iki taraf da kendilerinin başından geçenleri sanki başkasının başına gelmiş gibi anlatmaktadır. Örneğin, erkek karakter, daha küçük bir ilkokul çocuğuyken evlatlık olduğunu sınıf arkadaşından öğrenmiştir. Kadına bu olayda kendisini sınıf arkadaşı olarak tanıtmıştır, bir çocuğa hem babasının hem de annesinin öz

ailesi olmadığını söylediğini aktarmıştır kadına. Kadın ise bebeğinin kimden olduğu hakkında erkeğe üst üste yalan söylemiştir. Karşılıklı olarak birbirlerine yalan söyledikleri için her iki taraf da birbirlerinden şüphe duymaya başlamışlardır; anlattıkları her şeyden sonra "Bu yaşanmadı, biliyorum." veya "Yok artık, yalan söylüyorsun." gibi replikler bulunmaktadır. İkisi de birbirlerine inanmazlar.

Tiyatronun ismi, ikilinin oyunun 2. perdesinde oynadığı Mikado oyunundan gelmektedir. Erkek, zaman geçsin diye bir Mikado kutusu getirip masaya çubukları dağıtır. Kadın, hayatında hiç Mikado oynamamıştır, fakat erkek ona öğretir. Mikado oyunundaki kural, alınmak istenen çubuk dışında başka çubuklara dokunmadan ve hareket ettirmeden olabildiğince çok çubuk toplamaktır. Her çubuğun rengine göre farklı bir puanı vardır. Erkek, 5 puanlık çubuğu aldıktan sonra kuralı çiğner, yanlışlıkla çubuğu oynatır; sıra kadına geçer. Kadın, ilk seferi olmasına rağmen erkeğe sıra gelmeyecek kadar iyi oynar. Oyunun oynandığı sırada kadınla erkek birbiriyle konuşmaya devam eder. Kadının ilişkileri hakkında konuşulduğunda erkeğin tepkisi ilgi çekicidir; düşünleri ve benzeri töreleri gereksiz görmektedir. Bunu uygulayan herkese birer "Mikado Çöpü" denmiştir. (Burada anlatılan metaforun herkesin sıradan olduğu anlamına geldiğini düşünüyorum. Farklı olan yok, hepsi aynı.) Mikado'nun Çöpleri, ismini bu sözden almıştır.

Oyun çok güzel oynanmıştı. Bazı zamanlarda

sıkıldım, hikaye biraz komplikeydi fakat sahneye çok iyi taşındığı şüphesizdi. Oyuncular karakterleri yaşamışlardı adeta, çok hoşuma gitti. Ses efektleri ve ışıklandırma da bir o kadar etkileyiciydi, tabii çok heyecanlı bir oyun olmadığı için fazla ışık yoktu, ancak gerekli zamanlarda kısılması ve gerekli zamanlarda çok parlak olması ilgimi çekti. Ses olarak ise, ara sıra saatin tik-taklarının sesi yankılanıyordu salonda. Gündüzün geldiğinin bir işareti olarak kullanılmıştı sanırsam. Bir de ara sıra uluyan köpek sesleri geliyordu, ya da zil sesi. Genel olarak oyunu başarılı buldum, çok güzel bir hikayesiyle güzel bir sahnesi vardı. Hikayesini anlamakta zorlandım, ve hala zorlanıyorum, fakat bende bıraktığı etki yüzünden internetten araştırmalar yapıp gerçekten ne anlatıyor öğrenmeye çalışıyorum. İncelemeler okuyorum, ve oyundayken anlamadığımı birçok detayı fark ediyorum. Kısacası Mikado'nun Çöpleri, müthiş bir oyundu.

Zeynep Gülfem BAŞ 9C

Knut Hamsun

Knut Hamsun, 1859'da Norveç'te doğdu. Asıl adı Knut Peder-sen'dir. Yazarlıkta kullandığı Hamsun adını, babasının 1863'te yerleştiği Hamsund Köyü'nden aldı. Çocukluğu ve gençliği kırsal bölgede geçti. Hemen hemen hiç resmî eğitim görmedi. Genç yaşta çeşitli işlerde çalışmaya, bir yandan da yazmaya başladı. 1890'da yayımladığı ilk romanı Açlık'ın büyük başarı elde etmesinden sonra, hayatını yazarlıkla kazanmaya başladı. Hamsun, Göçebe adlı romanıyla 1920'de Nobel Edebiyat Ödülü'nü aldı. 2. Dünya Savaşı'nda Norveç'in işgali sırasında Almanları destekledi. Savaşın sonu bu nedenle tutuklandı, ancak ileri yaşı dolayısıyla yalnızca para cezasına çarptırıldı.

Yapıtlarında Rus yazarlarının, özellikle de Dostoyevski'nin ruhsal yaklaşımı ile Amerikan edebiyatının etkilerini taşıyan kara mizahı birleştirmiştir. 20. yüzyıl başında gelişen yeni romantizmin edebiyattaki öncüsü olmuş ve romanı aşırı bir doğalcılığa kaymaktan kurtarmıştır. Yapıtları ancak ölümünden sonra ilgi görmüştür. Göçebe, Viktorya, Pan, Hüzünlü Havalarda, İstanbul'da İki İskandinav Seyyah, Son Mutluluk başlıca yapıtlarıdır. Hamsun 1952'de Norveç'te öldü.

AÇLIK

Roman, 20. yüzyılın edebî açılışı olarak görülmekle beraber modern ve psikolojik sürükleyici edebiyatın en önemli örneklerinden biri olarak kabul edilmektedir.

Kitap, yazarlık mesleğiyle birlikte hayatta kalmayı ve yaşam mücadelesi veren bir gencin hikayesini anlatır. Hikaye Norveç sokaklarında

geçmektedir. Açlığın betimlemesinin en güzel hali yapıldığı bu kitapta, umutlarını yitirmeyen ve gururlu bir yazar kimliği görüyoruz.

Roman, yirmiden fazla dile çevrilmiştir. Bir bakıma yazar Knut Hamsun'un hayatını anlatmaktadır. Bu açıdan otobiyografik bir eserdir. Knut Hamsun bu romanında yazar olma, ilk kitabını yayımlatma, açlık ve yoksulluk serüvenini anlatmıştır. Yazarı Knut Hamsun'un Nobel Edebiyat Ödülü'nü almasına vesile olan en önemli eserlerindendir, bu sebepten dolayı ödülü aldığı Göçebe kitabını değil Açlık eserinin incelemesini yaptım. Roman, Türkçeye ilk kez 1934 yılında Peyami Safa tarafından çevrilmiş olup Resimli Ay Matbaası tarafından basılmıştır. Kitabın, Behçet Necatigil tarafından çevrilmiş basımı da bulunmaktadır.

Kitap, fiziksel acıların ve açlığın insan psikolojisine nasıl yansıdığını gösterir. Kitapta dört bölüm bulunuyor, beni en etkileyen bölüm ise üçüncü bölümdü.

Üçüncü bölümde, artık karakter akıl sağlığını kaybeder ve tanıştığı kadınla arasındaki son diyaloglar bir o kadar üzücüdür.

Başta; iradeli, gururlu ve çocuksu bir karakter varken bu çocuksu karakterin gittikçe kaybolduğunu ve tüm fikirlerin kararmasını görüyoruz. Bu olayı, çocuksu saflığın kaybolması temasında işleyebiliriz. Özgürlük ve irade koşullar el verdikçe varlığını sürdüren şeylerdir. Bazı koşullar kişinin yanlış kararlar vermesini sağlar. Kısacası özgürlük ve irade kavramları bilerek çiğnenmez. İnsanlar her ne kadar rasyonel varlıklarda olsa da rasyonelliğinde

herkes için farklı sınırları vardır.

“Hanımefendiler, beyefendiler, ben tükendim.”

Albert Camus

Albert Camus, 1913'te Cezayir'de dünyaya geldi. Cezayir Üniversitesi'nde sürdürdüğü felsefe öğrenimini sağlık nedenleriyle yarıda bıraktı.

1938'de Paris'e gitti, ilk yapıtları Tersî ve Yüzü ve Düğün bu dönemde yayımlandı. Edebiyat dünyasına asıl girişini, 1942'de yayımlanan Yabancı adlı romanı ve Sisifos Söyleni adlı felsefi denemesi belirledi.

Birbirini tamamlayan bu iki yapıtta, varoluşçu izler taşıyan “saçma” felsefesini geliştirdi. Başkaldıran İnsan, Yaz, Sürgün ve Krallık isimli

eserleriyle hem edebiyat hem de düşünce alanlarında yetkinliğini kanıtladı. Mutlu Ölüm ve İlk Adam adlı romanları ölümünden sonra yayımlandı. 1957'de Nobel Edebiyat Ödülü'ne değer görülen ve bugün 20. yüzyıl edebiyat ve düşünce dünyasının en önemli adlarından biri kabul edilen Albert Camus, 1960'ta bir trafik kazasında öldü.

DÜŞÜŞ

Parisli saygın bir avukat, soylu davaların savunucusu ve çapkın bir erkek olan Jean-Baptiste Clamence, Amsterdam'da köhne bir barda geçmişini anımsar. Kendisiyle yüzleşirken geçmişteki

kesinliklerbelirsizliklere,başarılarbaşarısızlıklara dönüşür. Kitap karakterin iç monoloğundan oluşur. Clamence'in itiraflarında, insanoğlunun, pek çoğumuzun öyküsü vardır. Onun "düşüş"ü insanlığın düşüşüdür. Düşüş, başarılı tekniğiyle de öne çıkan bir roman. 1956 yılında yayımladığı Düşüş; modern insanın, kendi bencillik ve çâresizliklerini adım adım görmek zorunda kalışının ve çelişkilerinin romanıdır. Öyle ki yazar girişe: "Size hizmetlerimi sunabilir miyim bayım, canınızı sıkmadan?" diyerek başlar. Bu giriş cümlesinin "canınızı sıkmadan" kısmı kahramanın yalnızlığını yansıtır. Kitabın başlarında karakterin neden sadece kendinden bahsettiğini çok anlayamamıştım aynı zamanda karaktere ve kitaba bağlanamıyor gibi hissediyordum. Bunun iki sebebi var; ilki

Clamance'in umursamaz ve ukala tavırlarıydı, ikincisi ise kitabın bağlanacağı yeri bir türlü çözemememdi. Kitabın son sayfalarına gelirken yüzüme çarpan soğuk suyla birlikte her şeyi yerli yerine oturtabilmiş duvarlarla bakışıyordum.

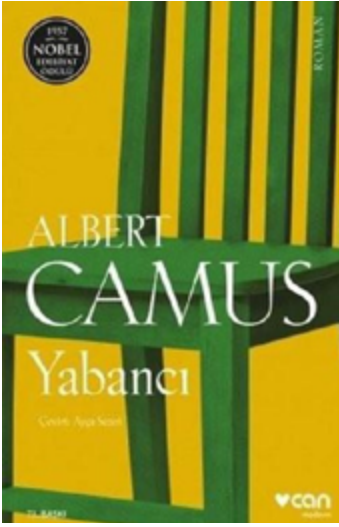
Camus'un fikirleri ve belli isyanlarını anlatma biçimi insanı hayret ettirir ya da avukatın dediği gibi etkilemesi kolay olan o duygusal insanlardan biriydim. Kitap başta her ne kadar karakterin hayati hakkında itirafları gibi görünsede kitap aslında insanlığın itirafıdır. Bazen aynaya bakmak istemeyiz, hatta kimi zaman aynaya bakmaya ihtiyacımız olmadığını söyleriz. Clamence bizi aynanın karşısına oturtur ve bize insanlığın yansımamızı gösterir. Ana karakter başta sakın, ciddiyetsiz ve umursamaz tavırlarla bizlerle konuşmaya başlar fakat kitap sonunda cinayet çözmüş bir polis gibi agresif ve cüretkâr bir tavır alır. Aynı zaman da kitapta bir isyan da bulunur, kendini yalnızlaştıran avukat insanlar ona şu ana kadar nasıl davrandıysa öyle davranır ve bu davranışları yaptığını söylerken hiçbir çekinme duygusu taşımadığının altını çizer. Başta kendini sığ biri gibi tanıtan Clamance, yaptığı gözlemlerden aslında çok derin biri olduğunu gösterir bizlere. "ben" dili sonlara doğru "biz" diline dönüşür, bu psikolojik oyun yazarın ne kadar insan dilinden anladığını da gözlere sermiştir. Uzun lafın kısası, kendinizi itiraflarınızla dolu gürültülü bir sessizliğe hazır hissediyorsanız okuyun.

"Ama bazı durumlarda devam etmek, yalnızca devam etmek insan üstü bir şeydir."

**"Tüm insanlar hakkınızda iyi konuşuyorsa
vay halinize!"**

**"Duygularımızı yalnız ölümün uyandırdığına
dikkât ettiniz mi?"**

YABANCI

Albert Camus'nün "Yabancı" romanı yüzeysel olarak bir insanın başından geçen bir olayı ele alır. Ancak roman; derinlemesine incelendiğinde romanın kahramanı Meursault'nün

hayata karşısında çaresizliği ve hayatı anlamlandıramayıp kaynaklı kimlik problemi dikkat çeker. İnsan, varlık olarak ömrü boyunca sorgulamalar yapar ve kendince hayatını anlamlandırmaya çalışır, kimileri için ise bu kolay bir iş değildir ve girdikleri paradoks nedeniyle kendilerini yalnızlaştırır. "Yabancı" bu anlamlandırmayı kolay kolay yapamayan bir adamın hayatını ve psikolojisini anlatıyor bu sebeple kitapta hayat ölüm ve suç kavramlarını görürüz. Modern insanın modern zamandaki buhranlı dönemindeki kimlik kaybı ve yabancılaşması, modernist roman olan "Yabancı"da tüm boyutları ile tartışılır. Hikâye Cezayir'de geçer.

okuyoruz sonrasında da bir katil oluşunu. Kitapta sessiz bir isyan var, karakterin umursamazlığı ve umutsuzluğu. Aslında yaptığı hatadan dolayı değil o hataya karşı verdiği tepkiler ve daha doğrusu tepkisizliği hakkında yargılanıyor.

Ruhen bir ölü var karşımızda, bir tek sevdiği kadın hakkında yaptığı bir takım yorum ve arzular yaşama belirtisi gösteriyor fakat yine de yeteri kadar değil. Kitabın sonunda aldığı cezadan duyduğu rahatlıkla birlikte okuyucuda rahatlar. Kitaplarda bir suçluyu psikolojisini okumak hep biraz daha zor olur. Yazarın edebi kimliğinden daha çok felsefi kimliğini konuşturmuştur bu eserinde.

"Sizinki kadar katılmış bir kalbe daha önce hiç rastlamadım."

"İnsan eninde sonunda her şeye alışır."

"Bana sadece suçlu olduğum söylenmişti. Suçluydum, bedelini ödüyordum, benden de fazla bir şey istenemezdi artık."

Yazardan okuduğum ikinci kitaptı. Kitabın ilk bölümünde karakterin annesinin ölümünü

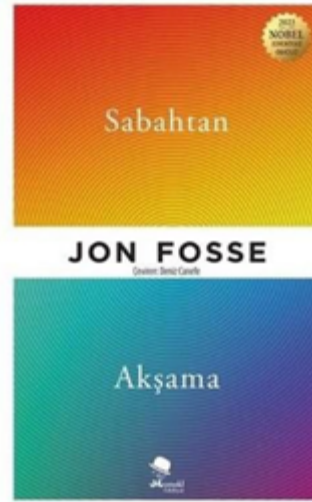
Jon Fosse

29 Eylül 1959'da, Norveç'in Haugesund kentinde doğdu. Yedi yaşındayken geçirdiği ciddi bir kaza onu ölümün eşiğine getirdi; bu deneyim onun yetişkinlik dönemindeki yazılarını önemli ölçüde etkiledi. Bergen Üniversitesi'ne kaydoldu ve karşılaştırmalı edebiyat okudu. İlk romanı Raudt, svart (Kırmızı, Siyah), Norveç dilinin iki yazılı standardından biri olan Nynorsk dilinde yazılmış olarak 1983'te yayımlandı. Fosse'nin romanlar, kısa öyküler, şiirler, çocuk kitapları, denemeler ve oyunlar yazması vardır. Eserleri kırktan fazla dile çevrildi.

2003 yılında Fransa'nın Ordre ulusal du Mérite nişanına layık görüldü. Fosse ayrıca The Daily Telegraph'ın hazırladığı Yaşayan En İyi

100 Dahi listesinde 83. sırada yer aldı. Nisan 2022'de Damion Searls tarafından İngilizceye çevrilen A New Name: Septology VI-VII adlı romanı Uluslararası Booker Ödülü'ne aday gösterildi. Kitap, Kurgu dalında 2023 Ulusal Kitap Eleştirmenleri Birliği Ödülü'nün finalisti seçildi. 5 Ekim 2023'te 2023 Nobel Edebiyat Ödülü'ne layık görüldü.

SABAHTAN

AKŞAMA

Eser sabahtan akşama bir insan öykü. Sabahtan Akşama 2023 yılında Nobel Edebiyat Ödülü aldı. Fosse'den okuduğum ilk

kitaptı ve çoğu Norveç edebiyatında ortak gördüğüm felsefik düşüncelerle dolu bir kitaptı. İnsanlar yaşar ve ölür, bu kavramlar bir varlığın algılayamayacağı soyut gerçekliklerdir, fakat hayatın içinde sürekli olan bir döngüdür. Kitap, Norveçli bir balıkçının hikayesidir. Kitabın ilk kısmında doğum gerçekleşir ve balıkçı dedesinin adını taşıyacak olan Johannes dünyaya gelir. Johannes'in doğumundan sonra ikinci kısma geçilir. Böylece ilk bölümde sadece doğum kavramına tanıklık etmiş olur okur. Metin, iki bölümden oluşur. İki metin de hayatının en önemli yerlerinden bahseder doğum ve ölüm.

Yazar kitapta hiç nokta kullanmamıştır ve bolca virgül kullanmıştır. Bu da okuyucuya

hayatın bitmeyen bir döngüden ibaret olduğunu gösterir. Yazarın dili oldukça yalın ve anlaşılır. Yazar aynı zamanda eserleri için şunu söylemiştir: “Benim kitaplarım olay örgüsü için okunmaz.” buradan bile yazarın aslında yaşam felsefesi basit bir şekilde yasıtmaya çalıştığını görürüz.

***“Gittiğimiz yerde bedenlerimiz yok ki acısın,
dedi Peter”***

***“Evet, işte böyleydi. İnsanlar gider, geriye
eşyalar kalırdı”***

***“Kişinin yaşamının en büyük acılarından biri
buydu belki, annesinin korunaklı rahminden
çıkıp bu kötü dünyada kendi yaşamına
başlamak”***

Naz İNCEKARA 10B

Nohut Oda, Melisa Kesmez

2019'da 65. Sait Faik Hikâye Armağanı'na layık görülen Nohut Oda, Melisa Kesmez'in edebiyatımıza kattığı üçüncü hikaye kitabıdır. Güçlü bir anlatıma sahip olmakla birlikte akıcı ve sürükleyici bir eser olan Nohut Oda, beş öyküden oluşur. Öykülerde, karakterlerin yaşadığı duyguların yaratıcı ve etkileyici bir şekilde aktarıldığını ve yazarın üslubunun bu konuda oldukça başarılı olduğunu söyleyebilirim. Hikayelerin birbirlerinden tamamen bağımsız olmasına karşın, tüm hikayelerde yazarın duyguları ve karakter gelişimlerini anlatırken kullandığı tasvirler, betimlemeler, karşılaştırmalar ve benzetmeler hikayeleri çok gerçekçi kılmıştır ve okuyucunun karakterlerin yaşadıklarını daha derin bir boyutta anlamasını sağlamıştır. Hikayelerde karakterlerin duygu geçişlerinin yanı sıra aile

ve birey ilişkileri de ön plana çıkmaktadır. Eser boyunca ilişkileri inceledikçe, karakterlerin gelişimlerini, bazen olaylar karşısında verdikleri alışılmadık tepkilerini, bazen kabullenişlerini, bazen de yeniden hayata tutunuşlarını ve kendilerini keşfetmelerini görüyoruz.

Eserin yazarı Melisa Kesmez, 1980, İstanbul doğumlu yazar ve çevirmendir. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nde eğitim almıştır. Aralarında en bilinen eserlerinden Atları Bağlayın Bu Geceyi Burada Geçireceğiz ve Bazen Bahar olmak üzere 4 hikâye kitabı yayımlamasının yanı sıra, oyun ve kitap çevirileri de yapmıştır. Kendisiyle yapılan bir görüşmede, "Bir öyküyü oluştururken, başı, sonu, ortası belirlenmiş olmuyor kafamda. Bir olayın bende yarattığı duygu üzerinden başlıyorum notlar

almaya. O notlar, bir noktada bir araya geliyorlar ve bir akışın içerisinde yavaş yavaş eklenmeye başlıyor.” şeklinde yazması sürecini okuyucularıyla paylaşmıştır. Kesmez, Nohut Oda’yı yazarken kahraman bakış açısını kullanmıştır. Bu seçimi, okuyucuya ana karakterin yaşadığı bazen bunalma veya sıkıntı içerisinde olma durumlarını, bazen karşındakinin ne yaşadığını tam olarak anlayamamasını ve bunun kişinin üzerinde yarattığı etkiyi göstermesi açısından etkili olmuştur. Örneğin, “Tecrübe ettiğimiz dehşetin çapı o kadar genişti ki, onu bir ucundan tutamıyor, bir yerinden anlamaya başlayamıyor, üzüntünün uçsuz bucaksız uzayında toz zerrecikleri gibi dönüp duruyorduk. Kar küremiz kırılmış, içindekiler her yere saçılmıştı.” (Kız Kardeşim Handan, sy: 83) bölümünde ana karakterin bulunduğu umutsuz durumu tasvir ederek bize sunmuştur. Yazarın kullandığı yalın dil, eserin okunaklı olmasını sağlarken, bir yandan da öyküleyici ve betimleyici anlatımların başarılı kullanımı sayesinde sürükleyici bir eser oluşturmuştur. “Geçmiş artık çok uzaktı. Gelecek ise ne kokusu ne şekli belli, manadan yoksun bir yerdi.” bölümü de yazarın üslubunu yansıtır. Ayrıca, Hikayelerin konularının ve karakterlerin farklılığına karşın her hikâyede duygular ön plandadır ve güçlü anlatımı sayesinde okuyucu yaşanan duyguları kolaylıkla içselleştirebilir. İlk hikâye olan “Kalanlar” adlı öyküde yer alan (sy: 17), “(...) Bilmem kaç yılda kurduğün, tıkr tıkr işleyen yaşam düzeneğini bozuyordu bu gidişler. Tekerine çomak sokuyordu. Çanına ot tıkiyordu. Üst üste dizdiğin, o şekilde dengede durmasına hem senin hem de yeryüzü yasalarının ikna olduğu her şeyi yıkıp

deviriyordu. Çirkin kalabalığın içinde güç bela arayıp bulduğun müttefiklerin, onlarla birbirinize doğru yol alırken aştığınız bütün engelleri, yollarınızı kesiştiren rastlantıları, tehlikeli virajlar dönüp de sırf el ele olduğunuz için yuvarlanmadığınız şarampolleri ama en çok da iki insanın bütün arızalara ve aksaklıklara rağmen birbirini sevmek için harcadığı emeği, inadı, merhameti ziyan ediyordu.” bölümü buna örnektir.

İlk hikâye olan “Kalanlar”, ana karakterin ‘o’ olarak andığı yakını, farklı bir ülkeye giderken kurdukları bağın onun gidişiyle yıkılması ile başlar. Yolcu ettiği o kişinin gidişini düşünürken, yaşadığı o yerin ‘ev’ anlamını yavaşça yitirmesi, gönderdiği fotoğraftaki çay fincanlarıyla kendininkini yan yana tutup haritasından aradaki mesafeyi incelerken “Birlikte içilebilmek için ne kadar uzaklardı,” diye düşünmesi, yıllarca birlikte kurdukları yaşam düzeninin, kurmak için onca çaba harcadıkları o bağın bozulması ile başlıyor bu öykü. Fakat ana karakterin herkesten topladığı arda kalan mobilyalarla kurduğu ve o kişiyle bir anlam, bir sıcaklık kattıkları bu yuva, onun hayatından çıkmasıyla anlamını kaybetmeye başlarken ana karakterin hayatına bir yaşlı kedi girer. Anında o evi kendinin benimseyen Latife adlı bu kedi hemen karakterin kalbini kazanır ve ev, tekrar bir ‘yuva’ya dönüşür.

Son hikâye, “Kız Kardeşim Handan”, beni konu bakımından en çok etkileyen oldu. Kesmez’in bu hikayesinde annelerinin ölümünden sonra kendi başlarının çaresine bakarak büyüyen iki kız kardeş yer almakta. Yıllar sonra, ana karakter

olan Aliye'nin kız kardeşi, Handan'ı ziyaret etmesiyle başlar. Handan, onu eski evlerine ağırladığı süreç boyunca Aliye'nin özellikle dikkatinden kaçmayan evin, mobilyaların ve Handan'ın hiç değişmemiş olduğudur. Annelerinin kaybının ardından çok etkilenen kardeşler, bununla başa çıkmanın yollarını farklı şekillerde bulurlar. Aliye'nin uzaklaşma ve kaçma ihtiyaçlarının aksine Handan'ın yaşadığı duygular onu annesinin hayatını kendi ellerine alıp sürdürmek istemesine iter. Handan, Aliye'yle görüşmediği yıllar boyunca annesinin kıyafetlerini tüm gardırobu haline getirmiş, onun hep yaptığı yemekleri günlük hayatının bir eksilmezi yapmış, bahçesiyle aynı şekilde ilgilenmeyi sürdürmüştür. Bu hikâyenin girişinde Handan'ın annesine duyduğu sevgi ve bağlılık üzerinden kurduğu bir hayata tanıklık ediyoruz. Aliye'nin Handan'ı ziyarete gittiği bu hikâyede, Aliye annesinin vefat ettiği, 43 yaşına gelmiştir. Annesinin geçmişten kalma bir fotoğrafı ile Handan'ın o yılki bir fotoğrafının neredeyse birbirinin aynısı olması üzerine Handan bulunduğu durumun farkındalığını yaşar. "Benim hikayem bu kadarmış gibi geliyor. Ben bu kadarını hayal edebildim çünkü. Gerisi yok ki." der Handan'a. Annesinin yaşamının izlerini takip eden Handan fotoğraflar arasındaki benzerliği fark etmesiyle, kendi yaşamına, özgünlüğüne bir doğuş gerçekleştirmiştir.

Melisa Kesmez'in bu eseri hem konuları bakımından hem de anlatım tarzı olarak beni çok etkiledi. Duyguların bu denli ortaya konulmasını öyküleri zenginleştirmesi adına başarılı, kitabın akıcılığını arttırması adına

etkileyici buldum. Karakterlerin yaşadığı olaylar ile onların üzerinde oluşan etkilerin anlatımında kullanılan tasvirler ve edebi anlatım tarzının günümüze uyarlanış şekli, Nohut Oda'yı benzerlerinden ayırmaktadır. Hikayelerin ana teması olan duyguların ve onları tetikleyen durumların sadece insanların değil; aynı zamanda hayvan, bitki ve eşyaların da dünyasının temelini oluşturan iki önemli öge olduğunu bizlere sanatsal, sürükleyici ve etkileyici bir üslupla öğreten bir hikâye kitabıdır. Melisa Kesmez, bu kitabını "kendini bildi bileli kabuğunu arayanlara" ithaf etmiştir.

Selin ERBAŞOL 10B

“Y

ıllarca aradım kendi kendimi
Hiçbir türlü bulamadım ben beni
Hayal mıyım ürüya mı bilinmez
Hiçbir türlü bulamadım ben beni

İnsan mıyım mahlûk muyum ot muyum
Ekilir biçilir bir nebat mıyım
Yoksa görünüşte bir sıfat mıyım
Hiçbir türlü bulamadım ben beni

Leyla mıyım Mecnun muyum çöl müyüm
Arı mıyım çiçek miyim bal mıyım
Köle miyim bir güzele kul muyum
Hiçbir türlü bulamadım ben beni

Varlığım yokluğum bir Veysel adım
Gök kubbede kalacaktır ses kadim
Elli üç yıl kendi kendim aradım
Hiçbir türlü bulamadım ben beni

”